

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริม
การคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี
สาขาศิลปะจิตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

อนุศักดิ์ จินดา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2562

**The Development of an Art Instructional Model Based on “ Three
Aspects Analysing ” Approach to Promote the Critical Thinking and the
Emotional Intelligence of Undergraduate Students of an Imaging Art
Field, Faculty of Fine Arts**

Anusak Jinda

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Educational
Department of Curriculum and Instructional
College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University**

2019

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการ
คิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี
สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

เสนอโดย

นายอนุศักดิ์ จินดา

หลักสูตร

ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา

หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย มนุเสวต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม่นโกศล)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย มนุเสวต)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชราภา ดันติงเวช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม่นโกศล)

วันที่ 19 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
ชื่อผู้เขียน	อนุศักดิ์ จินดา
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. เฉลิมชัย มนุเสวต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “การวิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาศิลปะ 2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณของนักศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน 3. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และ 4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอก จิตรกรรม สาขาศิลปะจิตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 20 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะ เพื่อให้เหมาะสมกับงานวิจัยด้านศิลปะ จัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น 1. ใบงานวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง 2. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของกรมสุขภาพจิต และ 3. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “การวิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในสร้างผลงานศิลปะ สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการเรียนการสอน ซึ่งมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 แนะนำ จุดมุ่งหมาย วิธีการเรียน ระเบียบ กติกา ข้อตกลงต่าง ๆ ขั้นที่ 2 แลกเปลี่ยนข้อมูลผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ ตามหลัก 1) วิเคราะห์ผลงาน 2) วิเคราะห์สังคม 3) วิเคราะห์ตนเอง ขั้นที่ 4 สร้างผลงานศิลปะที่ได้จากข้อสรุปจากการวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน 1) วิเคราะห์ผลงาน 2) วิเคราะห์สังคม 3) วิเคราะห์ตนเอง ขั้นที่ 5 ประเมินผลงาน ดูข้อดีข้อเสียของผลงาน เพื่อพัฒนาในชิ้นงานต่อไป ทำขั้นตอน ทั้ง 5 ขั้นตอน ซ้ำขั้นตอนที่ 4 เพื่อให้เกิดความชำนาญและความคล่องแคล่วในการวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคมและวิเคราะห์ตนเอง และ 4) ขั้นตอนการวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจประเมินสาระในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบนี้ พบว่าเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้

2. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “การวิเคราะห์ 3 ด้าน” พบว่า 1) การประเมินด้านการคิดวิจารณ์ญาณ ผู้เรียนหลังการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การประเมินผลความฉลาดทางอารมณ์มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน มีค่าน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผู้เรียนรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอน

คำสำคัญ รูปแบบการเรียนการสอน การคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์

Thesis Title	The Development of an Art Instructional Model Based on “ Three Aspects Analysing ” Approach to Promote the Critical Thinking and the Emotional Intelligence of Undergraduate Students of an Imaging Art Field, Faculty of Fine Arts
Author	Anusak Jinda
Thesis Advisor	Dr. Chalermchai Manoosawej
Co-Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Sathit Thimwatthanabanthoeng
Department	Curriculum and Instruction
Academic	2019

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to find out the effective an Art instructional model Instructional Model based on “Three Aspects’ Analysing” Approach to promote the critical thinking and the emotional intelligence of undergraduate students of an Art Field, 2) to compare the ability of the critical thinking of undergraduate students of an Art Field before and after using the instructional model. 3) to compare the emotional intelligence of the of undergraduate students of an Art Field before and after using the instructional model. 4) to study the satisfaction of undergraduate students. The samples were the 20 undergraduate students of painting major of Visual Arts Field of Faculty of Arts, Srinakharinwirot University in the first semester of academic year 2019 by purposive sampling to suit the research of the instructional model of art. Research instruments included lesson plans of the developed instructional model; analysis worksheet, social analysis and self -analysis. The Emotional Intelligence Assessment Form (E.Q) of the Department of Mental Health, an art evaluation form of undergraduate students, and the satisfaction questionnaire of the instructional model. The data were analyzed by mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The findings were as follows:

- 1) An Art Instructional Model based on “Three Aspects’ Analysing” Approach to Promote the Critical Thinking and the Emotional Intelligence of Undergraduate Students of an Art Field consists of 4 components: (1) principles, (2) objectives, (3) 5 stages of instructional procedures including introducing objectives of the course /how to

learn/ disciplines and rules, exchanging art data, analysing the artists' products of products analysis , social analysis and self - analysis, creating products from 3 analysis of products analysis , social analysis and self – analysis, and evaluating products to look for the good and weak points in order to develop the following products according to 5 stages of instructional procedures, and repeating the 4th step in order to gain expertise and fluency of products analysis , social analysis and self – analysis, and (4) assessment and evaluation. The experts confirmed that all elements of the model were appropriate.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร. เฉลิมชัย มนุเสวต อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง ที่ปรึกษาร่วม ที่สละเวลา ให้คำปรึกษา และแนะนำตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยนี้ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี ทองอม ที่คอยช่วยเหลือส่งเสริมให้วิทยานิพนธ์นี้เสร็จสิ้นตามกำหนด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิธรรม โรหิตะสุข รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พชราภา ตันดิชเวช ที่กรุณาเป็น คณะกรรมการสอบสัมมนา และสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำแก้ไข สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิจัยนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์รับตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินการวิจัยนี้ให้ตรงตามเป้าหมายของการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ เจ้าหน้าที่ สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือในการทำการทดลองวิจัย และขอบคุณ นักศึกษา สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

อนุศักดิ์ จินดา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
1.7 กรอบความคิด.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21.....	10
2.2 แนวคิดรูปแบบการเรียนการสอน.....	14
2.3 ศิลปะ.....	22
2.4 สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์.....	29
2.5 แนวคิดด้านความคิดวิจารณ์.....	31
2.6 แนวคิดด้านความฉลาดทางอารมณ์.....	37
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
2.8 รูปแบบการเรียนการสอนการวิเคราะห์ 3 ด้าน วิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง.....	60

สารบัญ

บทที่	หน้า
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	68
3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสำรวจสภาพ ปัญหาการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ในปัจจุบัน.....	69
3.2 ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอนการ วิเคราะห์ 3 ด้าน วิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง.....	73
3.3 ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	77
3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน.....	81
4. ผลการศึกษา.....	85
4.1 ผลสำรวจสภาพปัญหา การคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอนศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปปะจินตทัศน์.....	85
4.2 ผลสำรวจสภาพปัญหา การคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอนศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปปะจินตทัศน์.....	96
4.3 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์.....	103
4.4 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่มมือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอน ศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปปะจินตทัศน์.....	105
4.5 การตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียน การสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอนศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปปะจินตทัศน์.....	106
4.6 ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิด วิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอนศิลปะของนิสิตระดับ ปริญญาตรี สาขาศิลปปะจินตทัศน์.....	107

สารบัญ

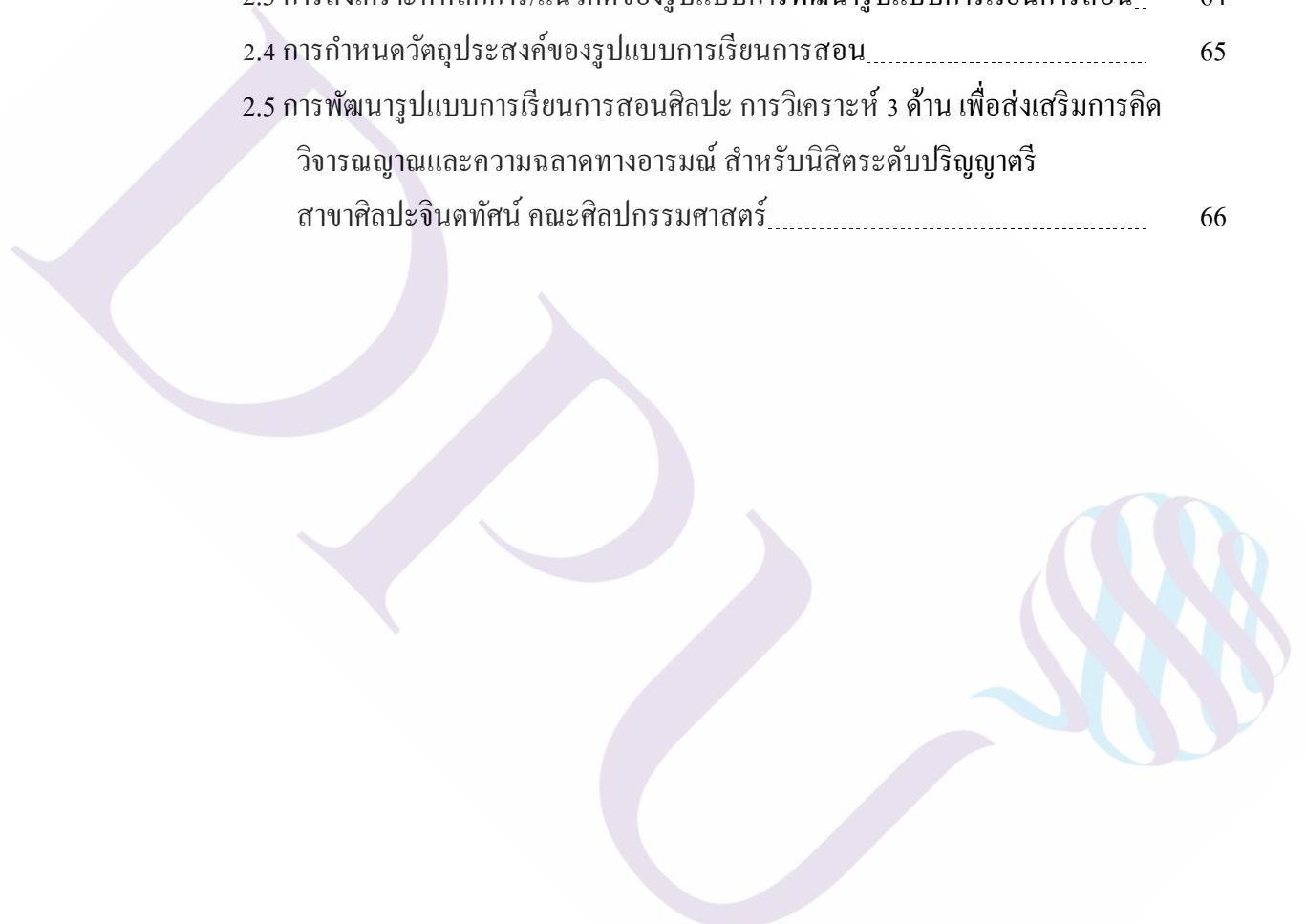
บทที่	หน้า
4.7 ผลการศึกษาความพึงพอใจของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอนศิลปะของ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์.....	108
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	110
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	111
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	111
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	121
บรรณานุกรม.....	124
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	130
ภาคผนวก ข คู่มือการจัดการเรียนการสอนและตัวอย่างแผนการสอน.....	133
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	151
ภาคผนวก ง ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ.....	222
ประวัติผู้เขียน.....	253

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ความหมายของความคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นตารางเปรียบเทียบ.....	32
2.2 ความสำคัญของความคิดวิจรรย์ญาณ โดยสร้างเป็นตารางเปรียบเทียบ.....	33
2.3 สรุปแนวคิคุณลักษณะของนักคิอย่างมีวิจรรย์ญาณที่ดีของนักการศึกษา.....	35
2.4 การวัดประเมินความคิดวิจรรย์ญาณจากแนวคิดของนักการศึกษาเป็นตาราง เปรียบเทียบ.....	36
2.5 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์สร้างเป็นตารางเปรียบเทียบ.....	39
2.6 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์.....	48
2.7 สร้างตารางเปรียบเทียบองค์ประกอบและลักษณะด้านความฉลาดทางอารมณ์.....	48
4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของนิสิตที่ตอบแบบสอบถาม.....	85
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการเรียนรู้ด้านศิลปะ	88
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาการจัดการเรียน รู้ด้านศิลปะ.....	93
4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของหน่วยงานเอกชนที่ตอบแบบสอบถาม.....	96
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลสภาพทั่วไปของบริษัท	98
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาการรับบุคลากรใหม่ ของบริษัท.....	101
4.7 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน.....	103
4.8 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกลุ่มการใช้รูปแบบการเรียนการสอน	105
4.9 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้.....	106
4.10 แสดงการวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง.....	107
4.11 แสดงเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน.....	107
4.12 แสดงความพึงพอใจการจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความ คิดวิจรรย์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอนศิลปะของนิสิต ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์.....	108

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย โมเดล วิเคราะห์ 3 ด้าน.....	9
2.1 กรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.....	11
2.2 แผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ.....	25
2.3 การสังเคราะห์หลักการ/แนวคิดของรูปแบบการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน..	64
2.4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน.....	65
2.5 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิด วิจัย วิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์.....	66

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

รูปแบบการเรียนการสอนด้านศิลปะในระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันเป็นอีกสาขาวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญในการผลิตนักศึกษาที่มีความสามารถทางด้านความคิดสร้างสรรค์ทางด้านผลงานศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ จากประสบการณ์ของผู้วิจัยสังเกตรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะในประเทศไทยส่วนใหญ่รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะในประเทศไทยส่วนใหญ่ รูปแบบการเรียนการสอนเน้นทักษะการสร้างผลงานศิลปะหรือเน้นกระบวนการเป็นหลัก เน้นทักษะทางด้านกระบวนการคิดน้อยกว่าทักษะการสร้างผลงาน มุ่งเน้นปลายทางของการเรียนการสอนคือเพียงผลงานศิลปะเป็นหลัก

รูปแบบผลงานศิลปะที่เกิดจากผู้เรียนในสถาบันศิลปะชั้นนำในประเทศไทยส่วนใหญ่จึงมีรูปแบบของผลงานที่ซ้ำ รูปแบบแนวคิดในการสร้างผลงานงานไม่ต่างไปจากเดิม ผู้วิจัยใช้เวลาในการเรียนการสอนศิลปะตั้งแต่เป็นนักศึกษาจนถึงปัจจุบันเป็นอาจารย์พิเศษสอนด้านศิลปะเป็นเวลามากกว่า 15 ปี จากการสังเกต นักศึกษาศิลปะมีกระบวนการสร้างผลงานโดยการดูผลงานศิลปะจากศิลปินต่าง ๆ ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งนิทรรศการศิลปะในหอศิลป์, ผลงานศิลปะจากหนังสือ, นิตยสาร และในปัจจุบันแหล่งการดูผลงานศิลปะผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Instagram, Youtube ฯลฯ เป็นแหล่งข้อมูลที่รวดเร็วและสะดวกที่สุดในการเข้าถึงผลงานศิลปะ ผ่านระบบและเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่มีขนาดเล็กลงและคุณภาพสูงขึ้น ทั้งคอมพิวเตอร์, คอมพิวเตอร์แบบพกพา, แท็บเล็ต, และโทรศัพท์มือถือ (Smartphon) ดังสถิติจากผลสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของไทย สำนักงานเลขาธิการศึกษา ยุทธศาสตร์ 5 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาข้อมูลจากการสำรวจรอบแรก ระหว่างเดือนมกราคมถึงมีนาคม 2556 นิสิต/นักศึกษาในกรุงเทพมหานครเห็นว่า การใช้สื่อเทคโนโลยีผ่านอินเทอร์เน็ต

ความเร็วสูง เพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ที่บ้าน เครื่องมือที่เหมาะสม ได้แก่ คอมพิวเตอร์พกพาร้อยละ 76 และมือถือร้อยละ 21

ข้อมูลจากการสำรวจรอบสอง ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน 2556 ผู้เรียนอุดมศึกษา เห็นว่า สื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการรับ-ส่งความรู้ และช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ง่ายและสะดวก เรียงตามลำดับ คือ คอมพิวเตอร์ แบบไร้สาย 37.30 คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) ร้อยละ 25.52 โทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 21.87 คอมพิวเตอร์ PC ต่อสาย LAN ร้อยละ 11.81 สื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 2.90 และ อื่น ๆ ร้อยละ 0.60 และการสำรวจเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตจากรายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2558 ส่วนงานดัชนีและสำรวจสำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยภาพรวม ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต กว่าร้อยละ 80 ใช้สมาร์ตโฟนในการท่องเน็ตเป็นอันดับที่ 1 ด้วยจำนวนชั่วโมงการใช้งานเฉลี่ย 5.7 ชั่วโมงต่อวัน ในขณะที่มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตถัดมาเป็นอันดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 54.7 โดยมีจำนวนชั่วโมงการใช้งานเฉลี่ย 5.4 ชั่วโมงต่อวัน และอันดับที่ 3 เป็นการใช้คอมพิวเตอร์พกพาในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 45.2 ด้วยจำนวนชั่วโมงการใช้งานเฉลี่ย 5.0 ชั่วโมงต่อวัน

เมื่อพิจารณารายอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเทียบกับเจนเนอเรชันแล้วจะเห็นว่า Gen X, Gen Y และ Z ต่างมีความนิยมในการท่องเน็ตผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับภาพรวม ยกเว้น กลุ่ม Baby Boomer จะใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะในการท่องเน็ตมากเป็นอันดับที่ 1 และอุปกรณ์ยอดฮิตอันดับที่ 2 จึงเป็นสมาร์ตโฟน คิดเป็นร้อยละ 68.1 และร้อยละ 59.8 ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า Gen Z เป็นกลุ่มที่ท่องเน็ตผ่านคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.2 แต่จะชอบเข้าอินเทอร์เน็ตผ่านสมาร์ตทีวี คิดเป็นร้อยละ 17.2 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่แตกต่างจากเจนเนอเรชันอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด

จากสถิติข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบัน คอมพิวเตอร์, คอมพิวเตอร์พกพา, สมาร์ตโฟน, อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและสื่อสังคมออนไลน์ มีอิทธิพลเป็นอย่างมาก กับนักศึกษาในปัจจุบันที่ตรงกับกลุ่ม Gen Z (iGeneration : ค.ศ. 2000 วัยรุ่น) ซึ่งเป็นกลุ่มของคนรุ่นใหม่ ผู้ที่อยู่ในศตวรรษที่ 21 (รศ. ยืน ภู่วรรณ, 2557, น.6)

แต่การเข้าถึงแหล่งถึงแหล่งข้อมูลทางศิลปะได้ง่าย รวดเร็วและสะดวกขึ้น แต่ในทางกลับกันรูปแบบของผลงานศิลปะของนักศึกษาที่ไม่ได้พัฒนาไปตามเทคโนโลยีเท่าที่ควร แต่กลับเป็นการลอกผลงานศิลปะของศิลปินทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยนำเพียงรูปแบบของผลงานศิลปะมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนิดหน่อย เน้นการนำเอารูปแบบผลงานมาเป็นงานของตนเอง นักศึกษาขาดทักษะการคิดสร้างสรรค์ผลงานที่ดีพอจึงส่งผลให้นักศึกษาศิลปะส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นเพียงกระบวนการเพื่อให้ผลงานเสร็จสิ้นและเสร็จตามกำหนดเวลาในการเรียนการสอน โดยนักศึกษาศิลปะเป็นผู้ที่ต้องมีทักษะการคิดสร้างสรรค์ที่ดี แต่ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะที่ไม่มุ่งเน้นกระบวนการคิดจึงไม่สามารถสร้างนักศึกษาศิลปะให้มีความคิดสร้างสรรค์ได้

การศึกษาศิลปะเป็นการศึกษาศิลปะเป็นการศึกษาที่เน้นผู้เรียนที่มีทักษะความคิดสร้างสรรค์ แต่ด้วยปัญหาของการเรียนการสอนที่เน้นเพียงทักษะการสร้างผลงานศิลปะเป็นหลัก โดยไม่เน้นการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ จึงทำให้รูปแบบผลงานศิลปะของนักศึกษาไม่มีความแตกต่างจากผลงานศิลปะของศิลปินในประเทศไทยที่เคยทำกันมาก่อนหน้านี้

การเรียนการสอนศิลปะที่เน้นการคิดสร้างสรรค์จึงมีความคล้ายคลึงกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์(Synectics) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดสร้างสรรค์(Gordon, 1961) โดยมีลักษณะของการคิดดังนี้

1. การคิดอุปมาอุปมัยโดยใช้ความคิดของตนเองเป็นหลัก เป็นมุมมองการคิดของมุมมองของผู้คิดในการแก้ปัญหา โดยสิ่งที่ส่งเสริมการคิดนี้คือการเข้าใจตนเองและผู้อื่น
2. การคิดอุปมาอุปมัยโดยตรง เป็นการใช้การคิดแก้ปัญหาในมุมมองของผู้อื่นที่ไม่ใช่มุมมองของตนเองและเป็นการแก้ปัญหาที่ชัดเจนแน่นอน เพราะเป็นการคิดที่มีมุมมองการคิดอื่นที่เป็นมุมมองที่แตกต่างจากตนเองมาเป็นการคิดที่สร้างการแก้ปัญหาที่แตกต่างออกไป
3. การคิดอุปมาอุปมัยโดยการอิงบัญญัติหรือการใช้สัญลักษณ์เป็นการแทนค่าเปรียบเทียบเชิงสัญลักษณ์โดยใช้วัตถุแทนบุคคลหรือปัญหาโดยการแทนค่าเชิงสัญลักษณ์ เพื่อสร้างมุมมองและทางออกของปัญหาในมุมที่แตกต่างออกไป

การเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ ยังมุ่งเน้นการสร้างจินตนาการและสมดุลของการใช้อารมณ์ เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์(Gordon,1961) จากแนวคิดของการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์นั้น แสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมการรวมข้อมูลและความฉลาดทางอารมณ์เป็นส่วน

ส่งผลให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยความคิดสร้างสรรค์จะมีส่วนพื้นฐานของความคิดก่อนที่จะนำไปสู่การคิดสร้างสรรค์ได้ คือการคิดวิจารณ์ญาณ ซึ่งเป็นหลักการคิดพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดจากการรับข้อมูล มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม การคิดวิจารณ์ญาณจึงเป็นระบบการคิดที่ควรส่งเสริมให้กับนักศึกษาศิลปะ

ในกระบวนการเรียนการสอนศิลปะนอกเหนือจากการที่ต้องพัฒนาการคิดวิจารณ์ญาณแล้วนั้นสิ่งที่ต้องพัฒนาและส่งเสริมคู่กันคือการจัดการอารมณ์ (EQ) ความฉลาดทางอารมณ์เป็นสิ่งสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ควรส่งเสริมควบคู่กับความคิดวิจารณ์ญาณ ในการส่งเสริมพัฒนาระบบการคิดเพื่อนำไปสู่การคิดสร้างสรรค์ ในการแสวงหาความรู้เป็นองค์ความรู้ด้านข้อมูล ส่วนด้านอารมณ์ก็เป็นสิ่งสำคัญของความเป็นมนุษย์ การเข้าใจตนเอง ผู้อื่นและสังคม นั้นเป็นสิ่งที่ช่วยเป็นส่วนผสมที่ทำให้เกิดองค์ความรู้ความคิดใหม่ ได้อย่างรอบด้านมากยิ่งขึ้น

ก่อนที่นักศึกษาศิลปะที่เกิดความคิดสร้างสรรค์นั้นควรส่งเสริมความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์เป็นสองส่วนสำคัญที่พัฒนาให้เกิดในการเรียนการสอนของนักศึกษาศิลปะ เปรียบเสมือนการพัฒนาทั้งทางด้าน IQ และ EQ ในการเรียนการสอนศิลปะ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตรทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

2. เพื่อหาประสิทธิผลของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตรทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

2.1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณของนักศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตรทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตรทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

2.1 ความสามารถในการคิดวิจารณ์ของนักศึกษา หลังใช้รูปแบบการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการสอน

2.2 ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาหลังการใช้รูปแบบการสอนสูงกว่า ก่อนใช้รูปแบบการสอน

2.3 นักศึกษามีความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนที่จัดขึ้น

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลสภาพของปัญหาของการเรียนการสอน

ประชากร

นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาศิลปะจิตรทัศน์ สาขาเซรามิกส์ และสาขาศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 211 คน
หน่วยงานเอกชนทางด้านศิลปะ จำนวน 3 แห่ง

1. บริษัท CMO Group, 2)บริษัท Global Art & Creative (Thailand), และ3)บริษัท Rightman บริษัทที่รับนิสิตที่จบการศึกษาจาก สาขาศิลปะจิตรทัศน์เข้าทำงานในหน่วยงาน

กลุ่มตัวอย่าง

นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาศิลปะจิตรทัศน์ สาขาเซรามิกส์ และสาขาศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 100 คน

ตัวแทนหน่วยงานเอกชนทางด้านศิลปะ จำนวน 3 แห่ง

1. บริษัท CMO Group, 2. บริษัท Global Art & Creative (Thailand), และ
3. บริษัท Rightman บริษัทที่รับนิสิตที่จบการศึกษาจาก สาขาศิลปะจินตทัศน์เข้าทำงานใน
หน่วยงาน

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลขั้นการทดลองการเรียนการสอน

ประชากร

นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาศิลปะจินต
ทัศน์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 65 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขา ศิลปะจินต
ทัศน์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 20 คน เลือกแบบเจาะ เพื่อต้องการลักษณะของผู้เรียน
ที่มีความสามารถทางด้านศิลปะพื้นฐาน อย่างน้อย 1 ภาคเรียน

2. ตัวแปรการศึกษา

ตัวแปรต้น รูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทาง
อารมณ์ เน้นการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม และพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปสร้างผลงานศิลปะ

ตัวแปรตาม ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน ได้แก่ความสามารถด้านการคิด
วิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ การพัฒนาผลงานศิลปะของผู้เรียนและความพึงพอใจต่อ
รูปแบบการเรียนการสอน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิด
วิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ ใช้กับนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขา
ศิลปะจินตทัศน์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 20 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง
กำหนดคุณสมบัติเป็นผู้ศึกษาผ่านประสบการณ์การเรียนในรายวิชา จิตรกรรม อย่างน้อย 1 ภาค
การศึกษาเพื่อสามารถเข้าใจลักษณะการเรียนการสอน เป็นจำนวน 13 ครั้ง 39 คาบ

4. ระยะเวลาของการวิจัย

เดือน มกราคม พ.ศ. 2562 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2562 ศึกษาสภาพปัญหาของการเรียนการ
สอนศิลปะ

เดือน เมษายน พ.ศ. 2562 ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2562 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2562 ถึงกันยายน พ.ศ. 2562 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการ
สอน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
2. รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ สามารถนำไปใช้ประยุกต์กับวิชาชีพอื่น ๆ รวมถึงกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับด้านความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาความคิดวิจารณ์ญาณของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนที่มีแบบเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา และทักษะที่ต้องการสอน วิธีการสอน กระบวนการสอน ขั้นตอน กิจกรรมการสอนและการวัดและประเมินผลในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ ทักษะ เพื่อแก้ปัญหาตามเป้าหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ หมายถึง แบบแผนหรือลักษณะการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตทัศน์ เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ได้จัดลำดับขั้นตอนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 แนะนำ จุดมุ่งหมาย วิธีการเรียน ระเบียบ กติกา ข้อตกลงต่าง ๆ ขั้นที่ 2 แลกเปลี่ยนข้อมูลผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ สื่อออนไลน์ หนังสือ ตัวอย่างผลงาน ฯลฯ ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ ตามหลัก

1) วิเคราะห์ผลงาน 2) วิเคราะห์สังคม 3) วิเคราะห์ตนเอง ขั้นที่ 4 สร้างผลงานศิลปะที่ได้จากข้อสรุปจากการวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน 1) วิเคราะห์ผลงาน 2) วิเคราะห์สังคม 3) วิเคราะห์ตนเอง ขั้นที่ 5 ประเมินผลงาน ดูข้อดีข้อเสียของผลงาน เพื่อพัฒนาในชิ้นงานต่อไป

การคิดวิจารณ์ญาณ หมายถึง กระบวนการการคิดที่ใช้เหตุผล ไม่ยึดความคิดตนเองเป็นหลัก มีความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ขององค์ความรู้ สามารถแยกแยะ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล วัดได้โดยใช้แบบวัดการคิดวิจารณ์ญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

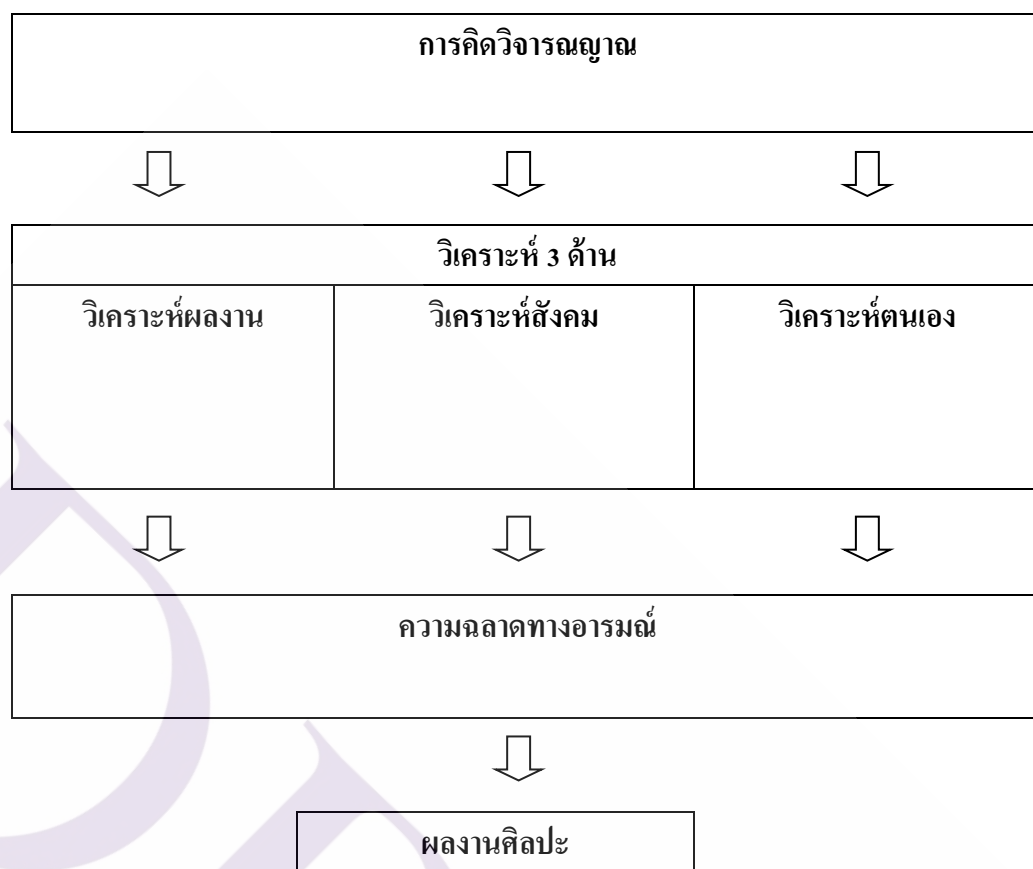
ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการนำไปสู่ความสุข มีความเข้าใจตนเองและสังคม มีทักษะการเข้าสังคม สามารถบริหารอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข วัดได้โดยใช้แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นิสิต หมายถึง นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ หมายถึง ผลจากรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้ พิจารณาได้จาก ผลที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาในด้านการคิดวิจารณ์ญาณ และความฉลาดทางอารมณ์ โดยเน้นการวิเคราะห์ 3 ด้าน 1) วิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง เพื่อนำแนวความคิดไปพัฒนาผลงานศิลปะของนิสิตต่อไป

1.7 กรอบความคิด

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยแบ่งเป็นกรอบแนวคิดตามภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย โมเดล วิเคราะห์ 3 ด้าน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีในการวิจัยเรื่อง ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบเจาะจงรูปแบบในการวิจัย มีหัวข้อเรื่องการศึกษา ดังนี้

2.1 แนวคิดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2.2 แนวคิดรูปแบบการเรียนการสอน

2.3 ศิลปะ

2.4 สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

2.5 แนวคิดด้านความคิดวิจารณ์ญาณ

2.6 แนวคิดด้านความฉลาดทางอารมณ์

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8 รูปแบบการเรียนการสอนการวิเคราะห์ 3 ด้าน วิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ในการศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ มีส่วนเกี่ยวข้องกับแนวคิดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (James Bellanca and Ron Brandt :2010) โดย เคน เคย์ (Ken Kay,JD) (2010, p. 30-50)ประธานภาควิชาเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มีสาเหตุที่ต้องเปลี่ยนแปลงดังต่อไปนี้

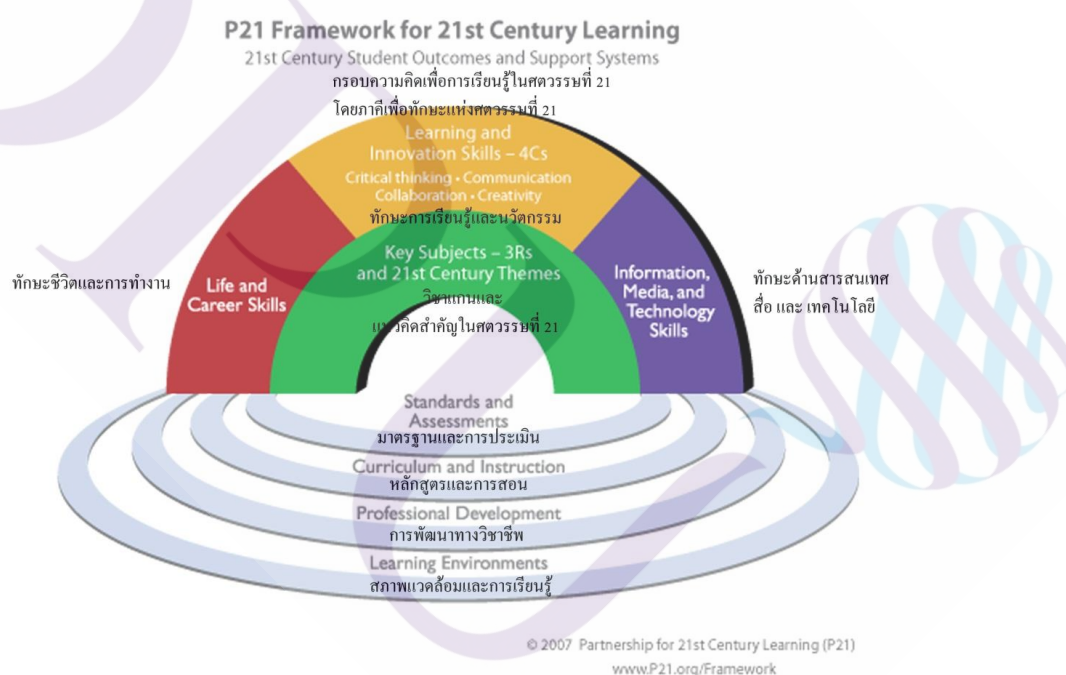
โลกมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูงขึ้นในทุกด้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบสังคมอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ การแทนที่แรงงานมนุษย์ด้วยเครื่องจักรและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ จึงส่งผลให้หน่วยงาน บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิลคอมพิวเตอร์

บริษัทไมโครซอฟท์ บริษัทเดอะวอลด์คิดนิย องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้าน การศึกษาของรัฐ รวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเครือข่าย P21 ได้สร้าง แนวคิด “ทักษะแห่ง อนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีโครงสร้างทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3R และ 4C ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

3R ได้แก่ Reading (การอ่าน), การเขียน(Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic)

4C ได้แก่ (Critical Thinking - การคิดวิเคราะห์, Communication- การสื่อสาร

Collaboration-การร่วมมือ และ Creativity-ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และ ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่กรอบ ความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ภาพที่ 2.1 กรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21(เคน เคย์)(Ken Kay,JD) (2010, p. 34)

วิชาแกน

วิชาแกนประกอบด้วย 1) ภาษาอังกฤษ การอ่านหรือศิลปะการใช้ภาษา 2) ภาษาสำคัญของโลก 3) ศิลปะ 4) คณิตศาสตร์ 5) เศรษฐศาสตร์ 6) วิทยาศาสตร์ 7) ภูมิศาสตร์ 8) ประวัติศาสตร์ และ9) การปกครองและหน้าที่พลเมือง

แนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21

แนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) จิตสำนึกต่อโลก 2) ความรู้พื้นฐานด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ 3) ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง 4) ความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพ และ5) ความรู้พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม

ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วย 1) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา และ3) การสื่อสารและการร่วมมือทำงาน

ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี

ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยีประกอบด้วย 1) ความรู้พื้นฐานด้านสารสนเทศ 2) ความรู้พื้นฐานด้านสื่อ และ3) ความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที)

ทักษะชีวิตและการทำงาน

ทักษะชีวิตและการทำงานประกอบด้วย 1) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว 2) ความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเอง 3) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 4) การเพิ่มผลผลิตและความรู้รับผิดชอบ และ5) ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ

ระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษที่ 21

ระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษที่ 21ประกอบด้วย 1) มาตรฐานและการประเมินของศตวรรษที่ 21 2) หลักสูตรและการสอนของศตวรรษที่ 21 3) การพัฒนาทางวิชาชีพของศตวรรษที่ 21และ4) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของศตวรรษที่ 21

สรุป

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นให้มีโครงสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือ 3R และ 4C ซึ่งประกอบด้วย

3R ได้แก่ Reading (การอ่าน), การเขียน(Writing) และ คณิตศาสตร์ (Arithmetic)

4C ได้แก่ (Critical Thinking - การคิดวิเคราะห์, Communication- การสื่อสาร Collaboration-การร่วมมือ และ Creativity-ความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และ ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่

ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นในการพัฒนาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี โดยอยู่บนพื้นฐานการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที)เป็นหลักการเรียนการสอนจึงต้องมีเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นส่วนประกอบ เพื่อเป็นส่วนช่วยเพิ่มศักยภาพทั้งด้านการเรียนการสอนและการสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กับสื่อสารสนเทศดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กับสื่อสารสนเทศ

ออก เชอริล เลมเก(Cheryl Lemke)(2010, p. 358-389)

1. พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารที่รู้เท่าทัน คือการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้อง และเหมาะสม เพราะข้อมูลสามารถมีผลกระทบต่ออารมณ์ จิตใจ ร่างกาย การรับเอาข้อมูลข่าวสารจึงต้องวิเคราะห์และสังเคราะห์อยู่เสมอ

2. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดเชิงวิพากษ์และการคิดสร้างสรรค์โดยใช้ภาพ คือการเรียนรู้โดยมีข้อมูลภาพประกอบจำนวนมากเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายจากระบบสื่อสารสนเทศ เพื่อนำพาไปสู่การคิดเชิงวิพากษ์และการคิดสร้างสรรค์

3. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสื่อสารด้วยภาพ คือการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำการสื่อสารในระบบสื่อสารสนเทศโดยเน้น ความแตกต่าง การปรากฏซ้ำ การจัดตำแหน่งและความใกล้ชิด โดยการให้ผู้เรียนได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบสื่อสารสนเทศมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการสื่อสารของตนเองได้

การท่องเที่ยวอินเทอร์เน็ต(Cheryl Lemke)(2010, p. 358-389)

ผู้เรียนและผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์เว็บไซต์เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล เพื่อสร้างการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริงจากข้อมูลที่อยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้ผู้เรียนได้มีความสามารถในการแยกแยะข้อมูลที่ถูกต้อง จากข้อมูลทั้งหมดจากระบบอินเทอร์เน็ต

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เซอริล เลมเก(Cheryl Lemke)(2010, p. 358-389)

แนะนำแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีองค์ความรู้ให้กับผู้เรียน ทั้ง Facebook Instagram Google Youtube ฯลฯ แนะนำการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา นอกเวลา สร้างองค์ความรู้ในการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลในการเรียนรู้ได้ เพื่อเป็นการสร้างลักษณะในการเรียนรู้ที่ดีให้กับผู้เรียนในการเรียนรู้ในระบบอินเทอร์เน็ต

การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ขนาดใหญ่ที่มีข้อมูลทุกรูปแบบ ทั้ง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงประเภทต่าง ๆ เช่น เพลง เสียงบรรยายประกอบภาพเคลื่อนไหวในสาระด้านต่าง ๆ สามารถรับรู้ทางการสัมผัสทางการมองเห็นและสัมผัสทางการได้ยินเป็นหลัก ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลผ่านเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(ไอซีที) ที่มีขนาดเล็กลง และสามารถมีใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(ไอซีที) เป็นของตนเองได้ เป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน ผู้สอนจึงมีหน้าที่สร้างกระบวนการคิดที่ให้ผู้เรียนสามารถมีทักษะ รับผิดชอบ ปรับใช้ สร้างองค์ความรู้ และสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารที่รู้เท่าทัน พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการคิดเชิงวิพากษ์และการคิดสร้างสรรค์ และสามารถสื่อสารผลของกระบวนการคิดทั้งหมดที่ได้จากข้อมูลต่าง ๆ ได้

2.2 แนวคิดรูปแบบการเรียนการสอน

2.2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ ดังนี้

ทิสนา แจมมณี (2550 อ้างอิงมาจาก Bigge. 1964) การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากแนวคิดการมองธรรมชาติของมนุษย์ในสองลักษณะ คือ ด้านจริยธรรมและด้านพฤติกรรม โดยมีความเชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากแรงกระตุ้นภายในตนเอง (Active) อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีเข้ามา

จากแรงกระตุ้นภายใน (Reactive) และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและจากแรงกระตุ้นภายในตัวบุคคล (Interactive) ทำให้เกิดแนวคิดหลักการในการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ

วิชา ประชากร และ ประชาศา เนื่องเฉลิม (2554, น. 49-50) การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพได้ เมื่อนักการศึกษาได้นำทฤษฎีทางการศึกษาไปปรับ ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของความจริง การเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพจะช่วย สร้างคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การเรียนรู้มีขึ้นเพื่อให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้ เข้ากับสภาพแวดล้อมธรรมชาติมุ่งแสวงหาความรู้ ความจริง และเข้าถึงเป้าหมายของการอยู่ร่วมกัน อย่างปรกติสุข

ศ.นพ. วิจารย์ พานิช (2556, น. 20)

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการไม่ใช่ผล (เป็น Process ไม่ใช่ Product) แต่ตรวจสอบว่า เกิดการเรียนรู้ได้โดยดูที่ผลหรือสมรรถนะ
2. การเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงความรู้ ความเชื่อ พฤติกรรมหรือเจตคติ และมีผลระยะยาวต่อการคิดและพฤติกรรมของนักเรียน
3. การเรียนรู้ไม่ใช่สิ่งที่ให้แก่นักเรียน แต่เป็นสิ่งที่นักเรียนลงมือทำให้แก่ตนเอง เป็น ผลโดยตรงจากสิ่งที่นักเรียนตีความ และตอบสนองต่อประสบการณ์ของตน ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว ทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ไสว พักขาว (2544, น. 18) ให้ความหมายการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ มีการวางแผนเพื่อจัดสภาพการณ์ให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ในการส่งเสริมการ เรียนรู้ของผู้เรียน ในด้านต่าง ๆ ตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งในระหว่างการปฏิสัมพันธ์นั้นผู้สอนก็จะ ได้ เรียนรู้จากผู้เรียนด้วย

Dollard and Miller (1950, อ้างถึงใน วิชา ประชากร และประชาศา เนื่องเฉลิม, 2554, น. 25)

1. แรงขับ (Drive) มี 2 ประเภท คือ แรงขับปฐมภูมิ (Primary drive)
2. สิ่งเร้า (Stimulus)
3. การตอบสนอง (Response)
4. การเสริมแรง (Reinforcement)

Monroe (1952, น. 25)

1. ความต้องการ (Needs)
2. สิ่งล่อใจ (Incentives)
3. ศักยภาพในการตอบสนองและพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง (Response potential variable behavior)
4. อุปสรรคที่จะนำไปสู่เป้าหมาย (Barriers of goals)
5. การเลือกและการกำจัดการตอบสนอง (Selectivity and elimination of responses)
6. ผลของการตอบสนอง (Effect of the responses)

Gagne (1985 , น.27)

1. การเรียนรู้โดยอาศัยสัญญาณเตือน (Signal learning)
2. การเรียนรู้โดยอาศัยการลองผิดลองถูก (Trial and error learning)
3. การเรียนรู้ทักษะกล้ามเนื้อโดยอาศัยการเชื่อมโยง (Motor chain learning)
4. การเรียนรู้ทักษะภาษาโดยอาศัยการเชื่อมโยง (Verbal chain learning)
5. การเรียนรู้จำแนกแยกแยะ (Multiple discrimination learning)
6. การเรียนรู้มโนทัศน์ (Concept learning)
7. การเรียนรู้หลักการ (Principle learning)
8. การเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหา (Problem solving learning)

ทฤษฎีจากนักการศึกษาและนักคิดสรุปทฤษฎีการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้เกิดขึ้นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิด สามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ตามวัยและประสบการณ์ชีวิตที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ๆ เป็นกระบวนการไม่ใช่ผล แต่ตรวจสอบได้จากผลหรือสมรรถนะ เป็นการเปลี่ยนแปลงความรู้ ความเชื่อ พฤติกรรมหรือเจตคติเดิม และแบ่งเป็นองค์ประกอบของความรู้ได้ดังนี้

1. แรงขับ แบ่งเป็น

แรงขับปฐมภูมิหรือแรงขับพื้นฐานเป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด เช่น ความหิว

ความกระหาย

แรงขับพุทธิยภูมิเป็นแรงขับที่เกิดจากการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล เช่น ความกลัว ความต้องการความรัก ความปลอดภัย ฯลฯ

2. สิ่งเร้า เป็นสิ่งที่มากระทบต่ออวัยวะการรับรู้ทางด้านต่าง ๆ ทั้งกายและใจเป็นได้ทั้งสภาพการณ์หรือวัตถุ คน สัตว์และสิ่งของ ซึ่งส่งผลให้เกิดการตอบสนองได้ทั้งภายนอกหรือภายในร่างกายก็ได้

3. การตอบสนอง เป็นพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นตามแรงกระตุ้นนั้น ๆ มักเกิดตามหลังสิ่งเร้าเสมอสามารถแบ่งเป็นชนิดการเรียนรู้ออกเป็น

1. การเรียนรู้จากสัญลักษณ์ เป็นการเรียนรู้จากสัญลักษณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้แบบพื้นฐานที่เกิดจากสิ่งเร้า และเข้าใจความหมายกลางที่เข้าใจความตรงกันในวงกว้าง ทำให้เกิดการเรียนรู้ เช่น เสียงเตือนจากนกหวีด เสียงแตรรถ สัญญาณไฟจราจร

2. การเรียนรู้จากการลองผิดลองถูกเป็นการเรียนรู้จากการทดลองต่อสิ่งนั้น โดยประสบการณ์การทำซ้ำ ในการแก้ไขปัญหา โดยเปลี่ยนวิธีจนหาคำตอบของปัญหานั้นได้

3. การเรียนรู้แบบเชื่อมโยง โดยเกิดจากการเรียนรู้อาศัยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าสองอย่างเข้าด้วยกัน โดยสิ่งเร้าแรกจะส่งผลต่อสิ่งเร้าที่สอง และสิ่งเร้าที่สองส่งผลต่อสิ่งเร้าที่หนึ่งต่อเนื่องกัน

4. การเรียนรู้การเชื่อมโยงโดยภาษา เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาในการเชื่อมโยงจากคำเข้าด้วยกันและเกิดความหมายใหม่มีความหมายที่คล้ายเดิมหรือแตกต่างจากเดิม ทำให้เกิดการเรียนรู้

5. การเรียนรู้แบบจำแนกแยกแยะ เป็นการจัดประเภทสิ่งต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้โดยอาศัยการจำและสังเกต

6. การเรียนรู้จากการคิดมโนทัศน์ โดยสามารถรวบรวมสิ่งเร้าแยกแยะประเภทของสิ่งเร้าแบ่งความสัมพันธ์และสรุปทำความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดสร้างความรู้ใหม่ได้

7. การเรียนรู้สร้างหลักการ คือการการคิดแบบมโนทัศน์สองมโนทัศน์ขึ้นไปมาผสมสร้างหลักการเชื่อมโยงความสัมพันธ์สร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

8. การเรียนรู้แก้ปัญหา คือการนำเอาหลักการที่ได้จากการคิดมาแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

2.2.2 ความหมายการเรียนการสอน

นักการศึกษาได้ให้ความหมายการเรียนการสอน ดังนี้

เสถียรพงษ์ วรรณปก (2542, น. 51-81) หลักการสอนใหญ่ที่สำคัญ คือ ด้านเนื้อหา ด้านผู้เรียน และด้านการสอน หลักการเกี่ยวกับเนื้อหา การที่คนจะสอนคนต้องรู้ว่าจะนำเนื้อหาเรื่องอะไรมาสอนผู้เรียนเสียก่อน ไม่ใช่คิดแต่วิธีการสอนว่าจะสอนอย่างไร โดยต้องสอนสิ่งที่รู้เห็นหรือเข้าใจง่ายไปหาสิ่งที่เข้าใจยาก สอนเนื้อหาที่ลุ่มลึกลงไปตามลำดับ สอนตรงตามเนื้อหา สอนอย่างมีเหตุผล สอนเท่าที่จำเป็นจะต้องรู้ สอนสิ่งที่มีความหมายและเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนหลักการสอนเกี่ยวกับผู้เรียน ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลความพร้อมของผู้เรียน สอนให้ผู้เรียนทำด้วยตนเอง ผู้เรียนจะต้องมีบทบาทร่วมกัน และผู้สอนต้องเอาใจใส่ผู้เรียนที่มีปัญหาเป็นพิเศษ หลักการเกี่ยวกับตัวการสอน ต้องคำนึงถึงการสร้างความสนใจในบทเรียนให้แก่ผู้เรียนการสอนมุ่งตามเนื้อหา การสอนอย่างตั้งใจ และการใช้ภาษาที่เหมาะสม

บุช (Buch, 1973, p. 1-12) 1. “การเรียนการสอน ” คำนึงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนในการเรียนการสอนผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แทนที่ครูเป็นศูนย์กลางในการเรียน ซึ่งเป็นลักษณะของ “ การสอน ” 2. “ การเรียนการสอน ” เป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ โดยมีการเตรียมการ มีการวางแผนตามหลักวิชา มีขั้นตอนหรือกระบวนการสอนที่เป็นแบบแผนชัดเจน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย เป็นการใช่วิทยาศาสตร์ในการสอนมากกว่าในเรื่องของ “ การสอน ” 3. “ การเรียนการสอน ” ครอบคลุมปฏิสัมพันธ์หลายรูปแบบ มิใช่เพียงปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลเท่านั้น อาจเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสื่อต่าง ๆ ก็ได้ ในขณะที่ “ การสอน ” เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์คือครูกับผู้เรียน 4. “ การเรียนการสอน ” มักเกิดขึ้นในสถานการณ์ของการเรียนการสอนในขณะที่ “ การสอน ” เกิดขึ้นได้ทุกหนแห่งไม่จำกัดเวลาและสถานที่

การเรียนการสอนคือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติต่าง ๆ ที่มีกระบวนการถ่ายทอดจากผู้สอน(บุคคลหรือสื่อ)ไปสู่ผู้เรียน โดยมีรูปแบบ กิจกรรม และแบบแผนที่ชัดเจน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย การเรียนการสอนไม่จำกัดความสัมพันธ์เพียงผู้สอนและผู้เรียน(บุคคลกับบุคคล)เท่านั้น ยังรวมถึงผู้เรียนกับสื่อ(บุคคลกับสื่อ)ต่าง ๆ ได้ด้วยเช่นกัน

สามารถเกิดขึ้นได้ทุกสถานที่และไม่จำกัดเวลาและสถานที่ที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาในสถานที่ใดก็ได้ตามความเหมาะสม

2.2.3 ทฤษฎีแนวทางการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีแนวทางการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีของกลุ่มที่เชื่อในความมีเหตุผลของมนุษย์ (Humanistic Mental Discipline) (ทิสนา แคมณี, 2545, น. 46-47) ทฤษฎีของกลุ่มที่เชื่อในความมีเหตุผลของมนุษย์มีแนวคิดความเชื่อเกี่ยวกับความรู้ คือ เป็นความสามารถของมนุษย์เองตามธรรมชาติ การกระทำของมนุษย์เกิดจากแรงกระตุ้นภายใน สามารถพัฒนาตนเองและมีอิสระที่จะเลือกทำตามความเข้าใจและเหตุผลของตน

ทฤษฎีของกลุ่มที่เชื่อในความมีเหตุผลของมนุษย์ มีแนวคิดของการเรียนรู้คือการกระตุ้นผู้เรียนให้แสดงออก โดยไม่บังคับ เกี่ยวเนื่อง แต่ควรใช้เหตุผล โดยใช้หลักการบรรยายและการตั้งคำถามเพื่อดึงความรู้ในตัวผู้เรียนออกมา

ทฤษฎีของกลุ่มที่เน้นการรับรู้และการเชื่อมโยงความคิด (Apperception หรือ Herbartianism) (ทิสนา แคมณี, 2545, น. 48-50) ทฤษฎีของกลุ่ม เน้นการรับรู้และการเชื่อมโยงความคิด มีแนวคิดว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมความว่างเปล่าทางสมอง แต่เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 และมีความรู้สึกที่เกิดจากการตีความหรือแปลความหมายจากการสัมผัสนำไปสู่การจินตนาการและการวิเคราะห์ และฯลฯข้อสรุปและนำไปสู่การประยุกต์กับปัญหาหรือสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ (Maslow, 1902) (ทิสนา แคมณี, 2545, น. 69) 1) ความต้องการทางร่างกาย 2) ความปลอดภัย 3) ความต้องการความรัก 4) ความต้องการการยอมรับทางสังคม 5) ความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง

ทฤษฎีการเรียนรู้ของรอเจอร์ส (Rogers, 1969) (ทิสนา แคมณี, 2545, น. 70) ทฤษฎีการเรียนรู้ของรอเจอร์ส มีแนวคิดที่มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองได้ดีเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ การจัดบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้เพียงชี้แนะ และอำนวยความสะดวกการเรียนรู้

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของโคมส์ (Combs) (ทิสนา แคมณี, 2545, น. 70) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของโคมส์ ให้ความสำคัญว่า ความรู้สึก มีผลต่อการเรียนรู้ ความรู้สึกและเจตคติ

ของผู้เรียนมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ สามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของ โนลส์ (Knowles) (ทิสนา แจมณี, 2545, น. 70-71)

- 1) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้มากเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2) ผู้เรียนจะนำประสบการณ์ ความรู้ ทักษะและค่านิยมต่าง ๆ เข้ามาสู่การเรียนรู้ของตน

ตน

- 3) ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีอิสระในการเรียนรู้ที่ตนพอใจ
- 4) ผู้เรียนมีลักษณะเฉพาะตัว ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมตามลักษณะเฉพาะตัวของตนอย่างเหมาะสม
- 5) ผู้เรียนมีเสรีภาพในการตัดสินใจ และรับผิดชอบในผลของการตัดสินใจนั้น

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของแฟร์ (Faire) (ทิสนา แจมณี, 2545, น. 71) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของแฟร์ เน้นความอิสระทางการคิดจากรูปแบบการศึกษาแบบเก่า ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระทางความคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนีล (Neil) (ทิสนา แจมณี, 2545, น. 72) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนีล มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์เมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่อบอุ่น มีอิสรภาพและเสรีภาพ มนุษย์จะพัฒนาไปในทางที่ดีทั้งตนเองและสังคม

ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) (ทิสนา แจมณี, 2545, น. 96-98) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยมีแนวคิดส่งเสริมการสร้างสรรคชิ้นงาน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความคิดและนำความคิดของตนเองไปสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมจะทำให้เห็นความคิดนั้นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ปรัชญาอัตนิยม (Existentialism) (ทิสนา แจมณี, 2545, น. 27-28) ปรัชญาอัตนิยม มีแนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพทางความคิดในประสบการณ์ในรูปแบบการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของมนุษย์ตามประสบการณ์และรูปแบบวิถีคิดของตน ยอมรับในสิ่งที่ตนเองเลือกตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ และผลที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ

การเรียนการสอนแบบซินเน็คติกส์ (Synectics) (Gordon,1961) ความหมายของซินเน็คติกส์ (Synectics) มาจากศัพท์ในภาษากรีก คือ Syn หมายถึง นำมารวมกันและ Etics หมายถึง ส่วนประกอบที่หลากหลาย โดยมีความหมายรวมว่า การรวมสิ่งต่าง ๆ ที่หลากหลายเข้าด้วยกัน การเรียนการสอนแบบซินเน็คติกส์ จึงมีความหมาย นำการเรียนรู้มาเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดผลหรือวิธีการแก้ปัญหาแบบใหม่ ๆ

โครงการการเรียนการสอนศิลปะในปัจจุบันเป็นการเรียนการสอน โดยมีรูปแบบโครงสร้างการเรียนการสอนที่มีลักษณะคล้ายกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเน็คติกส์ (Synectics) ที่มีการนำข้อมูลมารวมกัน และใช้การแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาที่แปลกและแตกต่างออกไป (Gordon,1961) ในการเรียนการสอนด้านศิลปะ เพื่อมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์และองค์ความรู้ข้อมูลมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ให้เกิดความแปลกและแตกต่าง ทั้งรูปแบบผลงานและวิถีกระบวนการคิด และใช้ในการเรียนการสอนแบบซินเน็คติกส์ (Synectics) ยังมุ่งเน้นการสร้างจินตนาการและสมดุลของการใช้อารมณ์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์(Gordon, 1961)

ความสมดุลของเหตุผลและการใช้อารมณ์เป็นสิ่งสำคัญในการคิดสร้างสรรค์วิธีการแก้ปัญหา(Gordon,1961) การเรียนการสอนด้านศิลปะ ก่อนที่ผู้เรียนจะมีความสามารถทางการคิดสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้นั้น ควรสร้างทักษะความคิดวิจารณ์ญาณ(เหตุผล) และความฉลาดทางอารมณ์(อารมณ์) เมื่อผู้เรียนมีทักษะสองด้านแล้วหลักการแนวคิดและรูปแบบผลงานศิลปะของผู้เรียนจะมีการพัฒนาที่สร้างสรรค์มากขึ้น

ในการเรียนการสอนด้านศิลปะจึงต้องพัฒนาความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนศิลปะ เพื่อให้เกิดความคิดและรูปแบบผลงานศิลปะพัฒนาไปในทิศทางที่ดีมีความแตกต่างและเกิดสิ่งใหม่ทางด้านทัศนศิลป์

2.3 ศิลปะ

2.3.1 ความหมายของศิลปะ

เพลโต(Plato, น. 129) เพลโตได้ให้ความเห็นว่า ศิลปะคือการถ่ายทอดผลงานมาจากความคิด ความงามเกิดขึ้นตามธรรมชาติไม่ใช่ความงามสูงสุด แต่ความงามที่เกิดจากการคิดสร้างสรรค์คือความงามที่แท้จริง

อริสโตเติล(Aristotle, น.129) ได้ให้ความหมายความงามทางศิลปะ คือความงามที่เกิดจากการผสมผสานของส่วนสัด

โพลติอุส(Plotinus, น.129) ได้ให้ความหมายความงามของศิลปะ คือสุนทรียะที่เกิดจากความสมมาตร(Symmetry) ซึ่งเกิดขึ้นจากการจัดองค์ประกอบ(ศิลปะธาตุ) ให้เกิดความสัมพันธ์และเป็นเอกภาพ(Unity)

เซนต์ โทมัส อควีนาส(St. Thoman Aquinas, น.129) ให้ความหมายของศิลปะ คือความงามทางสุนทรียะคือความสมบูรณ์ของสัดส่วนเป็นเรื่องของความดีและความจริง

เบเนดีคโต โกรเซ่(Benedeto Croce, น.130) ได้ให้ความหมายศิลปะ คือ การแสดงออกทางจิตใจของศิลปิน ความพึงพอใจต่องานศิลปะคือการแสดงออกทางสัญชาตญาณของผู้ชมผลงาน

จอห์น ดิวอี้(John Dewey, น.130) ให้ความหมายของศิลปะว่า ศิลปะเกิดจากประสบการณ์ของศิลปิน ประสบการณ์คือกระบวนการทางธรรมชาติที่ควบคุมและต่อเนื่อง ศิลปะคือสิ่งยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ

ลีโอ ตอลสตอย(Leo Tolstoy, น.131) ได้ให้ความหมายของศิลปะ คือ การสื่อสารอารมณ์สะท้อนใจ(เช่น อารมณ์ โลก, รัก, โกรธ, หลง) เป็นการสื่อสารของศิลปินและผู้ชมผลงานศิลปะ และศิลปะคือสิ่งที่ทำให้เกิดความรักพระเจ้า รักมนุษย์ และความรักพี่น้องร่วมโลก(แนวคิดแบบคริสต์ศาสนิกชนผู้เต็มไปด้วยศรัทธา) ส่วนศิลปะที่นอกเหนือจากนี้คือศิลปะจอมปลอม

อิมมานูเอล ค้านต์(Immanuel Kant, น. 131-132) โดยค้านต์ได้ให้ความหมายศิลปะที่ตีไว้ดังนี้

1. ความพึงพอใจเกิดจากการเห็นพ้อง
2. ความพึงพอใจที่เกิดจากการอึ้งใจในความดี

3. ความพึงพอใจทางสุนทรียะ โดยมีส่วนประกอบดังนี้ 1) ความเป็นสากล 2) ความจำเป็น และ 3) ความรู้สึก

โซเชิน ฮาเวออร์ (Arthur Schopenhauer, น. 132) ได้ให้ความหมายของศิลปะว่า คือ การแสดงความมุ่งมั่นต่อความงามความยิ่งใหญ่ มีรสนิยมนที่ดี ความยิ่งใหญ่ทางเชื้อชาติ และความเป็นมนุษย์

จอร์จ ดิกกี (George Dickie, น. 134) ได้ให้ความหมายของศิลปะ คือ งานประดิษฐ์ ศิลปะคือวัตถุเท่านั้น เป็นงานสร้างสรรค์ที่ทำหน้าที่สื่อสารกับสาธารณะ

คอลลิง วูด (R.G. Collingwood, น. 135) ให้ความหมายศิลปะ คือ งานสร้างสรรค์ทางจินตนาการ ศิลปะแตกต่างกับการประดิษฐ์ที่จับฉวย

โรแดง (A. Rodin, น. 135) ได้ให้ความหมายศิลปะว่า ศิลปะเป็นการเลียนแบบธรรมชาติ นำเสนอความงามตามธรรมชาติ

เดอลากัวส์ (Engne Delacroir, น. 136) ได้ให้ความหมายของศิลปะว่า ศิลปะไม่ได้เลียนแบบธรรมชาติเพราะธรรมชาติไม่มีความงดงามมากพอ

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, น. 136) ได้ให้ความหมายของศิลปะ คือ การแสดงออกทางจินตนาการ ตามความต้องการของศิลปิน

เฮเกล (G. Hegel, น. 136) ได้ให้ความหมายของศิลปะ คือ อารมณ์ความรู้สึก ศิลปะมีคุณค่ากว่าวัตถุ

เกอเต้ (J.W. Goethe, น. 136) ได้ให้ความหมายของศิลปะ คือ การสร้างสรรค์ที่ประสบความสำเร็จจึงทำให้เกิดความงาม

ชะลูด นิ่มเสมอ (2531, น. 1-2) ได้ให้ความหมายศิลปะตามองค์ประกอบดังนี้ 1) สิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น 2) มีคุณค่า และ 3) มีความงาม

กำจร สุนพงษ์ศรี (2556, น. 137-143) ได้ให้ความหมายศิลปะ แบ่งเป็นกลุ่มดังนี้ 1) ศิลปะคือการเลียนแบบธรรมชาติ 2) ศิลปะคือการแสดงจินตนาการ 3) ศิลปะคือการแสดงออก 4) ศิลปะคือภาษา 5) ศิลปะคือภาพสะท้อนของยุคสมัย 6) ศิลปะคือการเห็นความจริง 7) ศิลปะคือประสบการณ์ 8) ศิลปะคือความปรารถนา และ 9) ศิลปะคือความบริสุทธิ์

วิรุณ ตั้งเจริญ(2545, น.28-29) ได้ให้ความหมายของศิลปะ คือ การนำเสนอภาพความคิดของศิลปิน

2.3.2 ลักษณะของศิลปะ

ชะลูด นิ่มเสมอ(2531, น.3-4) แบ่งประเภทของศิลปะตามจุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์ ศิลปะแบ่งตามจุดมุ่งหมายของการสร้าง แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. วิจิตรศิลป์ คือ ศิลปะถูกสร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความรู้สึก ประสบการณ์ทางความงาม สร้างอารมณ์ร่วมสู่ผู้ชมผลงาน สร้างประสบการณ์ใหม่ สร้างความประเทืองปัญญาแก่ผู้ชม

2. ประยุกต์ศิลป์ คือ เป็นความงามและการใช้สอย เป็นการใช้ประโยชน์และความงามควบคู่กัน

ศิลปะแบ่งตามลักษณะของสื่อการแสดงผล แบ่งออกเป็น 5 สาขา คือ

1. จิตรกรรม คือ ศิลปะที่แสดงออกในลักษณะ 2 มิติ แบนราบ ใช้สี แสงเงาทำให้เกิดมิติ รูปร่างรูปทรงในผลงาน

2. ประติมากรรม ศิลปะคือการใช้วัสดุ ทำให้เกิดรูปทรงมีมิติมากกว่า 2 มิติ

3. สถาปัตยกรรม ศิลปะคือการใช้วัสดุทำให้เกิดรูปร่างรูปทรงและมีประโยชน์ใช้สอยและความงาม

4. วรรณกรรม ศิลปะคือการแสดงออกจากการใช้ภาษา

5. ดนตรีและนาฏกรรม ศิลปะคือการแสดงที่ใช้เสียง ท่าทาง การเคลื่อนไหวของร่างกายให้เกิดความงาม

ศิลปะแบ่งตามลักษณะของการสัมผัส แบ่งออกเป็น 3 สาขา คือ

1. ทักษะศิลป์ เป็นศิลปะเกิดจากการรับรู้ด้วยการมองเห็น ได้แก่ งานศิลปะ ประเภท ภาพพิมพ์ ประติมากรรม จิตรกรรม ฯลฯ

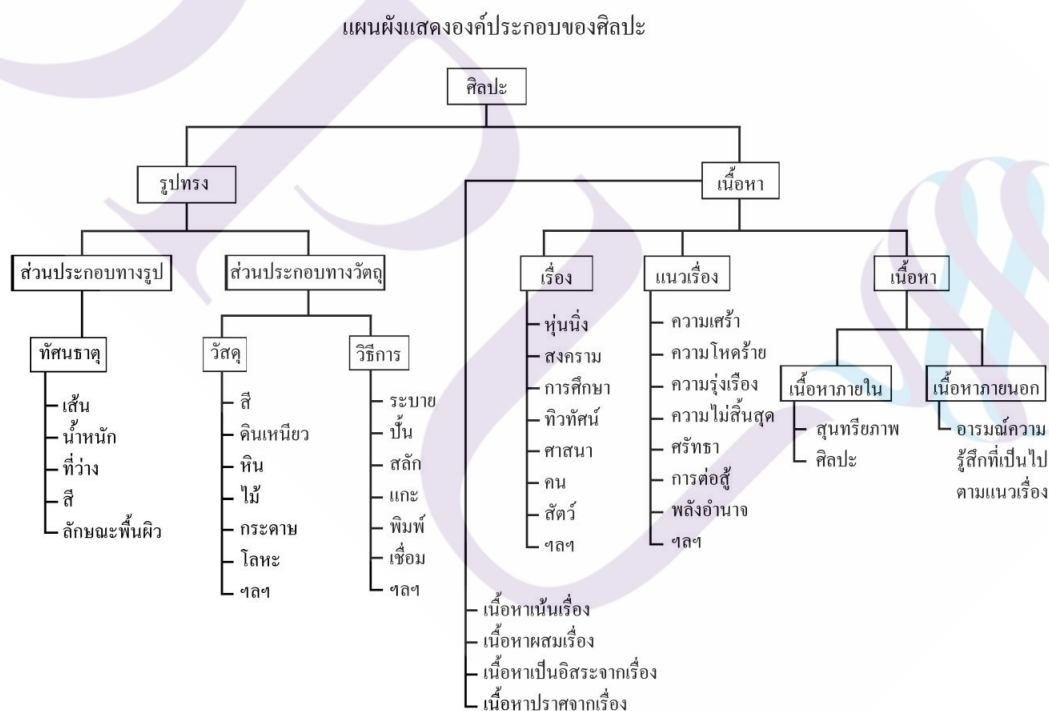
2. โสตศิลป์ เป็นศิลปะเกิดจากการรับรู้ด้วยการได้ยิน ได้แก่ ดนตรี และวรรณกรรม (จากการอ่าน)

3. โสตทักษะศิลป์ เป็นศิลปะที่เกิดจากการรับรู้ด้วยการมองเห็นและการได้ยินพร้อมกัน ได้แก่ นาฏกรรม ภาพยนตร์ ฯลฯ

อิทธิพล ตั้ง โถก(2550, น.135-136) แบ่งศิลปะร่วมสมัยตามจุดมุ่งหมายของศิลปิน เป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. ศิลปะเป็นภาษาแห่งความงาม ศิลปะคือความงามทางสุนทรียภาพ เป็นความงามของรูปทรงความงามทางองค์ประกอบ เทคนิคกระบวนการ ความจริงและความดี
2. ศิลปะเป็นภาษาแห่งอารมณ์ความรู้สึก ศิลปะคือการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก เป็นการแสดงออกทางการสร้างสรรค์
3. ศิลปะเป็นภาษาแห่งความคิดหรือศิลปะเป็นภาษาแห่งความหมาย ศิลปะคือการสื่อสาร เป็นเรื่องราว ความหมาย ด้านชีวิต สังคมและ โลก ในมุมมองของศิลปินสื่อสารต่อผู้ชมผลงาน

2.3.3 องค์ประกอบของศิลปะ

ภาพที่ 2.2 แผนผังแสดงองค์ประกอบของศิลปะ ชะลูด นิ่มเสมอ (2531, น. 26)

ศิลปะแบ่งตามองค์ประกอบศิลป์(ชะลูด นิ่มเสมอ) (2531, น. 17-64) ตามแผนผังแสดง องค์ประกอบศิลปะดังนี้

องค์ประกอบของศิลปะ

ศิลปะแบ่งตามองค์ประกอบศิลป์(ชะลูด นิ่มเสมอ)(2531, น.17-64) ตามแผนผังแสดง องค์ประกอบศิลป์ดังนี้

1. รูปทรง (Form)

รูปทรง คือ สิ่งที่สามารถรับรู้ได้ทางการมองเห็น จากการสร้างเส้น น้ำหนัก ขาวดำ พื้นที่ว่าง สีและพื้นผิว(ทัศนธาตุ) ของศิลปินในผลงานศิลปะ เป็นสิ่งที่ศิลปินสร้างเพื่อสื่อสารกับผู้ชมผลงาน รูปทรงที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความสุขทางการมองเห็นรูปทรง มีองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ โครงสร้างรูปทรงและ โครงสร้างทางวัตถุ

ส่วนประกอบของรูปทรง

ส่วนประกอบของรูปทรง ได้แก่ จุด(Point) เส้น(Line) น้ำหนัก แสงเงา(Tone) พื้นที่ว่าง (Space) สี(Color) และพื้นผิว(Texture)(ทัศนธาตุ)

ส่วนประกอบทางวัตถุ

ส่วนประกอบทางวัตถุแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. วัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ เช่น สี กระดาษ โลหะ หิน ดินเหนียว วัสดุอื่น ๆ ที่สามารถมาสร้างผลงานศิลปะได้

2. วิธีการ คือ กระบวนการในการสร้างผลงานศิลปะโดยใช้วัสดุมาเป็นส่วนประกอบ ในการสร้างผลงานศิลปะ เช่น การวาด การพิมพ์ ปั้น แกะสลัก ปะติด รวมถึงกระบวนการร่วมสมัยอื่น ๆ

2. เนื้อหา

เนื้อหา คือ คือแนวคิดเชิงนามธรรมของศิลปินที่มีความสอดคล้องกับรูปทรงในผลงานให้มีทิศทางเดียวกัน หรืออาจไม่สอดคล้องกันระหว่างเนื้อหากับรูปทรงก็ได้ ขึ้นอยู่กับแนวคิดที่ศิลปินต้องการนำเสนอ

เรื่อง

เรื่องหมายถึงจุดเริ่มเชิงนามธรรมของการสร้างผลงานศิลปะ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ การเมือง สังคม ศาสนา ฯลฯ เรื่องไม่จำเป็นต้องมีในทุกการสร้างผลงานศิลปะก็ได้ขึ้นอยู่กับแนวคิดหรือรูปแบบผลงานศิลปะบางประเภทที่ไม่มีเรื่องในการสร้างผลงานศิลปะเรียกว่าศิลปะแบบนอนออบเจกตีฟ(Non Objective Art)

แนวเรื่อง

แนวเรื่องเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน เป็นแนวคิดของศิลปินที่มีต่อรูปทรง แนวเรื่องคือความรู้สึกรู้สึกหรือแนวคิดของศิลปินในเชิงสัญลักษณ์หรือนามธรรม

เนื้อหา

เนื้อหา คือ รูปธรรมเกิดจากการผสมผสานกันของแนวเรื่องและรูปทรงในงานศิลปะสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

- 1) เนื้อหาภายใน คือเนื้อหาทางรูปทรง ทำให้เกิดอารมณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ชม
- 2) เนื้อหาภายนอก คือความหมาย การแปลความหมายของเนื้อหาภายในที่ส่งผลต่อผู้ชมผลงานที่ส่งผลต่อผลงานศิลปะ

สุนทรียศาสตร์

สุนทรียะ (พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ)(2530, น. 6) หมายถึง ความซาบซึ้งในคุณค่าของความงาม ความไพเราะ ความรื่นรมย์ ทั้งทางธรรมชาติ และศิลปะ ความรู้สึกซาบซึ้งจะพัฒนาตามประสบการณ์ การศึกษา อบรม ฝึกฝน หรือเรียนรู้ เกิดขึ้นเป็นรสนิยมตามแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

สุนทรียภาพ หรือ สุนทรีย เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง ที่เกิดจากการรับรู้ทางด้านความงาม ความไพเราะ ความรื่นรมย์ ทั้งทางธรรมชาติ และศิลปะสามารถใช้ภาษาแทนความรู้สึกจริง เช่น ความพอใจ ความไม่พอใจ ความเพลิดเพลิน ความทุกข์ใจ และความประทับใจ เป็นต้น

สุนทรีย คือ อารมณ์ที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ทางความงามในช่วงเวลาหนึ่ง ส่งผลให้เกิดอารมณ์ในลักษณะต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางความงาม สร้างและส่งผลต่อประสบการณ์ชีวิตของบุคคลนั้น สุนทรีย เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อสภาพอารมณ์(EQ) โดยทางตรงและทางอ้อม ตามประสบการณ์รับรู้ของแต่ละบุคคล

สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) คือ ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพกับกฎเกณฑ์ทางศิลปะ
สรุปด้านศิลปะ

ความหมายของศิลปะปรับเปลี่ยนตามบริบทของค่านิยมทางสังคมและเทคโนโลยี
ความหมายของศิลปะจึงแบ่งเป็น 3 ช่วงดังนี้

ความหมายของศิลปะ (ก่อนสมัยใหม่) (ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึง ประมาณ ค.ศ.
1850)

ศิลปะ คือ การเลียนแบบธรรมชาติ แสดงและบอกเล่าเรื่องราวในยุคสมัยนั้น ๆ ผลงาน
ศิลปะเป็นประเภทเน้นทักษะของศิลปินเป็นหลัก โดยผ่านกระบวนการและเครื่องมือวัสดุตามธรรมชาติ
โดยมีมนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้น

ความหมายของศิลปะ (สมัยใหม่) (ค.ศ. 1850 – 1970)

ศิลปะ คือ เครื่องมือสะท้อนความคิดของศิลปินในมุมมองที่เกิดขึ้นในสิ่งต่าง ๆ ที่
เกิดขึ้นในยุคสมัยนั้น ๆ ผลงานศิลปะไม่จำเป็นต้องเลียนแบบธรรมชาติเสมอไป อาจเป็นสิ่งที่ไม่มี
อยู่ในธรรมชาติหรือจากจินตนาการก็ได้ โดยผ่านกระบวนการและเครื่องมือวัสดุตามธรรมชาติและ
วัสดุสำเร็จรูป โดยมีมนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นตามประสบการณ์ของศิลปิน

ความหมายของศิลปะ (หลังสมัยใหม่) (ค.ศ. 1970 ถึงปัจจุบัน)

ศิลปะ คือ เครื่องมือสะท้อนความคิดของศิลปินในมุมมองที่เกิดขึ้นในสิ่งต่าง ๆ ในยุค
สมัยนั้น ๆ ผลงานจะเน้นกระบวนการคิดมากกว่าทักษะในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ โดยผ่าน
กระบวนการและเครื่องมือวัสดุสำเร็จรูปสมัยใหม่ในการสร้างผลงานศิลปะ โดยมีมนุษย์เป็นผู้ดูแล
การสร้างสรรค์ตามกระบวนการที่ศิลปินตั้งใจไว้

โดยภาพรวมความหมายของศิลปะจะเปลี่ยนตามบริบททางสังคมและการเปลี่ยนแปลง
ทางเทคโนโลยีทำให้มีผลต่อความคิดของศิลปิน เทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะก็ปรับเปลี่ยน
ตามเทคโนโลยีเช่นกัน แต่สิ่งที่ไม่เปลี่ยนคือ ศิลปะทำหน้าที่เป็นภาพสะท้อนบริบททางสังคมใน
ช่วงเวลานั้น ๆ ทุกยุคทุกสมัย

ศิลปะทำหน้าที่สะท้อนแนวคิดของศิลปินและส่งต่อแนวคิด อารมณ์ (EQ) และความ
งามทางสุนทรียะผ่านผลงาน เพื่อสื่อสารกับผู้ชมผลงาน โดยมีลักษณะของศิลปะที่แบ่งตามการรับรู้
ทางประสาทสัมผัสดังนี้

1. ทักษะศิลป์ เป็นศิลปะที่รับสัมผัสด้วยการเห็น รับรู้ความงามทางผลงานศิลปะผ่าน การมอง โดยแบ่งตามลักษณะผลงานเป็น 2 ประเภทดังนี้

1.1 วิจิตรศิลป์ ประกอบด้วย

1) จิตรกรรม 2) ประติมากรรม 3) ภาพพิมพ์ และ 4) สื่อร่วมสมัย

1.2 ประยุกต์ศิลป์ ประกอบด้วย

1) สถาปัตยกรรม และ 2) งานออกแบบร่วมสมัย

2. โสตศิลป์ เป็นศิลปะที่ได้รับสัมผัสการฟังและอ่าน รับรู้ความงามทางสุนทรียะผ่านการ ฟังและการอ่าน ได้แก่ งานศิลปะประเภท ดนตรี และวรรณกรรม

3. โสตทัศนศิลป์ เป็นศิลปะที่รับสัมผัสด้วยการฟังและการมองเห็นพร้อมกัน ได้แก่ นาฏกรรม การแสดง และภาพยนตร์

2.4 สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ (Bachelor of Fine and Applied Arts Program in Visual Arts) จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 132 หน่วยกิต หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี อาชีพที่ประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา 1) ศิลปินอิสระ 2) นักวิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรม 3) นักบริหารจัดการหอศิลป์และพื้นที่ศิลปะ 4) นักวิจัยทางด้านศิลปะ 5) นักเขียนและนักวิจารณ์ผลงานศิลปะ 6) ธุรกิจเกี่ยวกับศิลปะ 7) นักออกแบบ 8) นักวาดภาพประกอบ และ 9) อาจารย์สอนศิลปะ

การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาทัศนศิลป์ควรปรับเปลี่ยนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง ในกระแสโลกทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและศิลปะ โดยอยู่ในสถานะที่ต้องปรับตัวเข้ากับ ความเป็นจริงทางสังคมโลกอยู่กับข้อเท็จจริง (Fact) ความเป็นจริงและสร้างจิตสำนึกที่ผิดพลาด (Fail Conscious) อันจะนำไปสู่ความแปลกแยก (Alienation) ของนิสิตและบุคลากรในสถาบัน ควร เน้นพัฒนาความเป็นศาสตร์ (Science) และแนวคิด (Ideas) เพื่อเสริมสร้างแนวคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Idea) มีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ ศึกษาทดลองสิ่งใหม่ๆ ในมิติทาง

ศิลปวัฒนธรรม ดังนั้นจึงมีการบูรณาการทางการเรียนการสอนกับสาขาวิชาอื่นๆ โดยมีฐานทางการศึกษาในสาขาวิชาทัศนศิลป์ที่เข้มแข็ง มีอัตลักษณ์และสร้างความโดดเด่นมีลักษณะเฉพาะอย่างชัดเจน

ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ปรัชญา

“ความรู้คู่จริยธรรม นำการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ สู่อการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน”

ความสำคัญ

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ มีรากฐานที่สั่งสมมาจากการเรียนการสอน ผ่านการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านศิลปะให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน หลักสูตรมีการปรับปรุงและแก้ไขเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับบริบททางสังคมในยุคปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถที่จะสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบันได้อย่างสันติสุข

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของสังคมยุคหลังสมัยใหม่ โดยการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางทัศนศิลป์ที่สามารถสื่อถึงการพัฒนาด้านจริยธรรม คุณธรรมและความเท่าเทียมกันในสังคมด้านกระบวนการสร้างงานทางด้านทัศนศิลป์

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ มีการพัฒนาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีความรู้เป็นเลิศทางศิลปกรรม มีความงามด้านจริยธรรมและคุณธรรม เพื่อนำความคิดสร้างสรรค์สู่การพัฒนาสังคมไทยอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะดังนี้

1. สร้างสรรค์ความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรม นำการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน
2. มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์สาระและงานทัศนศิลป์ได้อย่างหลากหลายรูปแบบ
3. มีทักษะในการค้นคว้าวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ สามารถใช้ความรู้ความชำนาญ การเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยตระหนักถึงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสังคม

หลักสูตรของสาขาศิลปะจิตทัศน์ เป็น โครงสร้างหลักสูตรทัศนศิลป์ เน้นการเรียน การสอนที่พัฒนานิสิตให้พัฒนาผลงานศิลปะให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อสร้าง นิสิตให้เป็นผู้มีความรู้มีคุณธรรม สามารถสร้างผลงานศิลปะ และพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ สอดคล้องกับการวิจัยของผู้วิจัย โดยมุ่งเน้นพัฒนาความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ ให้กับนิสิต เพื่อนำผลที่ได้จากการเรียนการสอนไปพัฒนาผลงานศิลปะได้

2.5 แนวคิดด้านความคิดวิจารณ์

2.5.1 ความหมายของความคิดอย่างมีวิจารณ์

ความคิดวิจารณ์ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและคำจำกัดความไว้ดังนี้ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1961, อ้างถึงใน บรรจง อมรชีวิน, 2556, น. 1) การคิดแบบ สะท้อนคิดหรือการคิดอย่างไตร่ตรอง (Reflective Thinking) โดยเขาให้นิยามว่าหมายถึงความ เข้มแข็ง ยืนหยัดและการใช้ความคิดอย่างระมัดระวังในการพิจารณาความเชื่อ หรือข้อสันนิษฐาน รูปแบบความรู้ที่วางฐานสนับสนุนและนำไปสู่ข้อสรุป

เกลเซอร์ (Glaser, 1941, p. 275)

1. พิจารณาประเด็นนั้นอย่างรอบคอบและระมัดระวังมากกว่า 1 ครั้ง
2. ประเมินคุณค่าหลักฐานที่นำมาสนับสนุนความเชื่อหรือความคิด
3. พิจารณาความเชื่อหรือแนวคิด เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เหมาะสมและมีเหตุผลหรือไม่ ถ้าไม่ใช่ความเชื่อหรือความคิดนั้นควร จะได้รับการพิจารณาทบทวน

เอ็ดเวิร์ด เกลเซอร์ (Edward Glaser, 1941, อ้างถึงใน บรรจง อมรชีวิน, 2556, น. 2) 1) ทัศนคติที่ใฝ่มน้าวต่อการพิจารณาด้วยความไตร่ตรองต่อปัญหาและประเด็นภายในขอบเขตของ ประสบการณ์ 2) ความรู้ในวิธีการของการถามและการให้เหตุผลอย่างมีตรรกะ 3) ทักษะบางอย่าง ในการประยุกต์เข้ากับวิธีการเหล่านั้น

โรเบิร์ต เอนนิส (Robert Ennis, 1989, อ้างถึงใน บรรจง อมรชีวิน, 2556, น. 2) ให้ ความหมายว่า การคิดอย่างมีวิจารณ์เป็นเรื่องความมีเหตุผล การคิดอย่างไตร่ตรองซึ่งเน้นที่การ ตัดสินใจว่าจะอะไรที่จะเชื่อหรือจะทำ

บอส (Boss, 2010, อ้างถึงใน บรรจง อมรชีวิน, 2556, น. 2) ให้ความหมายว่า ความคิด วิจารณ์คือการสะสมทักษะที่ใช้ในทุก ๆ วันอันจำเป็นต่อการเติมเต็มสติปัญญาและการพัฒนา ของบุคคล

อเล็ก ฟิชเชอร์และไมเคิล สไครเวน (Alec Fisher and Michael Scriven, 1997, อ้างถึงใน บรรจง อมรชีวิน, 2556, น. 2) ให้ความหมายว่า เป็นการมีทักษะและแข็งขันในการตีความและประเมินการสังเกตและการสื่อสารสารสนเทศ และข้อโต้แย้ง

ตารางที่ 2.1 ความหมายของความคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นตารางเปรียบเทียบ ดังนี้

	สะสม ประสบการณ์	ตรวจสอบ ปัญหา	ข้อมูล สนับสนุนการ คิด	คิดอย่าง ไตร่ตรอง	เป้าหมาย
จอห์น ดิวอี้			/	/	/
เกลเซอร์		/	/	/	/
เอ็ดเวิร์ด เกลเซอร์		/	/	/	/
โรเบิร์ต เอน นิส	/			/	/
บอส	/				/
อเล็ก ฟิช เชอร์และไม เคิล สไคร เวน	/				/

จากตารางที่ 2.1 ความหมายของความคิดอย่างมีวิจารณญาณสรุปจากนักการศึกษาได้มีลักษณะแบ่งเป็น 1) สะสมประสบการณ์ 2) ตรวจสอบปัญหา 3) หาข้อมูลสนับสนุนการคิด 4) คิดอย่างไตร่ตรอง และ 5) นำไปสู่เป้าหมาย

2.5.2 ความสำคัญของความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ความคิดวิจรรย์ญาณได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความสำคัญ ดังนี้

บรรจง อมรชีวิน (2556, น. 12) การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นชุดของทักษะทางปัญญาความสามารถและอุปนิสัยอันจะนำไปสู่การเรียนรู้เชิงลึก และเข้าใจเนื้อหา ช่วยพัฒนาเหตุผลและ

มุ่งหลักฐาน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นพบและใช้กระบวนการทางข้อมูลข่าวสารในการประมวลผล จะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักคิดด้วยตนเองจนนำไปสู่ข้อสรุป การปกป้องความคิดของตนในประเด็นที่มีความซับซ้อนการพิจารณามุมมองอย่างรอบด้าน การวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี คำอธิบาย การทำความเข้าใจในประเด็นข้อสรุป การแก้ปัญหาการปรับเปลี่ยนแนวคิดไปสู่บริบทใหม่ การพิจารณาข้อสมมติฐานการประเมินข้อเท็จจริงที่กล่าวอ้าง การสำรวจถึงข้อบ่งชี้ต่าง ๆ ผลสืบเนื่อง รวมทั้งความเห็นตรงกันข้ามในความคิดและประสบการณ์ของตนเอง นี่คือการคิดและเป็นการคิดที่เข้าถึงเนื้อหาสาระที่แท้จริง

ลิปแมน (Lipman, 2007, น. 19) ได้อธิบายความสัมพันธ์ของการคิดวิจารณ์และการคิดสร้างสรรค์ว่า การคิดนั้นมี 2 วิธี คือเหตุผล และสร้างสรรค์ มีบ่อยครั้งมักจะเข้าใจผิด ๆ ที่มักจะไม่อาจแยกกันได้ในการใช้เหตุผลในแต่ละวัน การสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทำหรือผลิตวิจารณ์เป็นกระบวนการของการประเมินและการใช้ดุลยพินิจในหัวสมองของเรานั้น การจะคิดให้ดีจะต้องทำทั้ง 2 อย่างไปพร้อมกันทั้งเรื่องการผลิตและการประเมิน รวมทั้งการก่อให้เกิด (Generate) และการใช้ดุลยพินิจการคิดที่ดีจึงต้องการทั้งจินตนาการและหลักทางปัญญา (Intellectual Discipline)

ตารางที่ 2.2 ความสำคัญของความคิดวิจารณ์โดยสร้างเป็นตารางเปรียบเทียบ

	การเรียนรู้เชิงลึก	พัฒนาเหตุผล	สร้างกระบวนการคิด	ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์
บรروج อมรชีวิน	/	/	/	
ลิปแมน				/

จากตารางที่ 2.2 สรุปความสำคัญของความคิดวิจารณ์ได้เป็น 1) สร้างการเรียนรู้เชิงลึก 2) พัฒนาเหตุผล 3) สร้างกระบวนการคิด และ 4) ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์

2.5.3 คุณลักษณะของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ดี

ความคิดวิจารณ์ที่ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคุณลักษณะของนักคิด
อย่างมีวิจารณ์ที่ดีดังนี้

บอส (Boss, 2010, น. 20-21)

1. มีทักษะในการวิเคราะห์ (Analytical Skills)
2. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีทักษะการถามและการวิจัย
4. ความยืดหยุ่นและอดทนต่อความคลุมเครือ
5. มีใจเปิดกว้างต่อข้อสงสัย
6. การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
7. ตั้งใจ ใส่ใจและใฝ่รู้
8. การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning)

พอล (Paul, 1995, น. 28-38)

1. องค์ประกอบของความคิด (Elements of Thought)
2. ความสามารถ
3. ความรู้ลึก
4. มาตรฐานทางปัญญา

ลิปแมน (Lipman, 2007, น. 38)

1. ความแม่นยำ (Precision)
2. ความคงเส้นคงวา (Consistency)
3. ความสอดคล้อง (Relevance)
4. การยอมรับได้ (Acceptability)
5. ความพอเพียง (Sufficiency)

ตารางที่ 2.3 สรุปแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ดีของนักการศึกษาเป็นตารางเปรียบเทียบดังนี้

	การวิเคราะห์	สื่อสาร	วิจัย	ยืดหยุ่น	เปิดใจ	สร้างสรรค์	ตั้งใจ	แม่นยำ
บอส	/	/	/	/	/	/	/	/
พอล	/		/				/	
ลิปแมน					/		/	/

จากตารางที่ 2.3 เปรียบเทียบคุณลักษณะของนักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ดี ควรมีทักษะดังนี้ 1)มีทักษะการวิเคราะห์ 2)มีทักษะการสื่อสาร 3)ทักษะการวิจัย 4)มีความยืดหยุ่นทางการคิด 5)เปิดใจกว้างต่อปัญหา 6)มีความคิดสร้างสรรค์ 7)มีความตั้งใจ และ8)มีความแม่นยำทางความคิด

2.5.4 การวัดประเมินความคิดวิจารณ์

ความคิดวิจารณ์ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมาย ดังนี้

แอนเดอร์สัน และ คราทโฮล์ (Anderson and Krathwohl, 2010, น. 162-164) การประเมินทักษะการคิดในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ การบ่งบอกถึงระดับการคิดของเราได้แก่

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การประเมินผล และการสร้างสรรค์

การใช้ตรรกะได้อย่างมีเหตุผล

การมีดุลยพินิจและคิดได้อย่างมีวิจารณญาณ

การรู้จักคิดแก้ปัญหา

การมีความสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์

หลักการพื้นฐานของการประเมิน

ต้องมีความชัดเจนและแน่ชัดว่าต้องการที่จะทำการประเมินในเรื่องอะไร

ต้องมีการออกแบบลักษณะงานหรือรายการที่จะให้นักเรียนหรือกลุ่มเป้าหมายแสดงออกมาให้เห็นถึงความรู้และทักษะการคิดพิจารณาตัดสินว่า ได้มีการแสดงออกและใช้ทักษะทางความคิดอย่างไร

บรูคฮาร์ท (Brookhart, 2010, น. 164-173)

1. การประเมินความสามารถในการวิเคราะห์ ประเมินผล และการสรรค์สร้าง
2. การประเมินในเรื่องตรรกะและเหตุผล (Logic and Reasoning)
3. การประเมินการใช้ดุลยพินิจ (Judgement)
4. การประเมินการแก้ปัญหา (Assessing Problem-Solving)
5. การประเมินความสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์

ตารางที่ 2.4 การวัดประเมินความคิดวิจารณ์จากแนวคิดของนักการศึกษาเป็นตารางเปรียบเทียบดังนี้

	คิดวิเคราะห์	สร้างสรรค์	แก้ปัญหา	ความชัดเจน	การประเมิน
แอนเดอร์สัน และ คราท์ ไอซ์ล	/	/	/	/	/
บรูคฮาร์ท	/	/	/		/

จากตารางที่ 2.4 แสดงการวัดประเมินความคิดวิจารณ์สามารถวัดจาก 1)คิดวิเคราะห์ 2)สร้างสรรค์ 3)แก้ปัญหา 4)ความชัดเจน 5)การประเมินผล

สรุปความคิดวิจารณ์

การคิดวิจารณ์ สอดคล้องกับการเปลี่ยนของโลกที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและรวดเร็ว องค์ความรู้และข้อมูลมีเพิ่มจำนวนมากขึ้น ความสำคัญในการคัดแยกวิเคราะห์ข้อมูลมีความจำเป็น ในการเลือกใช้ข้อมูล เข้าใจในข้อมูลอย่างรอบด้าน จัดเจนและตรงประเด็น และแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นได้ ความคิดวิจารณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและเทคโนโลยี

โดยมีลักษณะองค์ประกอบของความคิดวิจารณ์ดังนี้ 1) เป็นผู้รักการศึกษาค้นคว้าความรู้ตลอดเวลา 2) มีทักษะการถามและการวิจัย 3) มีทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์ 4) เปิดใจกว้างต่อข้อสงสัย 5) มีความยืดหยุ่นและอดทนต่อความคลุมเครือ และ6) แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

ซึ่งเป็นลักษณะเชิงทักษะในการคิดวิจารณ์ญาณที่จะใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ของผู้เรียนได้ โดยการประเมินทักษะการคิดในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ การประเมินผล และการสร้างสรรค์ 2) การใช้ตรรกะได้อย่างมีเหตุผล 3) การมีดุลยพินิจ และคิดได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ 4) การรู้จักคิดและแก้ปัญหา และ 5) การมีความสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์

ความคิดวิจารณ์ญาณมีความสำคัญในการส่งเสริมสู่การเรียนรู้เชิงลึก กระตุ้นให้ผู้เรียน ได้มีความสามารถการประมวลผลต่อข้อมูลข่าวสารนำไปสู่ข้อสรุป สร้างการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี คำอธิบาย การแก้ปัญหา การปรับเปลี่ยนแนวคิดไปสู่บริบทใหม่ นำไปสู่กระบวนการคิด สร้างสรรค์ต่อไป

2.6 แนวคิดด้านความฉลาดทางอารมณ์

ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

ซาโลเวย์และเมเยอร์ (Salovey and Mayer, 1990, น. 10.) เริ่มใช้คำว่าความฉลาดทางอารมณ์ ได้ให้ความสนใจกับแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดที่¹ไม่เกี่ยวข้องกับเขาวัวปัญญา (non-cognitive aspects) ซาโลเวย์และเมเยอร์ได้อธิบายถึงความฉลาดทางอารมณ์ว่า “เป็นรูปแบบหนึ่งของความฉลาดทางสังคมที่ประกอบด้วยความสามารถในการรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น สามารถแยกความแตกต่างของอารมณ์ที่เกิดขึ้นและใช้ข้อมูลนี้เป็นเครื่องชี้้นำในการคิด และการกระทำสิ่งต่าง ๆ ”

ดาเนียล โกลแมน (Daniel Goleman, 1997, น. 31) ได้กล่าวสรุปแล้วเน้นโครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์ที่สำคัญ 3 ด้านคือ ความสามารถทางสังคม การสร้างและรักษาสัมพันธภาพ (Interpersonal Intelligence) ความสามารถส่วนบุคคลในการตระหนักรู้ เข้าใจอารมณ์ตนเองและแสดงออกอย่างเหมาะสม (Intrapersonal Intelligence) และความสามารถด้านการปรับตัวทางอารมณ์ (Adaptability)

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต, 2544, น. 38) ได้กล่าวถึงความฉลาดทางอารมณ์ว่า อารมณ์คือ สภาพจิตนั่นเอง และสภาพจิตก็โยงไปถึงพฤติกรรมความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เพราะอารมณ์หรือสภาพจิตนั้นอาศัยพฤติกรรมเป็นช่องทางสื่อสารการแสดงออก เมื่ออารมณ์หรือสภาพ

จิตได้รับการพัฒนา ซึ่งชื่อนำทางขยายขอบเขตและปลดปล่อยด้วยปัญญาให้สื่อสารแสดงออก ได้ผลดีด้วยพฤติกรรมทางกาย วาจา ก็นับได้ว่าระบบความสัมพันธ์แห่งพฤติกรรม จิตใจและปัญญา เข้ามาประสานบรรจบเป็นองค์รวม ซึ่งเมื่อดำเนินไปอย่างถูกต้องก็จะอยู่ในภาวะสมดุล ให้เกิดผลดี ทั้งแก่ตนเองและคนอื่น ตลอดจนสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งหมด

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต,กรมสุขภาพจิต (2544, น. 37) ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ตามคำของตะวันตกว่า emotional intelligence ซึ่งจะแปลว่า ความสามารถทางอารมณ์ หรือปรีชาเชิงอารมณ์ หรืออะไรก็ได้แล้วแต่ (อาจบัญญัติศัพท์ว่า เจตโกศล หรือเจตโกวิท หรือเจตวิฑูร ฯลฯ) แน่แน่นอนว่าจะต้องมีการพัฒนาทั้งด้านพฤติกรรม(ศีล) จิตใจ(สมาธิ) และปัญญาครบทั้ง 3

โดยเฉพาะได้กล่าวแล้วว่า ปัญญาเป็นปัจจัยสำคัญสุดท้ายในฐานะตัวปรับแก้และปลดปล่อยที่จะทำให้จิตใจซึ่งรวมทั้งสิ่งที่เราเรียกว่าอารมณ์นั้นให้เป็นอิสระพ้นจากการบีบคั้นครอบงำของสิ่งแวดล้อม เป็นต้น แต่ให้กลายเป็นจิตใจอันมีอารมณ์ความรู้สึที่เกื้อกูล เป็นคุณ ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

กรมสุขภาพจิต ได้ให้ความหมายของ EQ (Emotional Quotient) และ Emotional Intelligence (EI) มักจะมีความสัมพันธ์กัน และบางครั้งก็ใช้แทนกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพูดถึง EI จะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างด้านต่าง ๆ ของความฉลาดทางอารมณ์ แต่ EQ มีความหมายเกี่ยวข้องกับผลที่ได้จากการวัดหรือประเมิน EI ซึ่งจะบอกให้ทราบระดับของความฉลาดทางอารมณ์ เช่นเดียวกับ IQ ซึ่งชี้บ่งว่าระดับความสามารถที่ได้จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา ระดับ EQ จากแบบประเมินต่าง ๆ จะชี้บ่งว่าบุคคลที่ได้รับการประเมินมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านใดที่อยู่ในระดับควรแก้ไข ระดับทำงานได้อย่างเป็นผลสำเร็จและระดับดีมาก ในแบบประเมินแต่ละชนิดก็จะประกอบด้วย ความฉลาดทางอารมณ์ที่ต้องการประเมินมากน้อยต่างกัน

ตารางที่ 2.5 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์สร้างเป็นตารางเปรียบเทียบ

	รู้จักอารมณ์ ตนเอง	รู้จักอารมณ์ ผู้อื่น	แยกแยะ อารมณ์	แสดงออก อย่าง เหมาะสม	ความสัมพันธ์ ระหว่างตนเอง ผู้อื่นและสังคม
ซาโลเวย์และ เมเยอร์	/	/	/	/	
ดาเนียล โกลแมน	/	/	/		/
พระธรรม ปิฎก	/	/	/	/	/
สำนักพัฒนา สุขภาพจิต, กรม สุขภาพจิต	/	/	/	/	/

จากตารางที่ 2.5 แสดงการเปรียบเทียบความหมายความฉลาดทางอารมณ์ สรุปความหมายเป็น 1)รู้จักอารมณ์ตนเอง 2)รู้จักอารมณ์ผู้อื่น 3)แยกแยะอารมณ์ 4)แสดงออกอย่างเหมาะสม และ 5)ความสัมพันธ์ระหว่างตนเอง ผู้อื่นและสังคม

ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์

วิระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542, น. 25) เสนอว่าผู้ที่มีอิคิวที่ดี จะเป็นผู้ที่รู้จักใช้ความคิดต่ออารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ได้ เป็นอย่างดี ทำให้ผู้อื่นเป็นสุข และตนเองก็เป็นสุขด้วย ซึ่งประโยชน์ของความฉลาด ทางอารมณ์ ได้แก่

1. พัฒนาการด้านอารมณ์ บุคลิกภาพของเด็ก

ความฉลาดทางอารมณ์ มีบทบาทในการกำหนดบุคลิกภาพ พึ่งประสงค์สร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับวัยวุฒิ มีความสามารถในการปรับตัวและแก้ไขปัญหาทางอารมณ์ เช่น ความเครียด และแรงกดดันต่าง ๆ ในชีวิตได้เป็นอย่างดี

2. การสื่อสารการแสดงความรู้สึก

อารมณ์ของคนผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง จะมีความสามารถในการสื่อสารการแสดงความรู้สึก และแสดงอารมณ์ของตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตามกาลเทศะ เข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ยิ้มได้แม้จะรู้สึกเศร้า รับฟังปัญหาของผู้อื่นอย่างตั้งใจ ไม่รู้สึกแปลกแยกจากเพื่อนมนุษย์ จากธรรมชาติและจากชีวิตของตนเอง

3. การปฏิบัติงาน

ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง จะเป็นผู้ที่ให้การยอมรับผู้อื่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างผลผลิตที่สนองเป้าหมายได้ ลดการลางาน ขาดงานหรือย้ายงานที่เกิดจากความขัดแย้งระหว่างบุคคลเสริมสร้างการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันมากขึ้น

4. การให้บริการ

ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง จะสามารถเข้าใจผู้มารับบริการได้อย่างถูกต้อง รับฟังความต้องการของผู้รับบริการและตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้รับบริการประทับใจ สร้างความจงรักภักดีในการใช้ สินค้าและบริการขององค์กรมากยิ่งขึ้น

5. การบริหารจัดการ

ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง จะเป็นผู้มีอัจฉริยภาพของความเป็นผู้นำที่มีศิลปะในการรู้จักใช้คนและการครองใจคนได้ สามารถโน้มน้าวผู้อื่นให้ทำในสิ่งที่ตนต้องการได้สำเร็จ ได้งานที่มีประสิทธิภาพและผู้ร่วมงานมีความสุข ผู้นำหรือ ผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะเป็นผู้ที่มีคำพูดและการกระทำที่ตรงกัน(integrity)

6. การเข้าใจชีวิตของตนเองและผู้อื่น

ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาให้เกิดความเข้าใจตนเอง (insight) การรู้จักและเข้าใจตนเองตามความเป็นจริง โดยการมองดูอารมณ์ของตนเองให้เข้าใจแล้ว จะสามารถรู้จักและเข้าใจผู้อื่น ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมากขึ้นมีความเข้าใจชีวิตและก่อให้เกิดความสุขตามมา

ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์แบ่งเป็น 1) พัฒนาการด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ 2)การสื่อสารการแสดงความรู้สึก 3) การปฏิบัติงาน (ความสัมพันธ์) 4) การให้บริการ 5) การบริหารจัดการ และ6)การเข้าใจชีวิตของตนเองและผู้อื่น องค์ประกอบและลักษณะด้านความฉลาดทางอารมณ์

โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner, 1983, น. 16)

1. Interpersonal intelligence

การรับรู้และตอบสนองต่ออารมณ์และความต้องการของผู้อื่นอย่างเหมาะสม

2. Intrapersonal intelligence

การรับรู้อารมณ์ของตนเองและสามารถแยกแยะ ตลอดจนจัดการกับอารมณ์ของตนเองซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสม

ปีเตอร์ ซาโลเวย์ (Peter Salovey) (1990 , น. 16)

1. การรู้จักอารมณ์ตนเอง หรือการตระหนักรู้ในตนเอง เข้าใจความรู้สึกที่เกิดขึ้น สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่นำไปสู่การเข้าใจตนเองในด้านจิตใจ

2. การจัดการกับอารมณ์ เป็นความสามารถในการควบคุมความวิตกกังวล ความโกรธ ความเศร้าหมองและเข้าใจถึงผลของความล้มเหลวที่นำมาให้ขาดทักษะทางอารมณ์ บุคคลที่ไม่สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองจะเต็มไปด้วยความรู้สึกเศร้า หมดหวัง ในขณะที่คนซึ่งมีความฉลาดทางอารมณ์สูงจะสามารถเอาชนะปัญหาต่าง ๆ และแก้ไขต้นเหตุที่ทำให้เกิดอารมณ์ไม่ปกติได้

3. การมีแรงจูงใจในตนเอง เป็นความสามารถในการใช้อารมณ์ให้เป็นแรงจูงใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลมีความสนใจสิ่งต่าง ๆ มีแรงจูงใจและความคิดสร้างสรรค์ คนที่มีความสามารถสูงในด้านนี้มักเป็นคนที่มีการตื่นตัวและประสบความสำเร็จเสมอไม่ว่าในการกระทำสิ่งใด

4. การรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของบุคคลอื่น ความสามารถด้านนี้เป็นพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คนที่รู้จักและเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่นจะมีความรู้สึกไวและละเอียดอ่อนในการเข้าใจว่าผู้อื่นต้องการอะไรซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ดีของวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา และครู เป็นต้น

5. ความสามารถในการจัดการด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นความสามารถและทักษะในการจัดการกับอารมณ์ของผู้อื่นในทางที่เหมาะสมทำให้คนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นเป็นผู้นำที่มีความสามารถ บุคคลที่มีความสามารถสูงในด้านนี้จะประสบความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสัมพันธ์ภาพที่ราบรื่นและเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น

แวกเนอร์ และ สเติร์นเบิร์ก (Wagner & Sternberg, 1985, น. 17) กิจกรรมของผู้ฉลาด
ด้าน practical intelligence จะเอื้อความสำเร็จในวิชาชีพและการบริหารชีวิต แบ่งเป็น 3 ด้าน

1. การครองตน (Managing self)

1) บริหารจัดการตนเองให้ได้ผลผลิตสูงสุด และ 2) กระตุ้นและชี้นำตนเองให้มุ่งสู่
ผลสัมฤทธิ์

2. การครองคน (Managing others)

ทักษะการบริหารผู้ใต้บังคับบัญชาและสัมพันธภาพทางสังคม

3. การครองงาน (Managing career)

สร้างผลกระทบที่ดีต่อสังคม องค์กร ประเทศชาติ

ซาโลเวย์ และ เมเยอร์ (Salovey & Mayer, 1994, น. 17)

1. ขี่นรู้ตน

1) ประเมินภาวะอารมณ์ได้ถูกต้องและ 2) รับรู้ ระบุ จำแนกอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง
และนำไปสู่การปรับตัวที่แสดงออกทางอารมณ์

2. ขี่นควบคุมอารมณ์

กำกับดูแลภาวะอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับโอกาส

3. ขี่นใช้ความฉลาดทางอารมณ์

1) มีความคิดสร้างสรรค์ และ 2) คิดอย่างมีเหตุผล

เมเยอร์ และ ซาโลเวย์ (Mayer & Salovey, 1997, น. 17)

1. การรับรู้และประเมินการแสดงออกของอารมณ์

2. การเกี่ยวพันการคิดของอารมณ์

3. การเข้าใจวิเคราะห์และการใช้ความรู้สึกเกี่ยวกับอารมณ์

คูเปอร์ และ สวาฟ (Cooper and Sawaf, 1997, น. 19)

1. ความรอบรู้ทางอารมณ์ รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง ความซื่อสัตย์ทางอารมณ์ อารมณ์ที่มี

พลัง การรับทราบผล

2. ความเหมาะสมทางอารมณ์ สามารถหยั่งรู้ตามความเป็นจริง การแผ่ความไว้นื้อเชื่อใจ การแสดงความไม่พอใจในเชิงสร้างสรรค์ ปรับ ยืดหยุ่น รู้กาลเทศะ กลับคืนสู่สภาพปกติทางอารมณ์และการเดินทาง

3. ความลึกซึ้งทางอารมณ์

1) การผูกพัน รับผิดชอบ มีสติ 2) มีเป้าหมาย ศักยภาพโดดเด่น 3) พุดกับทำตรงกันด้วยคุณธรรม และ4) โน้มโน้มโดยไม่ใช่สิทธิ์ อำนาจ

4. ความไปกันได้ทางอารมณ์

ใช้อารมณ์ที่นำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์

การแสดงหยั่งรู้ คิดใครครวญได้ เล็งเห็น โอกาส สร้างอนาคต

โครงสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ของ บาร์ออน (Bar – On, 1997, น. 14) การจัด

องค์ประกอบของ Bar – On EQ-I แบบ Systematic View

ความสามารถภายในตนเอง (Intrapersonal) แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ

1. ตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง (Emotion self – awareness)

2. กล้าแสดงความรู้สึกรองตนเอง (Assertiveness)

3. การนับถือตนเอง (Self – Regards)

4. มีความต้องการสิ่งทีตนเองปรารถนา (Self – actualization)

5. มีความอิสระ (Independence)

ความสามารถระหว่างบุคคล (Interpersonal) แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ

6. เข้าใจผู้อื่น (Empathy)

7. มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility)

8. ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal relationship)

ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ

9. สามารถตีความเป็นจริงได้อย่างถูกต้อง (Reality testing)

10. มีความยืดหยุ่น (Flexibility)

11. มีความสามารถในการแก้ปัญหา (Problem solving)

ความสามารถในการบริหารความเครียด (Stress management) แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ

12. มีความทนทานต่อความเครียด (Stress tolerance)

13. มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ (Impulse control)

ภาวะอารมณ์ทั่วไป (General Mood) แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ

14. มองโลกในแง่ดี (Optimism)

15. มีความสุขกับชีวิต (Happiness)

การจัดองค์ประกอบของบาร์ออน EQ-I แบบ Topographical Approach องค์ประกอบหลัก (Core Factors) แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ

1. การตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง (Emotional Self - Awareness)

2. การกล้าแสดงความรู้สึกของตนเอง (Assertiveness)

3. เข้าใจผู้อื่น (Empathy)

4. สามารถตีความความเป็นจริงได้อย่างถูกต้อง (Reality Testing)

5. มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ (Impulse Control)

องค์ประกอบเสริม (Supporting Factors) แบ่งเป็น 6 องค์ประกอบ

6. การนับถือตนเอง (Self - Regard)

7. ความเป็นอิสระ (Independence)

8. มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)

9. มองโลกในแง่ดี (Optimism)

10. มีความยืดหยุ่น (Flexibility)

11. มีความทนทานต่อความเครียด (Stress Tolerance)

องค์ประกอบผลลัพธ์ (Resultant Factors) แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ

12. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา (Problem Solving)
13. มีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship)
14. มีความต้องการบรรลุสิ่งที่ตนเองปรารถนา (Self - Actualization)
15. มีความสุขกับชีวิต (Happiness)

องค์ประกอบที่จัดว่า สำคัญที่สุด ของ Non – Cognitive Intelligence Bar – On EQ – 1 องค์ประกอบหลัก (Core Factors) แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ

1. การตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง (Emotional – Self Awareness)
2. การกล้าแสดงความรู้สึกของตนเอง (Assertiveness)
3. เข้าใจผู้อื่น (Empathy)

องค์ประกอบเสริม (Additional Core Factors) แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ

4. สามารถตีความเป็นจริงได้อย่างถูกต้อง (Reality Testing)
5. มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ (Impulse Control)

องค์ประกอบผลลัพธ์ (Resultant Factors) แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ

6. มีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship)
7. มีความต้องการบรรลุสิ่งที่ตนเองปรารถนา (Self - Actualization)
8. มีความสุขกับชีวิต (Happiness)

เดเนียล โกล์แมน (Daniel Goleman, 2002, น. 22) 1) มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ 2) มีการตัดสินใจที่ดี 3) ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ 4) มีความอดกลั้น 5) ไม่หุนหันพลันแล่น 6) ทนความผิดหวังได้ 7) เข้าใจจิตใจผู้อื่น 8) เข้าใจสถานการณ์ทางสังคม 9) ไม่ย่อท้อหรือยอมแพ้ง่าย 10) สามารถแก้ปัญหาชีวิตได้ และ 11) ไม่ปล่อยให้ความเครียดท่วมท้นจนทำอะไรไม่ถูก

กระทรวงสาธารณสุข, กรมสุขภาพจิต (2544, น. 42 -43)

1. ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

- 1.1 ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง

- 1.2 ความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น
- 1.3 ความสามารถในการรับผิดชอบ
2. เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพดีกับผู้อื่น
  - 2.1 ความสามารถในการรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง
  - 2.2 ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา
  - 2.3 ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น
3. สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภาคภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิตและมีความสุขสงบทางใจ
  - 3.1 ภูมิใจในตนเอง
  - 3.2 พึงพอใจในชีวิต
  - 3.3 มีความสงบทางใจ

ตารางที่ 2.6 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ดังนี้

หมวด/องค์ประกอบ	ความหมายขององค์ประกอบย่อย
ก. สมรรถนะทางสังคม การสร้างและรักษาสัมพันธภาพ 1. เอาใจเขาใส่ใจเรา	1.1 ตระหนักรู้ความรู้สึก ความต้องการและความ ห่วงใยของผู้อื่น 1.2 มีจิตใจมุ่งบริการ รับรู้ ตอบสนองความต้องการ ของผู้อื่น 1.3 พัฒนาผู้อื่น ทราบความต้องการและส่งเสริม 1.4 สร้างโอกาสในความหลากหลาย 1.5 ตระหนักรู้ทัศนคติและความคิดเห็นของกลุ่ม มีความคล่องแคล่วในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ที่พึงประสงค์จากความร่วมมือของผู้อื่น

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

หมวด/องค์ประกอบ	ความหมายขององค์ประกอบย่อย
<p>2. ทักษะทางสังคม</p>	<p>2.1 โน้มน้ำได้ผล 2.2 สื่อสารชัดเจน น่าเชื่อถือ 2.3 เป็นผู้นำโน้มน้ำกลุ่ม 2.4 กระตุ้นให้เปลี่ยนแปลง 2.5 บริหารความขัดแย้ง เจรจา แก้ไข 2.6 สร้างสายสัมพันธ์ เสริมสร้างความร่วมมือ 2.7 ร่วมมือร่วมใจกับผู้อื่นเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย 2.8 สมรรถนะของทีม มั่นใจในความสามารถและคุณค่าของตน</p> <p>2.6 สร้างสายสัมพันธ์ เสริมสร้างความร่วมมือ 2.7 ร่วมมือร่วมใจกับผู้อื่นเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย 2.8 สมรรถนะของทีม มั่นใจในความสามารถและคุณค่าของตน</p>
<p>ข. สมรรถนะส่วนบุคคล</p> <p>บริหารจัดการตนเองอย่างไร</p> <p>3. การตระหนักรู้ตนเอง</p> <p>4. การควบคุมตนเอง</p> <p>5. การสร้างแรงจูงใจและ โน้มของอารมณ์ที่ เกื้อหนุนการมุ่งสู่เป้าหมาย</p>	<p>3.1 รู้เท่าทันอารมณ์ตน สาเหตุ ผล 3.2 ประเมินตนตามความเป็นจริง 3.3 มั่นใจในความสามารถและคุณค่าของตน</p> <p>4.1 ควบคุมและจัดการกับสภาวะอารมณ์ได้ 4.2 ไว้วางใจได้ รักษาความซื่อสัตย์และคุณความดี 4.3 ใช้สติปัญญา ความรับผิดชอบ 4.4 สามารถปรับตัว ยืดหยุ่น จัดการกับความเปลี่ยนแปลง 4.5 สร้างสิ่งใหม่ เปิดใจกว้างกับแนวคิดข้อมูลใหม่</p> <p>5.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พยายามปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน ดีเลิศ 5.2 จงรักภักดี ยึดมั่นเป้าหมายของกลุ่ม 5.3 ความคิดริเริ่ม พร้อมปฏิบัติตามโอกาส 5.4 มองโลกในแง่ดี แม้มืออุปสรรคไม่ย่อท้อ</p>

ตารางที่ 2.7 สร้างตารางเปรียบเทียบองค์ประกอบและลักษณะด้านความฉลาดทางอารมณ์

	รับรู้อารมณ์ของ ตนเอง	จัดการอารมณ์ ตนเอง	เข้าใจอารมณ์ ของผู้อื่น	จัดการ ความสัมพันธ์กับ ผู้อื่นและสังคม
โฮวาร์ด การ์ด เนอร์	/	/	/	/
ปีเตอร์ ซาโลเวย์	/	/	/	/
แวกเนอร์ และ สเติร์นเบิร์ก	/	/	/	/
ซาโลเวย์ และ เม เยอร์	/	/	/	/
เมเยอร์ และ ซาโลเวย์	/	/	/	/
คูเปอร์ และ สวาฟ	/	/	/	/
บาร์ออน	/	/	/	/
เดเนียล โกล์แมน	/	/	/	/
กระทรวง สาธารณสุข, กรม สุขภาพจิต	/	/	/	/
โกล์แมน	/	/	/	/

จากตารางที่ 2.7 เปรียบเทียบองค์ประกอบและลักษณะด้านความฉลาดทางอารมณ์ แสดงให้เห็นองค์ประกอบดังนี้ 1) รับรู้อารมณ์ของตนเอง 2) จัดการอารมณ์ตนเอง 3) เข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น 4) จัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสังคม

การประเมิน

การวัดความฉลาดทางอารมณ์ของสโลเวย์และคณะ (Salovey, 1995, น. 46) ใช้มาตรการวัด Trait – Meta – Mood Scale (TMMS) โดยเป็นการวัดความแตกต่างระหว่างบุคคลในความสามารถที่จะสะท้อนอารมณ์และการจัดการกับอารมณ์ มีดัชนีชี้บ่งระดับความเอาใจใส่ที่บุคคลมีต่ออารมณ์ ความรู้สึก ความชัดเจนของประสบการณ์ ความรู้สึกและความเชื่อ การยุติสภาวะอารมณ์ที่ไม่ดีหรือคงอารมณ์ที่ดี ซึ่งดัชนีชี้วัดนี้ สโลเวย์และคณะอธิบายว่าเป็นความสามารถ (Competence) หลายอย่างที่มีอยู่ในโครงสร้างของความฉลาดทางอารมณ์ แบบวัดของสโลเวย์ และคณะมีการให้ผู้ตอบประเมินตนเอง และมีมาตราประเมินค่าจากระดับ 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง องค์ประกอบของแบบทดสอบมี ดังนี้

1. ความเอาใจใส่ต่ออารมณ์ความรู้สึก มีจำนวน 21 ข้อ เช่น ข้อความทางบวก “ฉันใส่ใจมากกว่าฉันรู้สึกอย่างไร” และข้อความทางลบ เช่น “ฉันไม่ใส่ใจกับความรู้สึกของตนเอง”

2. ความชัดเจนในการแยกแยะอารมณ์ความรู้สึก มีจำนวน 15 ข้อ เช่น “โดยปกติฉันมีอารมณ์ความรู้สึกที่ชัดเจน” เป็นข้อความทางบวก หรือ “ฉันไม่สามารถรู้สึกถึงอารมณ์ความรู้สึก” เป็นข้อความทางลบ

3. การปรับสภาวะอารมณ์ ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะปรับสภาวะอารมณ์ที่ไม่น่าพอใจ หรือคงอารมณ์ที่น่าพอใจไว้ เช่น “ถึงแม้ว่าฉันมีความสุขแต่โดยส่วนใหญ่ฉันมีทัศนคติที่ดี” เป็นข้อความทางบวก และ “ถึงแม้บางครั้งฉันมีความสุขแต่โดยส่วนใหญ่ฉันมีทัศนคติที่ไม่ดี” เป็นข้อความทางลบ

องค์ประกอบทั้ง 3 ด้านมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นแบบที่มีความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเชิงสอดคล้องและเชิงจำแนก ผลจากการศึกษาพบว่าความเอาใจใส่ต่ออารมณ์ความรู้สึก มีความสัมพันธ์กับการมีสติของตนเอง ความชัดเจนทางอารมณ์ความรู้สึกมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคลุมเครือทางอารมณ์ การแสดงออกและความเศร้าหุดหู่และการปรับอารมณ์ความรู้สึกมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเศร้าหุดหู่ และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมองโลกในแง่ดี และความเชื่อการจักระบบสภาวะอารมณ์ที่ไม่ดี

สโลเวย์และคารูโซ (Caruso) ได้พัฒนาแบบวัดในรูปแบบที่เป็นกระดาษ คือ The Multifactor Emotional Intelligence Scale (MEIS) และแบบวัด The Emotional EQ Test ที่ทำเป็น

CD – ROM แบบทดสอบทั้งสองแบบดังกล่าวเหมือนกันทุกประการในด้าน โครงสร้างและเนื้อหา แต่ต่างกันที่สื่อที่นำเสนอแบบทดสอบ เมเยอร์ (Mayer) และคณะเชื่อว่าแบบทดสอบที่พัฒนาขึ้น ตามแนวคิดโครงสร้างความฉลาดทางอารมณ์ล่าสุดนี้เป็นการวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่แท้จริง เป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยงานด้านความสามารถที่ให้ผู้ตอบทำทั้งหมด 12 งาน จาก แบบทดสอบ 4 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบการระบุนอารมณ์ เป็นการวัดการรับรู้ทางอารมณ์ให้ผู้ตอบระบุนอารมณ์ คนที่ปรากฏในภาพ ในการออกแบบและดนตรีและงานที่เสนอสถานการณ์ทางอารมณ์ให้ผู้ตอบ ระบุนว่าบุคคลในสถานการณ์นั้นมีอารมณ์อย่างไร

2. แบบทดสอบการใช้อารมณ์ เป็นการวัดการซึมซับอารมณ์ มีอยู่ 2 ส่วน ได้แก่ การวัด ว่าผู้ตอบสามารถสร้างความรู้สึกที่แตกต่างกันได้ดีแค่ไหน และการใช้ความรู้สึกที่เอื้อต่อ กระบวนการคิด

3. แบบทดสอบความเข้าใจทางอารมณ์ วัดความสามารถของบุคคลที่จะทราบว่า อารมณ์มีที่มาจากอะไร และอะไรจะเกิดขึ้นถ้าอารมณ์มีความเข้มข้น ตลอดจนสามารถเข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์ที่แตกต่างกัน เช่น “การมองโลกในแง่ดีส่วนใหญ่ประกอบด้วย อารมณ์สองชนิดใด” และให้ผู้ถูกทดสอบเลือกตอบเป็นตัวอย่างข้อคำถามในแบบทดสอบประเภทนี้

4. แบบทดสอบการจัดระบบอารมณ์ วัดความสามารถที่จะจัดการและควบคุมอารมณ์ ของตนเองและบุคคลอื่น ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของความฉลาดทางอารมณ์ แบบทดสอบที่ให้ผู้ตอบประเมินประโยชน์ของการกระทำที่เป็นไปได้ในสถานการณ์ทางอารมณ์

ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบ MEIS พบว่าความฉลาดทางอารมณ์สามารถแยก องค์ประกอบได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การรับรู้ทางอารมณ์ความเข้าใจทางอารมณ์และการจัดการ ทางอารมณ์

การวัดความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของบาร์ออน (Bar – On, 1997, อ้างถึงใน สมทรง สุวรรณเลิศ, 2544, น. 47)

บาร์ออนใช้เวลากว่า 16 ปี ศึกษาเรื่องแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ จากนิยาม ของบาร์ออนเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ บาร์ออนได้สร้างเครื่องมือวัดชื่อ Emotion Quotient Inventory (EQI) จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของมาตราวัดความฉลาดทางอารมณ์ มี

องค์ประกอบ 13 ด้าน แบบทดสอบโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรู้สึกทางลบ เช่น ความเศร้าหดหู่ และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะที่เกี่ยวกับความรู้สึกทางบวก แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ของบาร์ออน ยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคงที่ทางอารมณ์และการแสดงออก แต่แบบทดสอบของบาร์ออน ในภาพรวมหรือมาตราย่อยไม่มีความสัมพันธ์กับแบบทดสอบเชาว์ปัญญาทางสมอง มาตรา B ใน 16 PF และแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์เล็กน้อยกับ WAIS ($r = .12$)

การวัดความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของ โกลแมน (Goleman, 1999, น. 47)

แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของโกลแมน ประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อคำถามผู้ตอบต้องระบุคำตอบที่มีต่อสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น เช่น “ท่านเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยที่หวังว่าจะได้ A ในรายวิชานี้ แต่ท่านเพิ่งพบว่าตัวท่านเองได้ C ในตอนกลางเทอม ท่านจะอย่างไร” โดยมีตัวเลือกดังนี้

- ก. ร่างแผนการที่เฉพาะสำหรับวิธีการที่จะปรับปรุงผลการเรียนและแก้ไขปัญหาที่จะติดตามมาตลอดแผน
- ข. แก้ปัญหาเพื่อที่จะทำให้ดีขึ้นในอนาคต
- ค. บอกตัวเองว่าไม่ใช่สิ่งสำคัญที่คุณทำได้ในวิชานี้ และมุ่งไปยังวิชาอื่น ๆ ซึ่งคะแนนคุณสูงกว่า
- ง. พบอาจารย์และพยายามคุยกับอาจารย์เพื่อให้คะแนนของคุณดีขึ้น

แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของโกลแมนมีความสัมพันธ์สูงกับความเข้าใจผู้อื่นและการควบคุมอารมณ์ และยังมีเนื้อหาที่ควรเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ร่วมของ MEIS ของสโลเวย์และคณะได้แก่องค์ประกอบด้านการจัดการทางอารมณ์ อย่างไรก็ตาม แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของโกลแมน มีค่าความเชื่อมั่นค่อนข้างต่ำ ($r = .18$)

การสร้างแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ และแนวทางการศึกษาวิจัย กระทรวงสาธารณสุข, กรมสุขภาพจิต (2544, น. 49 -50)

ขั้นตอนการสร้าง

1. สร้างหรือวางแนวองค์ประกอบที่ต้องการประเมิน
2. พิจารณาว่าอะไรสำคัญที่สุดและอะไรสำคัญรองลงมา

3. องค์ประกอบต่าง ๆ แสดงออกในพฤติกรรมอย่างไร
4. พิจารณาวัตถุประสงค์ในการประเมินว่า
  - 4.1 ประเมินเพื่อพัฒนา
  - 4.2 ประเมินเพื่อควบคุมความคิด
5. ควรพิจารณา Faking good/bad ในการสร้าง self-report inventory
  - 5.1 มีวิธีแยกอย่างไรระหว่างรู้และปฏิบัติจริง

การหาเกณฑ์

อาจให้กลุ่มที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ

การแยกเกณฑ์ระหว่างวัยต่าง ๆ

แนวทางการศึกษาวิจัยและการประยุกต์ใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

1. สร้างแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ทั้งแบบประเมินกลาง ๆ ใช้ได้กับคนทั่วไปหรือวัดเฉพาะกลุ่มเป้าหมายโดยกำหนดเป้าหมายของการประเมินไว้

2. ศึกษาวิจัยเชิงสำรวจถึงองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น นักเรียน ผู้บริหารองค์กร ฯลฯ

3. การศึกษาวิจัยเชิงยืนยันถึงแบบจำลอง แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์เฉพาะกลุ่มเป้าหมายและแนวการส่งเสริมและเพิ่มพูนความฉลาดทางอารมณ์

4. การวิจัยเชิงผลกระทบและบทบาทของบุคลิกภาพ อารมณ์ต่อกระบวนการทางสมองและสติปัญญา

5. การศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ข้ามวัฒนธรรม

6. การออกแบบพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้แก่กลุ่มเป้าหมายระดับต่าง ๆ

7. การศึกษาขยายผลเพื่อนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ไปใช้ในวงการต่าง ๆ

แนวทางการประเมินความฉลาดทางอารมณ์แบบประเมินปัญญา

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเป็น Affective domain สามารถทำได้หลายประการ อาจใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกันเพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้และความเที่ยงตรง

1. แนวทางด้านแรงจูงใจภายใน (Motivational approach) ประเมินแรงจูงใจที่นำไปสู่พฤติกรรม

- 1.1 ให้เล่าสาเหตุความรู้สึก
- 1.2 แรงบันดาลใจให้แสดงออก
- 1.3 เขียน essay tests, indepth interview

2. การใช้เทคนิคเหตุการณ์สำคัญ (Critical incident approach)

2.1 วิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยมีเหตุการณ์ที่บ่งชี้ถึงการมีความฉลาดทางอารมณ์ระดับต่าง ๆ

2.2 เรียงลำดับพฤติกรรมที่ผู้ตอบเคยปฏิบัติและประสงค์จะทำ

สรุปความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์คือการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น สามารถแยกแยะความแตกต่างของอารมณ์ที่เกิดขึ้น และสามารถนำข้อมูลทางอารมณ์เป็นเครื่องมือนำไปสู่การตัดสินใจในการคิดกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการตอบสนองและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมีองค์ประกอบหลัก คือ (ข้อมูล) การรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น (กระบวนการ) การแยกแยะอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น (ผล) การตอบสนองการคิดตัดสินใจของตนเองในบริบทต่าง ๆ

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์วัดจาก การระบุอารมณ์ต่าง ๆ การใช้อารมณ์ในบริบทต่าง ๆ การเข้าใจอารมณ์ที่เกิดขึ้นในบริบทต่าง ๆ การจัดระบบอารมณ์ โดยให้ผู้มีฉลาดทางอารมณ์สูงเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำเพื่อหาเกณฑ์ในการวัดประเมินนำไปสู่การประเมิน

ความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญเป็นอย่างมากในรูปแบบสังคมสมัยใหม่ที่เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือนำชีวิตในสังคมสมัยใหม่ที่มีความรวดเร็วทางข้อมูลข่าวสารสูง ทั้งการรับและการตอบสนอง นอกจากการคิดวิจรณ์ญาณมีความสำคัญแล้ว ความฉลาดทางอารมณ์เป็นส่วนประกอบสำคัญอย่างยิ่งในการประกอบการคิดและตัดสินใจในรูปแบบสังคมปัจจุบัน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ด้านศิลปะ)

อุษา สบถุภย์ (2545) ได้ทำการศึกษาพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนนาฏยสรรค์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสอนนาฏยสรรค์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏยสรรค์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษาและแบบวัดทางนาฏยสรรค์ที่พัฒนาขึ้น เป็นแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ท่ารำจากกระบวนการเชื่อมโยงสัมพันธ์ลีลาท่ารำ การปรับปรุงท่ารำเดิม การจินตภาพและจินตนาการ ด้วยการบันทึกท่ารำที่ประดิษฐ์ขึ้นในแบบทดสอบตามเวลาที่กำหนด ลักษณะเด่นของแบบวัดนาฏยสรรค์คือการวัดระดับความสามารถของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในการสร้างสรรค์ท่ารำ หาค่าบรรทัดฐานจากการทดสอบกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาสาขานาฏศิลป์ไทยชั้นปีที่ 1-4 ทั่วประเทศ จำนวน 800 คน สรุปผลวิจัยได้ดังนี้ 1) หลังการทดลองนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์สูงกว่า นักศึกษาในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) หลังการทดลองนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์และทักษะการปฏิบัติผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐพงษ์ กาญจนฉายา (2555) ได้ศึกษาพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอนของนิสิต นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอนของนิสิต นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และศึกษาศาสตร์บัณฑิต 2) เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการแก้ปัญหา เชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบ 3) เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน

สอนแบบผสมผสานตามหลักการการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบ และ 4) เพื่อรับรองและนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ อาจารย์ 32 คน นิสิต นักศึกษา ชั้นปีที่ 4-5 438 คน ชั้นปีที่ 2 38 คน และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ใช้วิธีวิเคราะห์สถิติแบบบรรยาย และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลวิจัยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นพบว่า (1) กลุ่มทดลองมีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มการเรียนแบบไม่เปิดเผยตัว (Anonymous online learning) และกลุ่มการเรียนแบบเปิดเผยตัว (Non-anonymous online learning) ต่อระดับความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิสูตร โพธิ์เงิน (2553) ได้ศึกษาพัฒนาระบบการจัดการความรู้ศิลปะไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของนักศึกษาศิลปะ โดยมีจุดประสงค์ 1) ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ศิลปะไทยประเภทลวดลายไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ 2) วิเคราะห์การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะไทย 3) พัฒนาระบบการจัดการความรู้ศิลปะไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของนักศึกษาศิลปะและ 4) ทดลองใช้ระบบการจัดการความรู้ศิลปะไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของนักศึกษาศิลปะ ได้ทดลองกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศิลปะไทยเบื้องต้น 2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคต้น ปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 คน ผลวิจัยพบว่า ผลการทดลองใช้ระบบการจัดการความรู้ศิลปะไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของนักศึกษาศิลปะ ได้พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ผลงานของนักศึกษาในด้านความคิดริเริ่ม เป็นผลงานที่สร้างโดยมีต้นแบบมีการดัดแปลงมาเป็นผลงานใหม่ในรูปแบบใหม่ ด้านความคล่องแคล่ว แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ผลงานมีความแตกต่างจากผลงานต้นแบบอยู่มาก ยังหลังเหลือเค้า ต้นแบบเดิมเล็กน้อย ภายใต้เงื่อนไขเวลาที่กำหนด และผลงานมีการใช้เทคนิคทางวัสดุหรือทางการออกแบบในการทำงานเทคนิค 3 เทคนิค ด้านความคิดยืดหยุ่น ผลงานมีการดัดแปลงประยุกต์จากต้นแบบเปลี่ยนรูปแบบตัวผลงานยังคงเหลือเค้าของต้นแบบเดิม และด้านความคิดละเอียดลออ คือ มีรายละเอียดมาก มีความประณีตสวยงาม

2.7.2 วิจัยที่เกี่ยวข้อง(ด้านการคิดวิจารณ์ญาณ)

นัตรวรรณณ์ ถัญฉววรรณะกร (2554) ได้ศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่าน โดยใช้มายด์ทูล ด้วยข้อมูลหลักฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดในการพัฒนาระบบ ฯ ระยะที่ 2 การพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่าน ฯ และระยะที่ 3 การนำเสนอระบบระบบการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่าน ฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกการลงรายการเชิงสังเคราะห์, แบบประเมินต้นแบบระบบ, เว็บไซต์ระบบการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่านโดยใช้มายด์ทูลด้วยข้อมูลเชิงหลักฐาน ฯ, แบบทดสอบทักษะพื้นฐานทางการอ่าน 4 ทักษะ, แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเข้าใจความ, แบบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ, แบบวัดความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Comell Critical Thinking Test Level X) และแบบรับรองระบบการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่าน ฯ กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางการอ่าน จำนวน 60 คน เข้าร่วมเป็นเวลา 10 สัปดาห์ และทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเข้าใจความ ผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ และความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แจ่มจันทร์ ศรีอรุณรัศมี (2554) ได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบการเรียนโดยใช้ทัศนศึกษาเสมือนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบและการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนโดยใช้ทัศนศึกษาเสมือนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบและการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณเพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนโดยใช้ทัศนศึกษาเสมือนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบและการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์จำนวน 104 คน 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์คือ แบบวัดมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ แบบวัดความสามารถในการสืบค้น แบบวัดความสามารถในการสื่อความหมาย และแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test dependent โดยผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ทัศนศึกษาเสมือนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากการทดลองพบว่า หลังการทดลองนักเรียนมีผลการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.7.3 วิจัยที่เกี่ยวข้อง(ด้านความฉลาดทางอารมณ์)

คมเพชร ฉัตรสุกกุล และ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2544) ได้ศึกษาการสร้างมาตรฐานประเมินและปกติวิสัยของความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นไทย การวิจัยครั้งนี้ประสงค์จะสร้างมาตรฐานประเมินความฉลาดทางอารมณ์ และวิเคราะห์หาปกติวิสัยหรือเกณฑ์ปกติของความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นไทย กลุ่มตัวอย่าง เป็นวัยรุ่นไทยจำนวน 6,301 คน ที่ได้รับการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงจากประชากรเป็นวัยรุ่น ชายจำนวน 2,892 คน และวัยรุ่นหญิงจำนวน 3,409 คนมีอายุ 12-18 ปี กำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระหว่าง 1.00-4.00 และค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเท่ากับ 2.84 และเป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาและพักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม และจังหวัดนครนายก

ได้ผลวิจัยว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นอายุ 12-15 ปี และอายุ 16-18 ปี พบว่า องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไปและความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นองค์ประกอบระหว่างบุคคล และองค์ประกอบด้านการจัดการ – บริหารความเครียด

ส่วนการเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นเพศชายและเพศหญิง พบว่า องค์ประกอบทุกองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.84 ลงมา และตั้งแต่ 2.85 ขึ้นไป พบว่า องค์ประกอบส่วนบุคคล องค์ประกอบระหว่างบุคคล องค์ประกอบด้านการปรับตัว องค์ประกอบด้านภาวะอารมณ์ทั่วไป และความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น องค์ประกอบด้านการจัดการ – บริหารความเครียด

คมเพชร นัตรสกุลกุล (2545) ได้ศึกษาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก เพื่อสร้างแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กที่มีอายุระหว่าง 9 - 12 ปี และกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษา 3 - 6 โรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) ของความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กที่มีอายุระหว่าง 9 - 12 ปี โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา เพศชายและเพศหญิง อายุ 9 - 12 ปี กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 โรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,765 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % เมื่อแจกแจงความถี่ของคะแนนดิบของแต่ละองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม ($n = 2,765$) และจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาแล้ว ผู้วิจัยแปลงคะแนนดิบ (Raw Scores) ให้เป็นคะแนนมาตรฐาน โดยคะแนนมาตรฐานในครั้งนี้ใช้ The Standard Ten Scale (หรือ The Ten Scale) ซึ่งเป็น A Ten – Point Scale ที่มีค่าเฉลี่ย (Mean) เท่ากับ 5.5 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2 โดยมีช่วงคะแนน (A Scores Range) จาก 1 ถึง 10 ผลการแปลงคะแนนดิบให้เป็นคะแนนมาตรฐาน Normalized Standard Ten Scores

วัชรภรณ์ จิตรมาศ (2550) ได้พัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์โดยประยุกต์แนวคิดทางพุทธศาสนา โดยมีจุดประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์โดยประยุกต์แนวคิดทางพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2) พัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และ 3) ทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลระหว่างกลุ่มเพศและกลุ่มประเภทโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2,233 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น วิเคราะห์ความเที่ยงของแบบวัดแบบความสอดคล้องภายใน ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคะแนนระหว่างแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับแบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบหลัก แบบวัดกลวิธีในการเผชิญปัญหาตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS for Windows version 10.0 โปรแกรม Microsoft Office Excel 2003 และ โปรแกรมลิสเรล 8.53 สถิติที่ใช้คือสถิติบรรยาย การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิเคราะห์กลุ่มพหุ

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ว่า 1) แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์โดยประยุกต์หลัก ไตรสิกขา หรือมรรค 8 วัดใน 3 องค์ประกอบ คือประพัตติจิตใจดี และจิตดี ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .935 องค์ประกอบด้านประพัตติจิตใจดี และจิตดี มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .843 .871 และ .840 ตามลำดับ ค่าสหสัมพันธ์กับแบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบหลัก และแบบวัดกลวิธีในการเผชิญปัญหา เท่ากับ .423 และ .432 ตามลำดับ 2) โมเดลความฉลาดทางอารมณ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ องค์ประกอบ ประพัตติจิตใจดี และจิตดี อธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางอารมณ์ได้ร้อยละ 74.2 100 และ 85.2 ตามลำดับ 3) โมเดลความฉลาดทางอารมณ์มีความไม่แปรเปลี่ยนในรูปแบบของโมเดล แต่มีความแปรเปลี่ยนของเมทริกซ์พารามิเตอร์ทุกค่าที่ทดสอบในระหว่างกลุ่มเพศ ส่วนระหว่างกลุ่มประเภทโรงเรียน โมเดลมีความแปรเปลี่ยนของรูปแบบโมเดล

ลัดดา ขวัญเมือง (2542) ได้ศึกษาการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะ ครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาแบบวัด ความฉลาดทางอารมณ์ 2) วิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราช ภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง และ 3) สร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ กลุ่ม ประชากรที่ใช้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 1,151 คน มีการวิเคราะห์แบบวัดด้านความตรง อำนาจจำแนกและความเที่ยงรวมทั้งหา เกณฑ์ปกติของแบบวัด ผลการวิจัยสรุปได้ว่า แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง มี 7 องค์ประกอบ (การตระหนักรู้ในตัวเอง การยอมรับ ในตนเอง การพึ่งพาตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การปรับตัว การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมายและ การมองโลกในแง่ดี) และ 2) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลมี 5 องค์ประกอบ (การเอาใจ เขามาใส่ใจเรา การรับผิดชอบสังคม การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม การจัดการกับความขัดแย้ง และการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล) คุณภาพของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า มี ความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.75 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ จากค่าสถิติที่ อยู่ระหว่าง 2.61 – 6.97 และค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับ เท่ากับ .885

วรรณษา บุญประเสริฐ (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้นอกระบบ โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางจริยธรรมสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ของพยาบาลวิชาชีพ พัฒนารูปแบบการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ และวิเคราะห์ปัจจัยและเงื่อนไขของการนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ โดยผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและผลที่ได้จากการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลขนาด 300 เตียง สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 362 คน นำรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้ตรวจสอบปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพที่โรงพยาบาลบ้านแพ้ว(องค์การมหาชน) จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 20 คน โดยกลุ่มทดลองได้รับการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้เป็นเวลา 14 วัน และการเรียนรู้ตามรูปแบบจากการปฏิบัติงานจริงเป็นเวลา 21 วัน ประเมินผลการทดลองรูปแบบการเรียนรู้โดยการเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางจริยธรรมก่อนและหลังการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง และก่อนและหลังการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและคะแนนหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และความพึงพอใจโดยภาพรวมของรูปแบบระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.85

2.8 รูปแบบการเรียนการสอนการวิเคราะห์ 3 ด้าน วิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

2.8.1. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ

การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ เป็นการเรียนการสอนที่ผสมหลักการคิดการใช้ด้านการใช้เหตุผล (ความคิดวิจารณ์) และ หลักการใช้อารมณ์ (ความฉลาดทางอารมณ์) ตามแนวความคิดรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์(Synectics) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดสร้างสรรค์(Gordon, 1961) เพื่อสร้างความสมดุล

ทางด้านความคิดพลละอารมณ์ให้กับนักศึกษาศิลปะมีความสามารถในการคิดและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย

ความคิดวิจารณ์ ญาณ ใช้หลักของเกลเซอร์ (Glaser,1941) จอร์น ดิวอี้ (John Dewey,1989) โรเบิร์ต เอนนิส (Robert Ennis,1989) อเล็ก ฟิสเซอร์ และไมเคิล สไครเวน(Alec Fisher and Michael Scriver,1997) และ บรรจง อมรชีวิน (2556) มาสร้างหลักการวิจารณ์ ญาณ ให้กับนักศึกษาศิลปะ

ความฉลาดทางอารมณ์ ใช้หลักของ โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner,1983) คูเปอร์ และ สวาฟ (Cooper and Sawaf,1997) ดาเนียล โกลแมน (Daniel Goleman,1997) พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโตม,2544) มาเป็นหลักทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ให้นักศึกษา

2.8.2 หลักการและแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากโครงสร้าง ของความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเป็นการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาพัฒนาแนวความคิดและสภาพอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะ ให้สอดคล้องกัน มาเป็นหลัก ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยแบ่งโครงสร้าง ของหลักทฤษฎีที่นำมาสังเคราะห์ใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

2.8.2.1 ความคิดวิจารณ์ ญาณ

ผู้วิจัยสังเคราะห์แนวคิดความคิดวิจารณ์ ญาณของหลักของเกลเซอร์ (Glaser,1941) จอร์น ดิวอี้ (John Dewey,1989) โรเบิร์ต เอนนิส (Robert Ennis,1989) อเล็ก ฟิสเซอร์ และไมเคิล สไครเวน(Alec Fisher and Michael Scriver,1997) และ บรรจง อมรชีวิน (2556) มีความหมายโดยสรุป ดังนี้ 1) ศึกษาปัญหาอย่างรอบครอบในทุกมิติ 2) หาข้อมูลสนับสนุนความคิด 3) ประเมินและตีความข้อมูล และ4) รวบรวมข้อมูล นำไปสู่ข้อสรุป

ทักษะที่ควรมีในกระบวนการคิดวิจารณ์ ญาณมีลักษณะดังนี้ 1) เป็นผู้รู้จักการศึกษาหาข้อมูล 2) มีทักษะการตั้งคำถาม 3) มีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล 4) มีมุมมองในการคิดที่ยืดหยุ่น และ 5) แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การประเมินความคิดวิจารณ์ญาณมีลักษณะดังนี้ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล 2) การใช้ตรรกะได้อย่างมีเหตุผล 3) รู้จักการแก้ปัญหา และ 4) มีความคิดสร้างสรรค์

2.8.2.2 ความฉลาดทางอารมณ์

ผู้วิจัยสังเคราะห์แนวคิดความฉลาดทางอารมณ์ ใช้หลักของ โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner, 1983) คูเปอร์ และ สวาฟ (Cooper and Sawaf, 1997) ดาเนียล โกลแมน (Daniel Goleman, 1997) พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโตม, 2544) มาเป็นหลักทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ให้นักศึกษา มาสังเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ มีความหมายโดยสรุป ดังนี้ 1) รู้จักอารมณ์ตนเอง 2) รู้จักอารมณ์ผู้อื่นและสังคม และ 3) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคม

ลักษณะที่ควรมีของความฉลาดทางอารมณ์มีลักษณะดังนี้ 1) รับรู้อารมณ์ตนเอง และผู้อื่น 2) แยกแยะอารมณ์ตนเองและผู้อื่น และ 3) การตอบสนองการตัดสินใจของตนเองในบริบทต่าง ๆ

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์มีลักษณะดังนี้ 1) เข้าใจอารมณ์ตนเอง และผู้อื่น 2) แยกแยะอารมณ์ตนเองและผู้อื่น ได้ และ 3) ความสามารถในการตัดสินใจของตนเองในบริบทต่าง ๆ

จากหลักการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยได้ พัฒนา แนวคิดหลักของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลงาน

วิเคราะห์ผลงาน คือ การทำความเข้าใจรูปแบบการทำงาน ลักษณะผลงาน เทคนิคการสร้างสรรค์ แนวคิดของศิลปินในการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึง โครงสร้างการทำงานของศิลปิน ที่ตัวผู้เรียนสนใจมาเป็นตัวอย่างในการพัฒนาผลงานศิลปะของตนเอง

2. วิเคราะห์สังคม

การวิเคราะห์สังคมเป็นการศึกษาทางด้านสังคม แบ่งเป็น 2 ด้าน

2.1 วิเคราะห์บริบททางสังคมที่มีอิทธิพลต่อผลงานศิลปะ ทั้งทางสภาพสังคมของศิลปินที่ผู้เรียนสนใจ

2.2 วิเคราะห์สังคมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ เปรียบเทียบถึงความเหมือนและความต่างของบริบททางสังคม เพื่อเป็นการสร้างเหตุผลสนับสนุนแนวคิดในการสร้างผลงานศิลปะของตนเอง

3. วิเคราะห์ตนเอง

การวิเคราะห์ตนเองสามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การทำความเข้าใจตนเองถึงแนวคิดของการสร้างผลงานศิลปะของตนเองในมิติต่าง ๆ

3.2 ประเมินผลกระทบของผลงานศิลปะของตนเองที่เกิดขึ้นต่อสังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อม

3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการนำเสนอแนวคิดในแง่บวกและแง่ลบของผลงานศิลปะของตนเอง และรับผิดชอบต่อสังคม

โดยผู้วิจัยได้พัฒนาการสอน โดยใช้การ 1) วิเคราะห์ผลงาน 2) วิเคราะห์สังคม และ 3) วิเคราะห์ตนเอง จัดเป็นรูปแบบการเรียนการสอน โดยเน้นหลักการเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนเน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามความสนใจของผู้เรียนทางด้านผลงานศิลปะอย่างอิสระ โดยผู้สอนคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนอย่างใกล้ชิด โดยทำหน้าที่แนะนำแหล่งข้อมูล ตัวอย่างผลงานศิลปะตามความสนใจของผู้เรียน

2. เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองทางด้าน 1) การวิเคราะห์ผลงาน 2) วิเคราะห์สังคม 3) วิเคราะห์ตนเอง นำไปสู่การคิดสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่อไปในอนาคต

3. เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้เหตุผลและอารมณ์ วิเคราะห์ออกมาเป็นผลงานศิลปะอย่างเป็นระบบ

4. เป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองและสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และปรับตัวอยู่ร่วมกับสังคมอย่างเหมาะสมต่อไปในอนาคต

จากหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น นำไปสู่การพัฒนาองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ในระดับปริญญาตรี ดังภาพที่ 2.3

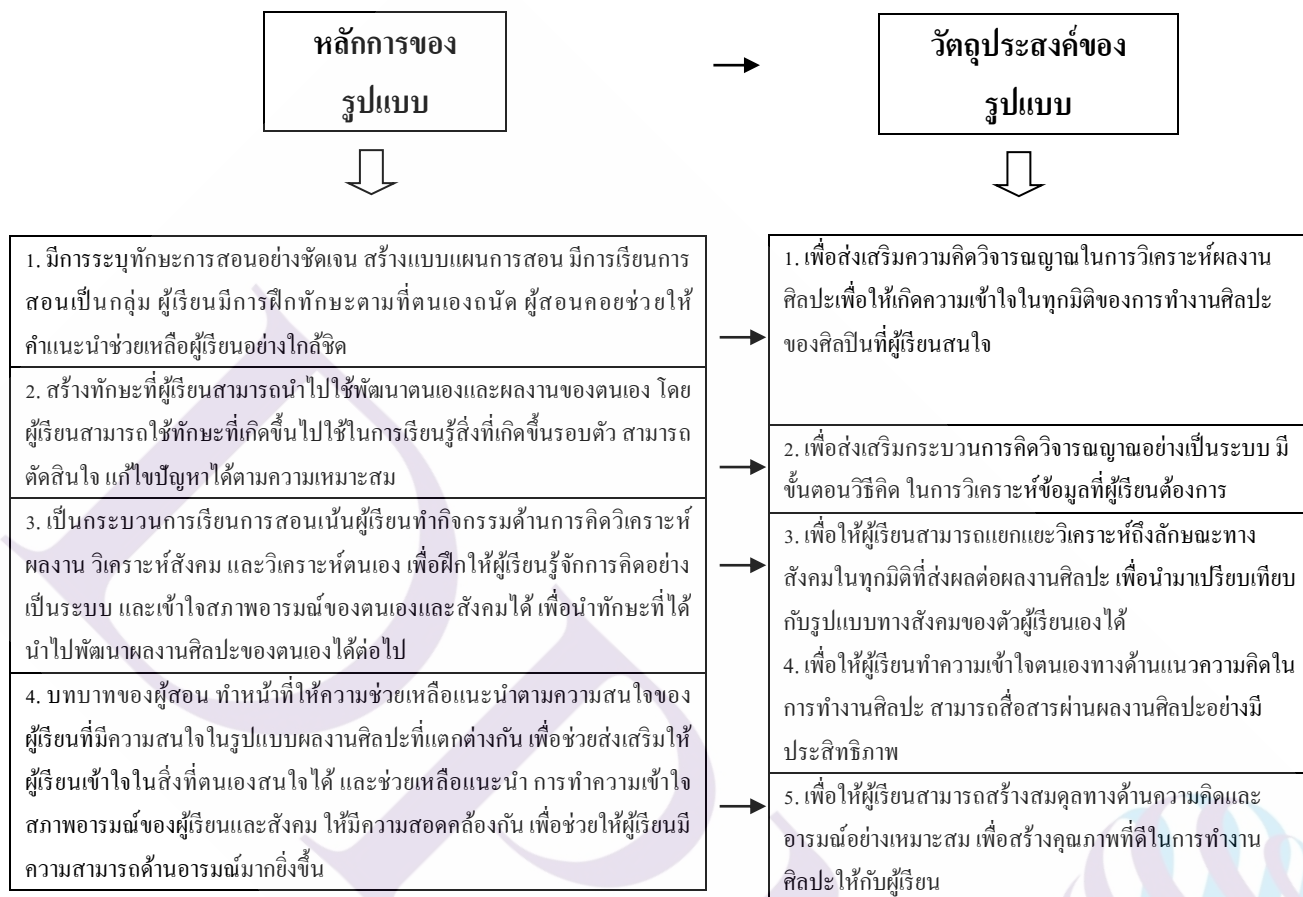
<p>1. มีการระบุทักษะการสอนอย่างชัดเจน สร้างแบบแผนการสอน มีการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม ผู้เรียนมีการฝึกทักษะตามที่ตนเองถนัด ผู้สอนคอยช่วยให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนอย่างใกล้ชิด</p>
<p>2. สร้างทักษะที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้พัฒนาตนเองและผลงานของตนเอง โดยผู้เรียนสามารถใช้ทักษะที่เกิดขึ้นไปใช้ในการเรียนรู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้ตามความเหมาะสม</p>
<p>3. เป็นกระบวนการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนทำกิจกรรมด้านการคิดวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง เพื่อฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการคิดอย่างเป็นระบบ และเข้าใจสภาพอารมณ์ของตนเองและสังคมได้ เพื่อนำทักษะที่ได้นำไปพัฒนาผลงานศิลปะของตนเองได้ต่อไป</p>
<p>4. บทบาทของผู้สอน ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำตามความสนใจของผู้เรียนที่มีความสนใจในรูปแบบผลงานศิลปะที่แตกต่างกัน เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ตนเองสนใจได้ และช่วยเหลือแนะนำ การทำความเข้าใจสภาพอารมณ์ของผู้เรียนและสังคม ให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านอารมณ์มากยิ่งขึ้น</p>

รูปแบบการเรียนการสอน
หลักการและแนวคิด
วัตถุประสงค์
ขั้นตอนการเรียนการสอน
การวัดประเมินผล

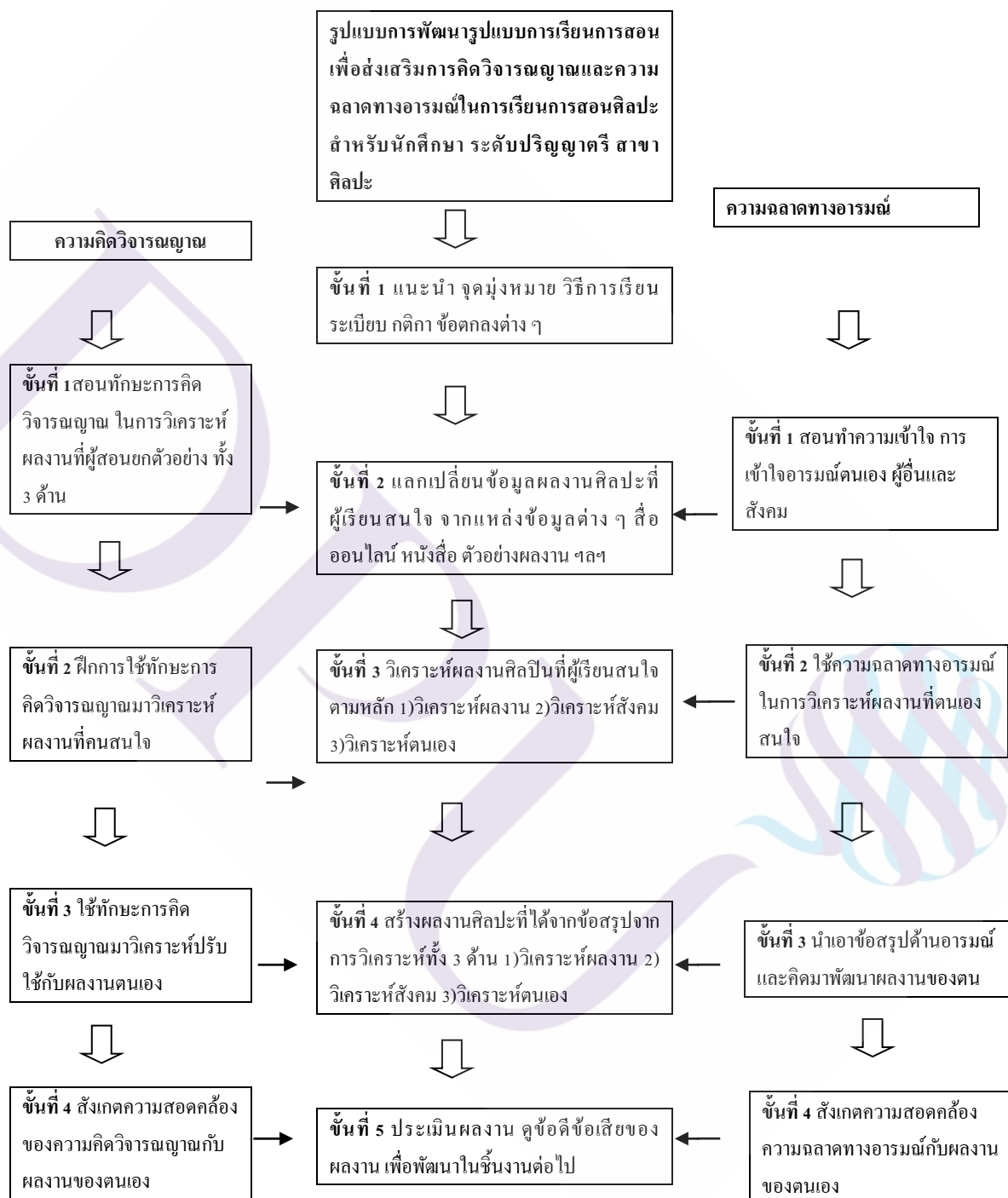
ภาพที่ 2.3 การสังเคราะห์หลักการ/แนวคิดของรูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 การกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนการวิเคราะห์ 3 ด้าน วิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง
ภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 รูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความ
ฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ

ขั้นที่ 1 แนะนำ จุดมุ่งหมาย วิธีการเรียน ระเบียบ กติกา ข้อตกลงต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 แลกเปลี่ยนข้อมูลผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
สื่อออนไลน์ หนังสือ ตัวอย่างผลงาน ฯลฯ

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ ตามหลัก 1) วิเคราะห์ผลงาน 2) วิเคราะห์
สังคม 3) วิเคราะห์ตนเอง

ขั้นที่ 4 สร้างผลงานศิลปะที่ได้จากข้อสรุปจากการวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน 1) วิเคราะห์
ผลงาน 2) วิเคราะห์สังคม 3) วิเคราะห์ตนเอง

ขั้นที่ 5 ประเมินผลงาน ดูข้อดีข้อเสียของผลงาน เพื่อพัฒนาในชิ้นงานต่อไป

ทำขั้นตอน ทั้ง 5 ขั้นตอนซ้ำ 4 ตามผลงาน 4 ชิ้นในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิด
ชำนาญและคล่องแคล่วในการวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคมและวิเคราะห์ตนเอง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิด
วิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตทัศน์ คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์เป็นวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและ
พัฒนา (Research and Development) เพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการ
คิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษา ระดับ
ปริญญาตรี สาขาศิลปะ ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสำรวจสภาพ ปัญหาการ
คิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตทัศน์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริม
การคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตทัศน์
คณะศิลปกรรมศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสำรวจสภาพ ปัญหาการคิด วิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตรทัศน์ คณะ ศิลปกรรมศาสตร์ในปัจจุบัน

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิต และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการคิด
วิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขา
ศิลปะจิตรทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

3.1.1 ประชากร

นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาศิลปะจิตร
ทัศน์ สาขาเซรามิกส์ และสาขาศิลปะวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 211 คน

หน่วยงานเอกชนทางด้านศิลปะ จำนวน 3 แห่ง

1) บริษัท CMO Group, 2) บริษัท Global Art & Creative (Thailand), และ 3) บริษัท
Rightman บริษัทที่รับนิสิตที่จบการศึกษาจาก สาขาศิลปะจิตรทัศน์เข้าทำงานในหน่วยงาน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาศิลปะจิตร
ทัศน์ สาขาเซรามิกส์ และสาขาศิลปะวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 100 คน

ตัวแทนหน่วยงานเอกชนทางด้านศิลปะ จำนวน 3 แห่ง

1) บริษัท CMO Group, 2) บริษัท Global Art & Creative (Thailand), และ 3) บริษัท
Rightman บริษัทที่รับนิสิตที่จบการศึกษาจาก สาขาศิลปะจิตรทัศน์เข้าทำงานในหน่วยงาน

3.1.3 เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นสภาพปัญหาการเรียนการสอนการคิดวิจารณ์ญาณ
และความฉลาดทางอารมณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตรทัศน์

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นสภาพปัญหาการเรียนการสอนการคิดวิจารณ์ญาณ
และความฉลาดทางอารมณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ
สำหรับหน่วยงานเอกชน

3.1.4 วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1.4.1 ขั้นตอนวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพปัญหาการเรียนการสอนการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการสร้างผลงานศิลปะ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์

1. ศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของปัญหาการเรียนการสอน การคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะของ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ ในปัจจุบัน

2. นำข้อมูลที่ศึกษามาวิเคราะห์สร้างประเด็นคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการสร้างผลงานศิลปะของ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์

3. ร่างแบบสอบถามโดยมีองค์ประกอบ 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล แบ่งเป็น 2 ฉบับดังนี้ 1) ข้อคำถามฉบับที่ 1 นิสิต 8 ข้อ และ 2) ข้อคำถามฉบับที่ 2 หน่วยงานเอกชน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการเรียนการสอนการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะของ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์แบ่งเป็น 2 ฉบับดังนี้ 1) ข้อคำถามฉบับที่ 1 นิสิต 15 ข้อ และ 2) ข้อคำถามฉบับที่ 2 หน่วยงานเอกชน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์แบ่งเป็น 2 ฉบับดังนี้ 1) ข้อคำถามฉบับที่ 1 นิสิต 8 ข้อ และ 2) ข้อคำถามฉบับที่ 2 หน่วยงานเอกชน 6 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา การคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ แบ่งเป็น 2 ฉบับดังนี้ 1) ข้อคำถามฉบับที่ 1 นิสิต 4 ข้อ และ 2) ข้อคำถามฉบับที่ 2 หน่วยงานเอกชน 2 ข้อ

4. นำแบบร่างแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้องและเหมาะสม

5. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

6. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญในด้านจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง โดยตรวจค่าความเหมาะสม

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไปและด้านการใช้วิธีวัดและประเมินผล มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด ส่วนข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยกำหนดเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีอิสระทางความคิดในการให้ข้อมูล

3.1.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง

ส่งแบบสอบถามสำหรับนิสิต จำนวน 100 ชุด

ส่งแบบสอบถามสำหรับหน่วยงานเอกชน 3 ชุด

3.1.6 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์สถิติแบบบรรยาย โดยการใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแบ่งเป็น 2 ฉบับดังนี้

1. แบบสอบถามของนิสิต ได้ผลดังนี้

ด้านข้อมูลทั่วไป พบว่า นิสิตที่ทำแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 55 เป็นนิสิตสาขาศิลปะจินตทัศน์คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่เรียนวิชาศิลปกรรม (Visual Art - VA) คิดเป็นร้อยละ 42 เป็นหมวดวิชาเฉพาะคิดเป็นร้อยละ 71 ส่วนใหญ่เป็นการเรียนการสอนในห้อง คิดเป็นร้อยละ 53 ส่วนใหญ่ได้รับเอกสารจุดประสงค์การเรียนการสอนคิดเป็นร้อยละ 81 อาจารย์ผู้สอนมีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์/มัลติมีเดีย/ภาพ/สไลด์/ภาพยนตร์/วีดิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 85 ขนาดของห้องเรียน/เครื่องมือการเรียนการสอน/นิสิตมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 69

ด้านสภาพการเรียนการสอน พบว่า วิชาที่ผู้เรียนส่วนมากเป็นชุดวิชาที่ทางสาขาจัดสำเร็จรูปไว้ จากค่าเฉลี่ย 3.87 มีความรู้ด้านศิลปะร่วมสมัยพอสมควรในระดับปานกลาง จากค่าเฉลี่ย 3.44 ผู้เรียนคาดว่าจะได้รับความรู้ด้านศิลปะร่วมสมัย อยู่ในระดับมากจากค่าเฉลี่ย 3.65 ผู้เรียนต้องการนำความรู้เพื่อไปพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากจากค่าเฉลี่ย 3.63 ปรับสภาพอารมณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเรียนก่อนการเรียนอยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.74

ผู้เรียนคาดว่าจะได้รับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้การส่งเสริมความคิด อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.90 ผู้เรียนต้องการสื่อการเรียนการสอนที่ร่วมสมัย อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.72 ผู้เรียนต้องการแหล่งความรู้จากห้องสมุด อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.70 ผู้สอนแจ้งการประเมินในครั้งแรก ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.89 ผู้เรียนคาดว่า การประเมินการเรียนคือการสอบถาม อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.53

ด้านสภาพปัญหาการเรียนการสอน พบว่า บรรยากาศการสอนไม่ส่งเสริมการคิดอย่างเสรี อยู่ในระดับ ปานกลาง จากค่าเฉลี่ย 3.47 คาดว่าจะได้รับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.53 แหล่งการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง จากค่าเฉลี่ย 3.43

2. แบบสอบถามสำหรับหน่วยเอกชน ได้ผลดังนี้

ด้านข้อมูลทั่วไป พบว่าผู้ทำแบบสอบถามเป็นเพศชายร้อยละ 66.7 ตำแหน่ง ผู้ทำแบบสอบถาม creative group head ,Trainer & Customer Support ,creative & copy writer ร้อยละ 33.3 ลักษณะของหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นงานด้านจัดการแสดงงาน (Event) เป็นร้อยละ 66.7

ด้านสภาพการทำงาน พบว่า ต้องการบุคลากรใหม่ทดแทนบุคลากรเก่าอยู่ในระดับมากที่สุด จากค่าเฉลี่ย 5 บุคลากรที่หน่วยงานต้องการขยันและมนุษยสัมพันธ์ดีและเป็นผู้นำ อยู่ในระดับ มากที่สุด จากค่าเฉลี่ย 5 ปัญหาของบุคลากรใหม่ในการทำงานคือไม่มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด จากค่าเฉลี่ย 5 บุคลากรใหม่ขาดการคิดวิจารณ์ญาณ ในระดับปานกลาง จากค่าเฉลี่ย 3.33 บุคลากรมีปัญหาด้านกระบวนการคิดวิจารณ์ญาณ อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.67

ด้านปัญหาการทำงาน ปัญหาการตั้งสมมติฐานของบุคลากรใหม่อยู่ในระดับ มากที่สุด จากค่าเฉลี่ย 4.67 สถาบันการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาการคิดวิจารณ์ญาณของบุคลากรใหม่ โดย การเรียนการสอนเน้นทักษะ การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนไม่ร่วมสมัย การเรียนการสอนไม่ส่งเสริมกระบวนการคิด อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 4.33 สาเหตุของความปัญหาหลากหลายทางอารมณ์เกิดจากระยะเวลาการทำงาน อยู่ในระดับ มากที่สุด จากค่าเฉลี่ย 4.67

จากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงที่มาของปัญหาและนำที่มาจากปัญหาการเรียนการสอนนำไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในขั้นตอนต่อไป

3.2 ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอนการวิเคราะห์ 3 ด้าน วิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

รูปแบบการเรียนการสอนการวิเคราะห์ 3 ด้าน วิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และ
วิเคราะห์ตนเอง

3.2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ

การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดวิจรรณญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการ
เรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ เป็นการเรียนการสอนที่
ผสมหลักการคิดการใช้ด้านการใช้เหตุผล (ความคิดวิจรรณญาณ) และ หลักการใช้อารมณ์ (ความ
ฉลาดทางอารมณ์) ตามแนวความคิดรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ (Synectics) ซึ่งเป็น
รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดสร้างสรรค์ (Gordon, 1961) เพื่อสร้างความสมดุล
ทางด้านความคิดปะอารมณ์ให้กับนักศึกษาศิลปะมีความสามารถในการคิดและสร้างสรรค์ผลงาน
ศิลปะได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย

ความคิดวิจรรณญาณ ใช้หลักของเกลเซอร์ (Glaser, 1941) จอร์น ดิวอี้ (John
Dewey, 1989) โรเบิร์ต เอนนิส (Robert Ennis, 1989) อเล็ก ฟิชเชอร์ และไมเคิล สไครเวน (Alec
Fisher and Michael Scriver, 1997) และ บรรจง อมรชีวิน (2556) มาสร้างหลักการวิจรรณญาณ
ให้กับนักศึกษาศิลปะ

ความฉลาดทางอารมณ์ ใช้หลักของ โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner, 1983) คู
เปอร์ และ สวาฟ (Cooper and Sawaf, 1997) ดาเนียล โกลแมน (Daniel Goleman, 1997) พระธรรม
ปิฎก (ป.อ.ปยุตโตม, 2544) มาเป็นหลักทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ให้นักศึกษา

3.1.2 หลักการและแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดวิจรรณญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการ
เรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจาก
โครงสร้าง ของความคิดวิจรรณญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเป็นการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนา
พัฒนาแนวความคิดและสภาพอารมณ์ของนิสิตศิลปะ ให้สอดคล้องกัน มาเป็นหลักในการพัฒนา
รูปแบบการเรียนการสอน โดยแบ่งโครงสร้าง ของหลักทฤษฎีที่นำมาสังเคราะห์ใช้ในการพัฒนา
รูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

1. ความคิดวิจารณ์ญาณ

ผู้วิจัยสังเคราะห์แนวคิดความคิดวิจารณ์ญาณของหลักของเกลเซอร์ (Glaser,1941) จอร์น ดิวอี้ (John Dewey,1989) โรเบิร์ต เอนนิส (Robert Ennis,1989) อเล็ก ฟิชเชอร์ และไมเคิล สไครเวน (Alec Fisher and Michael Scriver,1997) และ บรรจง อมรชีวิน (2556) มีความหมายโดยสรุป ดังนี้ 1) ศึกษาปัญหาอย่างรอบครอบในทุกมิติ 2) หาข้อมูลสนับสนุนความคิด 3) ประเมินและตีความข้อมูล และ4) รวบรวมข้อมูล นำไปสู่ข้อสรุป

ทักษะที่ควรมีในกระบวนการคิดวิจารณ์ญาณมีลักษณะดังนี้ 1) เป็นผู้รู้จักการศึกษาหาข้อมูล 2) มีทักษะการตั้งคำถาม 3) มีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล 4) มีมุมมองในการคิดที่ยืดหยุ่น และ5) แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การประเมินความคิดวิจารณ์ญาณมีลักษณะดังนี้ 1) ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล 2) การใช้ตรรกะได้อย่างมีเหตุผล 3) รู้จักการแก้ปัญหา และ4) มีความคิดสร้างสรรค์

2. ความฉลาดทางอารมณ์

ผู้วิจัยสังเคราะห์แนวคิดความฉลาดทางอารมณ์ ใช้หลักของ โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner,1983) คูเปอร์ และ สวาฟ (Cooper and Sawaf,1997) ดาเนียล โกลแมน (Daniel Goleman,1997) พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโตม,2544) มาเป็นหลักทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ให้นักศึกษา มาสังเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ มีความหมายโดยสรุป ดังนี้ 1) รู้จักอารมณ์ตนเอง 2) รู้จักอารมณ์ผู้อื่นและสังคม และ3) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคม

ลักษณะที่ควรมีของความฉลาดทางอารมณ์มีลักษณะดังนี้ 1) รับรู้อารมณ์ตนเอง และผู้อื่น 2) แยกแยะอารมณ์ตนเองและผู้อื่น และ3) การตอบสนองการคิดตัดสินใจของตนเองในบริบทต่าง ๆ การประเมินความฉลาดทางอารมณ์มีลักษณะดังนี้ 1) เข้าใจอารมณ์ตนเอง และผู้อื่น 2) แยกแยะอารมณ์ตนเองและผู้อื่นได้ และ3) ความสามารถในการตัดสินใจของตนเองในบริบทต่าง ๆ

จากหลักการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยได้ พัฒนา แนวคิดหลักของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลงาน

วิเคราะห์ผลงาน คือ การทำความเข้าใจรูปแบบการทำงาน ลักษณะผลงาน เทคนิคการสร้างสรรค์ แนวคิดของศิลปินในการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึง โครงสร้างการทำงานของศิลปิน ที่ตัวผู้เรียนสนใจมาเป็นตัวอย่างในการพัฒนาผลงานศิลปะของตนเอง

2. วิเคราะห์สังคม

การวิเคราะห์สังคมเป็นการศึกษาทางด้านสังคม แบ่งเป็น 2 ด้าน

2.1 วิเคราะห์บริบททางสังคมที่มีอิทธิพลต่อผลงานศิลปะ ทั้งทางสภาพสังคมของศิลปินที่ผู้เรียนสนใจ

2.2 วิเคราะห์สังคมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ เปรียบเทียบถึงความเหมือนและความต่างของบริบททางสังคม เพื่อเป็นการสร้างเหตุผลสนับสนุนแนวคิดในการสร้างผลงานศิลปะของตนเอง

3. วิเคราะห์ตนเอง

การวิเคราะห์ตนเองสามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การทำความเข้าใจตนเองถึงแนวคิดของการสร้างผลงานศิลปะของตนเองในมิติต่าง ๆ

3.2 ประเมินผลกระทบของผลงานศิลปะของตนเองที่เกิดขึ้นต่อสังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อม

3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการนำเสนอแนวคิดในแง่บวกและแง่ลบของผลงานศิลปะของตนเอง และรับผิดชอบต่อสังคม

โดยผู้วิจัยได้พัฒนาการสอนโดยใช้การ 1)วิเคราะห์ผลงาน 2)วิเคราะห์สังคม และ 3) วิเคราะห์ตนเอง จัดเป็นรูปแบบการเรียนการสอนโดยเน้นหลักการเป็น 4 ข้อ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนเน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามความสนใจของผู้เรียนทางด้านผลงานศิลปะอย่างอิสระ โดยผู้สอนคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนอย่างใกล้ชิด โดยทำหน้าที่แนะนำแหล่งข้อมูล ตัวอย่างผลงานศิลปะตามความสนใจของผู้เรียน

2. เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองทางด้าน 1)การวิเคราะห์ผลงาน

2) วิเคราะห์สังคม 3)วิเคราะห์ตนเอง นำไปสู่การคิดสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ต่อไปในอนาคต

3. เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้เหตุผลและอารมณ์ วิเคราะห์ออกมาเป็นผลงานศิลปะอย่างเป็นระบบ

4. เป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองและสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และปรับตัวอยู่ร่วมกับสังคมอย่างเหมาะสมต่อไปในอนาคต

เครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

1. ใบงานวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง โดยใช้ (scoring-rubric) (แบบแยกประเด็นย่อย) 4 ระดับ แสดงการวิเคราะห์ดีมาก วิเคราะห์ดี วิเคราะห์พอใช้ วิเคราะห์ต้องปรับปรุง ตามกรอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของกรมสุขภาพจิต

3. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และไม่เห็นด้วย

เกณฑ์การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

1. คะแนนใบงานวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง สูงกว่าก่อนเรียน

2. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของกรมสุขภาพจิต สูงกว่าก่อนเรียน

3. ระดับความพึงพอใจรูปแบบการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของผู้เรียนทั้งหมดอยู่ในระดับมาก

โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนศิลปะ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนได้ผลดังนี้

1. คู่มือการเรียนการสอนรูปแบบการเรียนการสอน วิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ มีค่า IOC เท่ากับ 0.76 พบว่ารายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” ระบุถึงการเตรียมสิ่งที่จำเป็นก่อนการ

สอนได้ครบถ้วน มีค่า IOC เท่ากับ 0.80 รายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” มีการบรรยายให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่าย มีค่า IOC เท่ากับ 0.80

2. ภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 สารการเรียนรู้มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 กิจกรรมการเรียนรู้มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 การวัดและประเมินผลมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

3.3 ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขา ศิลปะจินตทัศน์ สาขาเซรามิกส์ และสาขาศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 211 คน

กลุ่มตัวอย่าง นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาบัณฑิต คณะศิลปกรรม สาขา ศิลปะจินตทัศน์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 20 คน เลือกแบบเจาะ เพื่อต้องการลักษณะ ของผู้เรียนที่มีความสามารถทางด้านศิลปะพื้นฐาน อย่างน้อย 1 ภาคเรียน

วิธีการสอน

องค์ประกอบในการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ ดังนี้

เครื่องมือ

เครื่องมือสำหรับผู้สอน

ใบงานวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม วิเคราะห์ตนเอง

เครื่องมือวัดความพึงพอใจ

อุปกรณ์

อุปกรณ์สำหรับผู้สอน

ตัวอย่างผลงานศิลปะจำนวน 33 แฟ้มสะสมงาน จำนวน 2000 ภาพ

คอมพิวเตอร์

อุปกรณ์สำหรับผู้เรียน

อุปกรณ์ด้านศิลปะประเภทจิตรกรรม 2 มิติ เช่น เฟรมผ้าใบ ,กระดาษ, สีน้ำมัน, สีอคริลิก, ปากกา, ดินสอ, ยางลบ, พู่กัน ฯลฯ

ขั้นตอนการเรียนการสอน

ครั้งที่ 1

แนะนำรายวิชา ผู้สอนอธิบายจุดประสงค์การเรียนการสอน ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน กับผู้เรียน อธิบายรายละเอียดของวิชา

เก็บข้อมูลการวิเคราะห์ศิลปิน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

สั่งให้ผู้เรียนทำผลงานศิลปะประเภทจิตรกรรม จำนวน 1 ชิ้น ส่งภายในการเรียนการสอนครั้งที่ 4

ครั้งที่ 2

ยกตัวอย่างผลงานศิลปะ อธิบายหลังการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ศิลปิน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเองโดยสอนการวิเคราะห์ 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 วิเคราะห์ศิลปิน เป็นการส่งเสริมความคิดวิจารณ์ญาณ โดย เน้นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ศิลปินในทุกมิติ โดยแบ่งการสังเกตดังนี้

1) ชื่อศิลปิน การรู้จักชื่อศิลปินอย่างถูกต้อง เพื่อเป็นการต่อยอดในการหาข้อมูลเพิ่มเติมของผู้เรียน ได้ ในแหล่งข้อมูลที่ผู้เรียนมีความมีความถนัดและเข้าถึงได้ง่าย เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต

เพศของศิลปิน ให้ผู้เรียนเห็นผลของเพศสภาพที่มีผลต่อการแนวคิดและรูปแบบของผลงานของศิลปิน เป็นอิทธิพลหนึ่งที่มีผลต่อศิลปินเป็นอย่างมาก

ประเทศบ้านเกิด เป็นสิ่งที่ให้ผู้เรียนสังเกตเห็นรูปแบบการใช้ชีวิตสังคมความเป็นอยู่ที่มีผลต่อศิลปิน

ลักษณะนิสัยศิลปิน ลักษณะนิสัยเป็นอีกส่วนที่ผู้สอนต้องอธิบายว่ามีผลกระทบต่อผลงานศิลปะไม่ทางตรงก็ทางอ้อมแล้วแต่รูปแบบของงานศิลปะที่แตกต่างกันไป

อายุของศิลปิน ผู้สอนต้องแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของผลงานที่มีอายุแตกต่างกันของผู้สร้างผลงานศิลปะเพื่อเป็นเปรียบเทียบให้เห็นถึงวิถีคิดในการทำงานศิลปะที่แตกต่างกัน ช่วงปีเกิด

ช่วงเวลาของอายุมีส่วนสำคัญของวิธีคิดและรูปแบบผลงานศิลปะเป็นอย่างมาก เป็นในแต่ระช่วงเวลารูปแบบสังคม ความเชื่อก็จะมีแตกต่างกันไป ซึ่งส่งผลต่อศิลปินที่เกิดในยุคนั้นๆ

2) ประเภทของผลงาน ให้ผู้สอนอธิบาย ลักษณะของผลงาน แยกประเภทของผลงาน และข้อดีข้อเสียของประเภทของผลงาน

3) ทักษะที่ใช้ในผลงานของศิลปิน ให้ผู้สอนอธิบาย ลักษณะของทักษะลักษณะของผลงาน อธิบายขั้นตอนโดยละเอียด สาเหตุที่ศิลปินเลือกทักษะนี้ และอธิบาย ข้อดีข้อเสียของทักษะ

4) เนื้อหาสาระ ให้ผู้สอนอธิบาย ถึงเนื้อหาสาระได้ อธิบายถึงแนวคิดของศิลปิน ได้ อธิบายถึงอิทธิพลที่ส่งผลต่อศิลปิน และอธิบายข้อดีข้อเสียของเนื้อหาสาระ

5) สิ่งที่จะนำไปใช้ ให้ผู้สอนอธิบายถึงสิ่งที่จะนำไปใช้ แบ่งประเภทของสิ่งที่จะนำไปใช้ ดังนี้ วิธีคิด, ประเภทของผลงาน, เนื้อหาสาระ, ทักษะ อธิบายถึงความสอดคล้องของสิ่งที่จะนำไปใช้กับผลงานของตนเอง และดูการเลือกให้เหมาะสมกับรูปแบบงานของผู้เรียน

ด้านที่ 2 วิเคราะห์สังคม ให้ผู้สอนอธิบายดังนี้

1) ลักษณะสังคมที่ศิลปินอยู่ อธิบายถึงเมืองหรือประเทศที่ศิลปินอาศัยอยู่ รูปแบบของสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี

2) อิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของศิลปิน อธิบายถึงอิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของศิลปินได้ จากวัฒนธรรม จากเทคโนโลยี และความชัดเจน

3) เนื้อหาสาระที่ศิลปินสื่อสารกับสังคม

เข้าใจเนื้อหาสาระที่ศิลปินสื่อสาร อธิบายสาเหตุของผลงาน เพื่ออะไร ต้องการสื่อสารถึงคนกลุ่มไหน

4) สิ่งที่จะนำไปปรับใช้กับผลงานของตนเอง เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของผลงาน เลือกส่วนที่ดีไปปรับใช้กับผลงานตนเอง อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 3 วิเคราะห์ตนเอง เป็นการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ โดย เน้นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ตนเองในทุกมิติ โดยแบ่งการสังเกตดังนี้

1) สภาพอารมณ์ของตนเอง ผู้สอนความพิจารณาจำแนกอารมณ์ของตนเองเข้าใจสภาพอารมณ์ของตนเอง นำเอาอารมณ์มาปรับใช้กับผลงาน และอย่างมีเหตุผล

2) เนื้อหาสาระที่ตนเองจะทำในผลงานศิลปะ เลือกเนื้อหาสาระในการทำงานศิลปะได้ มีความสอดคล้องกับทักษะที่เลือกสอดคล้องกับอารมณ์ของตนเอง อย่างมีประสิทธิภาพ

3) อิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของตนเอง อธิบายถึงลักษณะสังคมของตนเอง เลือกอิทธิพลที่มีผลต่อตนเอง สามารถนำไปปรับและใช้ในผลงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

4) สิ่งที่ต้องการจะสื่อสารผ่านผลงานของตนเอง อธิบายถึงสิ่งที่ต้องการสื่อสาร อธิบายสาเหตุของผลงาน ที่ผู้เรียนทำขึ้นเพื่ออะไร และต้องการสื่อสาร 4) ถึงคนกลุ่มไหน

5) ผลที่คาดว่าจะได้รับ สามารถสร้างผลงานศิลปะ ได้ เข้าใจผลงานศิลปะ เข้าใจสภาพสังคม และเข้าใจตนเองเข้าใจตนเอง

ครั้งที่ 3 เป็นการให้คำปรึกษากับผู้เรียนในปัญหาในการคิดและการทำงาน โดยพยายามสอนให้ผู้เรียนใช้หลัก การวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคมและวิเคราะห์ตนเอง ใช้ในการคิดเกี่ยวกับการสร้างผลงานศิลปะของผู้เรียนเอง

ครั้งที่ 4 เป็นขั้นตอนการตรวจผลงานให้คำแนะนำข้อดีข้อเสียของผลงานของผู้เรียน เพื่อนำข้อดีข้อเสียไปปรับใช้ในผลงานชิ้นต่อไป และเก็บข้อมูลประเมินผลผลงานศิลปะ ก่อนการเรียนการสอน

ครั้งที่ 5 สั่งให้ผู้เรียนทำผลงานศิลปะประเภทจิตรกรรม จำนวน 1 ชิ้น (ชิ้นที่ 2) ส่งภายในครั้งที่ 7 ยกตัวอย่างผลงานศิลปะและอธิบายตามหลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 6 ให้คำปรึกษาในการทำงานโดยใช้หลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคมและวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 7 เป็นขั้นตอนการตรวจผลงานและให้คำแนะนำข้อดีข้อเสียของผลงานของผู้เรียนเพื่อนำข้อดีข้อเสียไปปรับใช้ในผลงานชิ้นต่อไป

ครั้งที่ 8 สั่งให้ผู้เรียนทำผลงานศิลปะประเภทจิตรกรรม จำนวน 1 ชิ้น (ชิ้นที่ 3) ส่งภายในครั้งที่ 10 ยกตัวอย่างผลงานศิลปะและอธิบายตามหลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 9 ให้คำปรึกษาในการทำงานโดยใช้หลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคมและวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 10 เป็นขั้นตอนการตรวจผลงานและให้คำแนะนำข้อดีข้อเสียของผลงานของผู้เรียนเพื่อนำข้อดีข้อเสียไปปรับใช้ในผลงานชิ้นต่อไป

ครั้งที่ 11 ตั้งให้ผู้เรียนทำผลงานศิลปะประเภทจิตรกรรม จำนวน 1 ชิ้น (ชิ้นที่ 4) ส่งภายในครั้งที่ 13 ยกตัวอย่างผลงานศิลปะและอธิบายตามหลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 12 ให้คำปรึกษาในการทำงาน โดยใช้หลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 13 เป็นขั้นตอนการตรวจผลงานและให้คำแนะนำข้อดีข้อเสียของผลงานของผู้เรียนเพื่อนำข้อดีข้อเสียไปปรับใช้ในผลงานชิ้นต่อไป และเก็บข้อมูลหลังเรียนของการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง เก็บข้อมูลด้านผลงานศิลปะ และเก็บข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอน

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ใช้การวัดประเมินตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยใช้เครื่องมือวัด 3 แบบดังนี้

1. คะแนนใบงานวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง สูงกว่าก่อนเรียน
2. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของกรมสุขภาพจิต สูงกว่าก่อนเรียน
3. ระดับความพึงพอใจรูปแบบการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของผู้เรียนทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คะแนนใบงานวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง สูงกว่าก่อนเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรในการคำนวณ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 ก, น. 56) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรในการคำนวณ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 ก, น. 56) ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{\Sigma(x-\bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
 n แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

3) เปรียบเทียบคะแนนความสามารถ ค่า t (t-test for one samples) โดยใช้สูตรในการคำนวณ (พรณี สীগิจวัฒน์, 2550, น. 147) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X} - \mu}{S/\sqrt{n}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 μ แทน เกณฑ์ที่ตั้งขึ้น
 S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

2. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของกรมสุขภาพจิต สูงกว่าก่อนเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย ประกอบด้วย

1) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรในการคำนวณ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 ก, น. 56) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรในการคำนวณ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 ก, น. 56) ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{\Sigma(x-\bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
 n แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

3) เปรียบเทียบคะแนนความสามารถ ค่า t (t-test for one samples) โดยใช้สูตรในการคำนวณ (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2550, น. 147) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X} - \mu}{S/\sqrt{n}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 μ แทน เกณฑ์ที่ตั้งขึ้น
 S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

3. ระดับความพึงพอใจรูปแบบการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของผู้เรียนทั้งหมดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย ประกอบด้วย

1) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรในการคำนวณ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 ก, น. 56) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมทั้งหมดของข้อมูล
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรในการคำนวณ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 ก, น. 56) ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{\Sigma(x-\bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
 n แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

3) เปรียบเทียบคะแนนความสามารถ ค่า t (t-test for one samples) โดยใช้สูตรในการคำนวณ (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2550, น. 147) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X} - \mu}{S/\sqrt{n}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 μ แทน เกณฑ์ที่ตั้งขึ้น
 S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ จินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาลำดับตามจุดประสงค์การวิจัย ดังนี้

4.1 ผลสำรวจสภาพปัญหา ความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอน ศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม สรุปผล การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของนิสิตที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=100)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	45	45
หญิง	55	55
รวม	100	100
2. สาขาวิชา		
ศิลปะจินตทัศน์ - ทัศนศิลป์	100	100
รวม	100	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=100)	ร้อยละ
3. รหัสและชื่อวิชาด้านศิลปะ		
	42	42
ศิลปกรรม (Visual Art - VA)	15	15
Painting - VA202 , VA204	12	12
Drawing	31	31
Paninting - VA401		
รวม	100	100
4. ประเภทรายวิชาที่ท่านเรียน		
หมวดศึกษาทั่วไป	29	29
หมวดวิชาเฉพาะ	71	71
รวม	100	100
5. วิธีการเรียนที่ท่านเรียนในรายวิชา		
เรียนภายในห้องเรียนปรกติคิด		
ร้อยละ 80	30	30
ร้อยละ 90	17	17
ร้อยละ 100	53	53
รวม	100	100
6. ท่านได้รับเอกสารประมวลรายวิชา วัตถุประสงค์การสอนหรือแผนการสอน		
แจก		
ไม่ได้แจก	81	81
	19	19
รวม	100	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=100)	ร้อยละ
7. อาจารย์ผู้สอนมีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์/มัลติมีเดีย/ภาพ/สไลด์/ภาพยนตร์/วีดิทัศน์		
มี	85	85
ไม่มี	15	15
รวม	100	100
8. ขนาดของห้องเรียน/เครื่องมือการเรียนการสอน/นักศึกษา		
เหมาะสม	69	69
ไม่เหมาะสม	31	31
รวม	100	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักศึกษาที่ทำแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 55 เป็นนักศึกษาสาขาศิลปะจินตทัศน์คิดเป็นร้อยละ 66 ส่วนใหญ่เรียนวิชาศิลปกรรม (Visual Art - VA) คิดเป็นร้อยละ 42 เป็นหมวดวิชาเฉพาะคิดเป็นร้อยละ 71 ส่วนใหญ่เป็นการเรียนการสอนในห้อง คิดเป็นร้อยละ 53 ส่วนใหญ่ได้รับเอกสารจุดประสงค์การเรียนการสอนคิดเป็นร้อยละ 81 อาจารย์ผู้สอนมีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์/มัลติมีเดีย/ภาพ/สไลด์/ภาพยนตร์/วีดิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 85 ขนาดของห้องเรียน/เครื่องมือการเรียนการสอน/นักศึกษามีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 69

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการเรียนรู้ด้านศิลปะ

สภาพการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. สภาพการเรียนการสอน			
1. ท่านเลือกเรียนวิชานี้ โดย			
1.1 เป็นวิชาบังคับ	3.59	1.120	มาก
1.2 เป็นวิชาเลือกเสรี	3.51	1.049	มาก
1.3 เป็นชุดวิชาที่ทางสาขาจัดสำเร็จรูปไว้	3.87	0.825	มาก
1.4 เป็นวิชาที่ท่านสนใจเป็นพิเศษ	3.81	0.873	มาก
2. ความรู้พื้นฐานด้านศิลปะร่วมสมัยของท่าน			
2.1 มีความรู้ด้านศิลปะร่วมสมัยน้อย	3.37	0.837	ปานกลาง
2.2 มีความรู้ด้านศิลปะร่วมสมัยพอสมควร	3.44	0.935	ปานกลาง
3. สิ่งที่ท่านคาดว่าจะได้รับก่อนการเรียนการสอน			
3.1 ความรู้ด้านศิลปะร่วมสมัย	3.65	0.757	มาก
3.2 ทักษะการทำงานศิลปะ	3.55	0.869	มาก
3.3 ความรู้ศิลปะร่วมสมัยและทักษะการทำงานศิลปะ	3.51	0.893	มาก
3.4 กระบวนการคิดวิจารณ์งาน	3.57	0.868	มาก
3.5 ทักษะความฉลาดทางอารมณ์	3.51	0.937	มาก
4. ท่านคาดหวังสิ่งที่ได้จากการเรียนสามารถนำไปใช้ โดย			
4.1 นำความรู้เพื่อไปพัฒนาตนเอง	3.63	0.906	มาก
4.2 นำความรู้และทักษะมาพัฒนาผลงานของตนเอง	3.62	0.789	มาก
4.3 นำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพในอนาคต	3.52	0.772	มาก
4.4 นำกระบวนการคิดไปพัฒนาการทำงานของตนเอง	3.55	0.687	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.58	0.11	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
2.การเตรียมตัวก่อนการเรียนการสอน			
5. ท่านจัดเตรียมความพร้อมของตัวท่านก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย			
5.1 ศึกษาบทบาทของนักศึกษาที่ต้องปฏิบัติก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.56	0.625	มาก
5.2 หาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.70	0.59	มาก
5.3 ศึกษากระบวนการคิดเพื่อส่งเสริมการคิดก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.55	0.579	มาก
5.4 ปรับสภาพอารมณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเรียน	3.74	1.050	มาก
6. ท่านคาดว่าจะได้รับวิธีการสอน โดย			
6.1 การสอนแบบเน้นการบรรยาย	3.74	1.050	มาก
6.2 การสอนแบบเน้นการอภิปราย	3.68	0.963	มาก
6.3 การสอนแบบเน้นการทำงานศิลปะ	3.85	0.914	มาก
6.4 การสอนแบบเน้นกระบวนการคิด	3.91	0.818	มาก
6.5 การสอนแบบเน้นความฉลาดทางอารมณ์	3.57	1.075	มาก
7. ท่านคาดว่าจะได้รับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
7.1 ใช้ตัวอย่างประกอบ	3.82	0.903	มาก
7.2 ให้การส่งเสริมการคิด	3.90	0.772	มาก
7.3 ให้การส่งเสริมทักษะทางอารมณ์	3.84	0.873	มาก
7.4 ใช้การแสดงความคิดเห็น อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิด	3.82	0.783	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.74	0.17	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

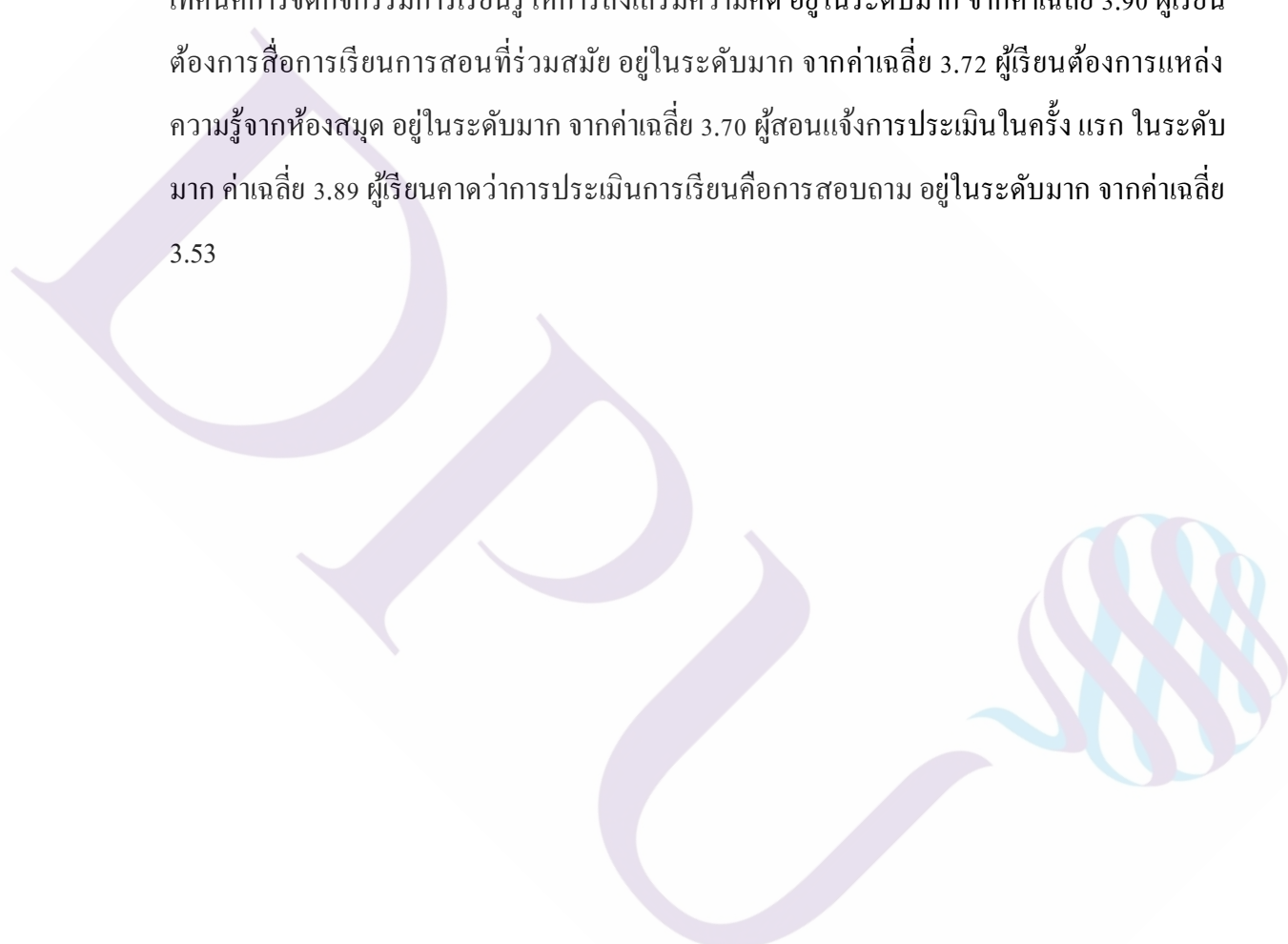
สภาพการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
3. ด้านสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอน			
8. ท่านคิดว่าสื่อประกอบการเรียนการสอนมีสาระแบบไหน			
8.1 มีเนื้อหาสอดคล้องเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.64	0.969	มาก
8.2 มีความร่วมสมัย	3.72	0.911	มาก
8.3 สื่อตามความสนใจของผู้เรียน	3.42	0.945	ปานกลาง
9. ท่านคิดว่าสื่อในการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนอยู่ในช่วงใดของการเรียนการสอน			
9.1 นำเข้าสู่บทเรียน	3.60	0.739	มาก
9.2 ระหว่างการเรียนการสอน	3.66	0.831	มาก
9.3 สรุปบทเรียน	3.52	0.847	มาก
10. ท่านคาดหวังว่าจะพบสื่อประเภทใดในการเรียนการสอน			
10.1 สื่ออุปกรณ์ในการขยายเสียง เช่น ไมโครโฟน เครื่องเล่นเพลง	3.58	0.781	มาก
10.2 สื่ออุปกรณ์แบบกระดาษ เป็น เล่ม รูป ภาพ แผ่นภาพ	3.52	0.858	มาก
10.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ	3.74	0.824	มาก
11. ท่านต้องการแหล่งข้อมูลทางการเรียนรู้จาก			
11.1 เว็บไซต์	3.38	1.108	ปานกลาง
11.2 ยูทูป	3.42	1.130	ปานกลาง
11.3 เฟสบุค	3.08	1.012	ปานกลาง
11.4 เว็บบอร์ด	3.44	1.131	ปานกลาง
11.5 ห้องสมุด	3.70	0.893	มาก
11.6 แหล่งการเรียนรู้ของเอกชน	3.45	0.997	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.52	0.12	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
4. ด้านการประเมิน			
12. ท่านคาดว่าผู้สอนจะแจ้งหลักเกณฑ์ในการประเมินในการเรียนการสอน โดย	3.89	0.803	มาก
12.1 ในครั้งแรกของการเรียนการสอน	3.35	0.968	ปานกลาง
12.2 แจ้งให้ทราบก่อนเรียนในทุกครั้งที่เรียน	3.35	0.68	ปานกลาง
12.3 แจ้งให้ทราบหลังการเรียนการสอนทุกครั้ง	3.35	1.123	ปานกลาง
13. ท่านคาดว่าผู้สอนจะใช้ช่วงเวลาใดในการประเมินผลการเรียนการสอน			
13.1 ประเมินหลังการจัดการเรียนการสอน	3.39	1.014	ปานกลาง
13.2 ประเมินในทุกขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน	3.07	1.139	ปานกลาง
13.3 ประเมินในบางขั้นตอน	3.53	1.201	มาก
14. ท่านคาดว่าผู้สอนจะใช้วิธีการใดในการประเมินผลการเรียนการสอน			
14.1 การสอบถาม	3.33	1.288	มาก
14.2 การสัมภาษณ์	3.47	3.47	ปานกลาง
14.3 การทดสอบ	3.23	1.426	ปานกลาง
14.4 ตรวจจากผลงาน	3.29	1.266	ปานกลาง
15. ท่านคิดว่าผู้สอนจะประเมินผลการเรียนการสอนจาก			
15.1 คะแนนการสอบ	3.55	1.077	มาก
15.2 คะแนนการเข้าชั้นเรียนร่วมและคะแนนการสอบ	3.51	0.893	มาก
15.3 คะแนนการเข้าชั้นเรียนร่วมกับคะแนนผลงานศิลปะ	3.32	1.118	ปานกลาง
15.5 คะแนนผลงานศิลปะ			
ค่าเฉลี่ย	3.41	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า วิชาที่ผู้เรียนส่วนมากเป็นชุดวิชาที่ทางสาขาจัดสำเร็จรูปไว้ จากค่าเฉลี่ย 3.87 มีความรู้ด้านศิลปะร่วมสมัยพอสมควรในระดับปานกลาง จากค่าเฉลี่ย 3.44 ผู้เรียนคาดว่าจะได้รับความรู้ด้านศิลปะร่วมสมัย อยู่ในระดับมากจากค่าเฉลี่ย 3.65 ผู้เรียนต้องการนำความรู้เพื่อไปพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากจากค่าเฉลี่ย 3.63 ปรับสภาพอารมณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเรียนก่อนการเรียนอยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.74 ผู้เรียนคาดว่าจะได้รับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้การส่งเสริมความคิด อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.90 ผู้เรียนต้องการสื่อการเรียนการสอนที่ร่วมสมัย อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.72 ผู้เรียนต้องการแหล่งความรู้จากห้องสมุด อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.70 ผู้สอนแจ้งการประเมินในครั้งแรก ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.89 ผู้เรียนคาดว่าผลการประเมินการเรียนคือการสอบถาม อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.53

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนวิชาศิลปะ วิเคราะห์ข้อมูล
ได้ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ด้านศิลปะ

สภาพการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1.ปัญหาบรรยากาศการเรียนการสอน			
16. ท่านพบปัญหาบรรยากาศการเรียนการสอน คือ			
16.1 บรรยากาศการเรียนการสอนแบบแข่งขัน	3.14	1.146	ปานกลาง
16.2 บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมการคิดวิจารณ์	3.23	1.196	ปานกลาง
16.3 บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมความฉลาดทาง อารมณ์	3.23	1.196	ปานกลาง
16.4 บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมการคิดแบบเสรี	3.47	1.010	ปานกลาง
16.5 บรรยากาศการเรียนการสอนแบบตึงเครียด	3.25	1.167	ปานกลาง
17. ท่านพบปัญหาพื้นที่ในการจัดการเรียนการสอน			
17.1 พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน	3.32	1.109	ปานกลาง
17.2 พื้นที่ใหญ่เกินไปในการจัดการเรียนการสอน	3.30	1.243	ปานกลาง
17.3 พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการทำงาน	3.46	1.290	ปานกลาง
18. ท่านพบปัญหาเวลาในการจัดการเรียนการสอน คือ			
18.1 เวลาในการเรียนการสอนน้อยในการจัดการเรียนการสอน	3.03	1.105	ปานกลาง
18.2 เวลาในการเรียนการสอนมากในการจัดการเรียนการสอน	3.22	1.168	ปานกลาง
18.3 เวลาไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน	2.96	1.197	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.24	0.07	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
2. ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
19. ท่านพบปัญหาจากอาจารย์ผู้สอน คือ			
19.1 กระบวนการคิดไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของกิจกรรมการเรียนการสอน	3.26	1.125	ปานกลาง
19.2 ระยะเวลาในการกิจกรรมไม่สอดคล้องในการส่งเสริมการคิด	3.12	1.241	ปานกลาง
19.3 คาดว่าจะได้รับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.53	0.912	มาก
19.4 ผู้สอนขาดความเชี่ยวชาญด้านกระบวนการคิด	3.07	1.249	ปานกลาง
19.5 ผู้สอนขาดความเชี่ยวชาญด้านความฉลาดทางอารมณ์	3.03	1.298	ปานกลาง
20. ท่านพบปัญหากระบวนการคิดของท่าน คือ			
20.1 ท่านขาดความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอน	3.21	1.094	ปานกลาง
20.2 ท่านไม่เข้าใจในกิจกรรมการเรียนการสอน	3.33	1.303	ปานกลาง
20.3 ท่านไม่สามารถสังเคราะห์ข้อมูลจากกิจกรรมได้	3.22	1.244	ปานกลาง
20.4 ท่านไม่สามารถนำสาระการเรียนรู้ไปปรับใช้ในอนาคตได้	3.05	1.209	ปานกลาง
20.5 ท่านไม่สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่กับองค์ความรู้เก่าได้	3.10	1.159	ปานกลาง
20.6 ท่านมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอกับองค์ความรู้ใหม่	3.28	1.016	ปานกลาง
20.7 ท่านมีพื้นฐานความรู้ไม่เท่ากัน	3.28	1.016	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.21	0.12	ปานกลาง
3. ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน			
21. ท่านพบปัญหาในการใช้สื่อในการเรียนการสอน คือ			
21.1 สื่อไม่น่าสนใจ	3.12	1.104	ปานกลาง
21.2 สื่อไม่มีความทันสมัย	3.12	1.04	ปานกลาง
21.3 สื่อไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน	3.23	0.874	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.16	0.12	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
4. ปัญหาด้านการประเมินการเรียนการสอน			
22. ท่านพบปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอน คือ			
22.1 ไม่ทราบเกณฑ์การประเมินผลการเรียนการสอน	3.15	1.184	ปานกลาง
22.2 ไม่มีการแจ้งหลักการประเมินผลการเรียนการสอน	3.12	1.174	ปานกลาง
22.3 การประเมินผลไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอน	3.28	0.996	ปานกลาง
23. ท่านพบปัญหาแหล่งการเรียนรู้ คือ			
23.1 แหล่งเรียนรู้ไม่หลากหลายพอ	3.17	1.045	ปานกลาง
23.2 แหล่งการเรียนรู้ไม่ทันสมัยสำหรับนักศึกษา	3.25	1.067	ปานกลาง
23.3 ขาดความรู้ในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้	3.19	1.125	ปานกลาง
23.4 แหล่งการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน	3.43	0.965	ปานกลาง
23.5 ขาดเครื่องมือในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้	3.30	1.040	ปานกลาง
23.6 เครื่องมือที่ใช้ไม่ส่งเสริมกระบวนการคิด	3.35	1.077	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.24	0.07	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 บรรยายการสอนไม่ส่งเสริมการคิดอย่างเสรี อยู่ในระดับ ปานกลาง จากค่าเฉลี่ย 3.47 คาดว่าจะได้รับเทคนิคการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.53 แหล่งการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง จากค่าเฉลี่ย 3.43

4.2 ผลสำรวจสภาพปัญหา ความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอน ศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตรกรรม

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานเอกที่ตอบแบบสอบถาม สรุปผล การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของหน่วยงานเอกชนที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=3)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	2	66.7
หญิง	1	33.3
รวม	3	100
2. ตำแหน่งงาน		
creative group head	1	33.3
Trainer & Customer Support	1	33.3
creative & copy writer	1	33.4
รวม	3	100
3. หน้าที่รับผิดชอบ		
-คิดและจัดทำเอกสารนำเสนองาน event และดูแลทีมให้ทำงานตามเป้าหมาย	1	33.3
-อบรมหลักสูตร การเรียนการสอน และ ดูแลคุณภาพการสอนของสาขา ประสานงานลูกค้าช่วยเหลือด้านต่างๆ	1	33.3
-คิด content เนื้อหาสำหรับทำนิทรรศการและงานด้านพิพิธภัณฑ์	1	33.4
รวม	3	100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=3)	ร้อยละ
4. หน่วยงานของท่านเป็นหน่วยงาน		
หน่วยงานธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน	1	33.3
หน่วยงานธุรกิจขนาดกลาง ระหว่าง 50 – 200 คน	1	33.3
หน่วยงานธุรกิจขนาดใหญ่ 200 คนขึ้นไป	1	33.4
รวม	3	100
5. อายุของบริษัทของท่าน		
น้อยกว่า 5 ปี	1	33.3
5 – 10 ปี	2	66.7
11 – 20 ปี	-	-
มากกว่า 20 ปี		
รวม	3	100
6. ลักษณะงานของหน่วยงานของท่าน		
งานด้านภาพยนตร์	-	
งานด้านจัดการแสดงงาน (Event)	2	66.7
งานด้านสื่อโทรทัศน์	-	
งานด้านการตกแต่ง	-	
งานด้านโฆษณา	-	
งานด้านสื่อสิ่งพิมพ์	-	
อื่นๆ - ธุรกิจการศึกษา	1	33.3
รวม	3	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ทำแบบสอบถามเป็นเพศชายร้อยละ 66.7 ตำแหน่ง ผู้ทำแบบสอบถาม creative group head ,Trainer & Customer Support ,creative & copy writer ร้อยละ 33.3 ลักษณะของหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นงานด้านจัดการแสดงงาน (Event) เป็นร้อยละ 66.7

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของบริษัท
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลสภาพทั่วไปของบริษัท

สภาพการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. สาเหตุที่หน่วยงานของท่านต้องการบุคลากรใหม่			
1.1 ต้องการทดแทนบุคลากรเก่า	5	0	มากที่สุด
1.2 ขาดแคลนบุคลากร	3.67	1.155	มาก
1.3 ต้องการขยายขนาดองค์กรก่อน	2.33	1.155	ปานกลาง
1.4 ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน	3.00	1.000	ปานกลาง
1.5 ต้องการมุมมองแนวคิดใหม่	3.00	0.577	ปานกลาง
2. การพิจารณาบุคลากรเข้าทำงาน โดย			
2.1 พิจารณาจากผลการเรียน			
2.2 พิจารณาจากผลงานและผลการเรียน	2.67	1.528	ปานกลาง
2.3 พิจารณาจากการสัมภาษณ์	3.33	0.577	ปานกลาง
2.4 พิจารณาจากสถาบันการศึกษา	4.67	0.577	มากที่สุด
3. ท่านต้องการบุคลากรแบบไหนในการรับสมัคร	3.00	1.732	ปานกลาง
3.1 ขยัน			
3.2 มนุษย์สัมพันธ์ดี	5	0	มากที่สุด
3.3 สติปัญญาดี	5	0	มากที่สุด
3.4 เป็นผู้นำ	4.33	0.577	มาก
	5	0	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.85	0.60	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
2. ข้อมูลสภาพทั่วไปของบริษัท ในการรับบุคลากรเข้าทำงาน			
4. ปัญหาของบุคลากรใหม่ในการทำงาน			
4.1 ความมั่นใจ	4	1.0	มาก
4.2 ความรับผิดชอบ	3	1.0	ปานกลาง
4.3 ระเบียบวินัย	3.33	0.577	ปานกลาง
4.4 ประสิทธิภาพในการทำงาน	5	0	มากที่สุด
4.5 มนุษย์สัมพันธ์	2.67	0.577	ปานกลาง
4.6 ด้านกระบวนการคิดวิจารณ์ญาณ	3.67	1.155	มาก
5 ปัญหาด้านกระบวนการคิดของบุคลากรใหม่			
5.1 ขาดการคิดสร้างสรรค์	2.67	1.155	ปานกลาง
5.2 ขาดการคิดวิจารณ์ญาณ	3.33	1.155	ปานกลาง
5.3 ขาดการคิดวิเคราะห์	3.00	1.732	ปานกลาง
5.4 ขาดการคิดเชิงระบบ	4.00	1.0	มาก
6. สาเหตุของปัญหากระบวนการคิดของบุคลากรใหม่			
6.1 ขาดความมั่นใจ	2.33	0.577	น้อย
6.2 มีปัญหาส่วนตัว	2.67	2.082	ปานกลาง
6.3 สถาบันการศึกษา	1.67	1.155	น้อย
6.4 ระบบการศึกษา	1.67	1.155	น้อย
6.5 ระยะเวลาในการทำงาน	3.00	2.00	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.07	0.55	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ต้องการบุคลากรใหม่ทดแทนบุคลากรเก่าอยู่ในระดับ มากที่สุด จากค่าเฉลี่ย 5 บุคลากรที่หน่วยงานต้องการขยันและมนุษยสัมพันธ์ดีและเป็นผู้นำ อยู่ในระดับ มากที่สุด จากค่าเฉลี่ย 5 ปัญหาของบุคลากรใหม่ในการทำงานคือไม่มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับ มากที่สุด จากค่าเฉลี่ย 5 บุคลากรใหม่ขาดการคิดวิจารณ์ญาณ ในระดับปานกลาง จากค่าเฉลี่ย 3.33 บุคลากรมีปัญหาด้านกระบวนการคิดวิจารณ์ญาณ อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 3.67

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลสภาพปัญหาการรับบุคลากรใหม่ของบริษัท
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาการรับบุคลากรใหม่ของ
บริษัท

สภาพการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ข้อมูลสภาพปัญหาของคิควิจารณญาณของบุคลากรใหม่			
7. ปัญหาด้านกระบวนการคิควิจารณญาณของบุคลากรใหม่			
7.1 การนิยามปัญหา	4.00	1.00	มาก
7.2 การรวบรวมข้อมูล	4.33	1.155	มาก
7.3 การจัดระบบข้อมูล	4.33	0.577	มาก
7.4 การตั้งสมมติฐาน	4.67	0.577	มากที่สุด
7.5 การสรุปอ้างอิงโดยใช้หลักตรรกศาสตร์	4.33	0.577	มาก
7.6 การประเมินสรุปอ้างอิง	3.33	1.155	ปานกลาง
8. สาเหตุของปัญหากระบวนการคิควิจารณญาณของบุคลากรใหม่			
8.1 ขาดความมั่นใจ			
8.2 มีปัญหาส่วนตัว	3.33	1.528	ปานกลาง
8.3 สถาบันการศึกษา	2.00	1.732	น้อย
8.4 ระบบการศึกษา	2.33	2.309	น้อย
8.5 ระยะเวลาในการทำงาน	3.00	2.00	ปานกลาง
9. สถาบันการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาการคิควิจารณญาณของ บุคลากรใหม่ โดย	3.67	2.309	มาก
9.1 การเรียนการสอนเน้นการจำ			
9.2 การเรียนการสอนเน้นทักษะ	4.00	1.00	มาก
9.3 การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ	3.00	0.577	ปานกลาง
9.4 การเรียนการสอนไม่ร่วมสมัย	4.33	0.577	มาก
9.5 การเรียนการสอนไม่ส่งเสริมกระบวนการคิด	4.33	0.577	มาก
	4.33	0.577	มาก
	4.33	0.577	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.74	0.64	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
2. ข้อมูลสภาพปัญหาความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลากรใหม่			
10 ปัญหาด้านความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลากรใหม่			
10.1 การควบคุมอารมณ์ตนเอง	4.33	1.155	มาก
10.2 เห็นใจผู้อื่น	3.00	0	ปานกลาง
10.3 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	3.33	0.577	ปานกลาง
10.4 มองโลกในแง่ดี	3.67	0.577	มาก
11. สาเหตุของปัญหาความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลากรใหม่			
11.1 มีความผิดปกติทางด้านร่างกาย	1.33	0.577	น้อยที่สุด
11.2 มีปัญหาส่วนตัว	3.33	0.577	ปานกลาง
11.3 สถาบันการศึกษา	2.67	0.577	ปานกลาง
11.4 ระบบการศึกษา	4.00	0.00	มาก
11.5 ระยะเวลาในการทำงาน	4.67	0.577	มากที่สุด
11.6 ภาระงาน	1.67	0.577	น้อย
12. สถาบันการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาการคิด วิจารณ์ของบุคคลากรใหม่ โดย			
12.1 การเรียนการสอนเน้นการจำ	3.33	0.577	ปานกลาง
12.2 การเรียนการสอนเน้นทักษะ	2.33	0.577	น้อย
12.3 การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ	3.33	0.577	ปานกลาง
12.4 การเรียนการสอนไม่ร่วมสมัย	1.67	0.577	น้อย
12.5 การเรียนการสอนไม่ส่งเสริมกระบวนการคิด	3.33	0.577	ปานกลาง
12.6 การเรียนการสอนไม่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์	3.33	0.577	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.08	0.26	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัญหาการตั้งสมมติฐานของบุคคลากรใหม่อยู่ในระดับ มากที่สุด จากค่าเฉลี่ย 4.67 สถาบันการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาการคิดวิจารณ์ญาณของบุคคลากรใหม่ โดย การเรียนการสอนเน้นทักษะ การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนไม่ร่วม สมัย การเรียนการสอนไม่ส่งเสริมกระบวนการคิด อยู่ในระดับมาก จากค่าเฉลี่ย 4.33 สาเหตุของ ความปัญหาฉลาดทางอารมณ์เกิดจากระยะเวลาการทำงาน อยู่ในระดับ มากที่สุด จากค่าเฉลี่ย 4.67

4.3 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะ การวิเคราะห์ 3 ด้าน เพื่อ ส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ จินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ แสดงได้ ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม	
		ค่า IOC	แปลผล
1.	ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบผลสำรวจสภาพการเรียนการสอนศิลปะเป็นของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	0.80	เหมาะสม
2.	ความเหมาะสมของเหตุผลในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	0.80	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย	0.80	เหมาะสม
3.	แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้เป็นพื้นฐานของรูปแบบความชัดเจนในการบรรยายถึงแนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	0.60	เหมาะสม
4.	ความเหมาะสมในการนำแนวคิดทฤษฎีมาใช้ในการพัฒนารูปแบบ	0.80	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย	0.70	เหมาะสม
6.	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนความชัดเจนของหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	1.00	เหมาะสม
7.	ความสอดคล้องของหลักการกับแนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	1.00	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย	1.00	เหมาะสม

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม	
		ค่า IOC	แปลผล
8.	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ความชัดเจนของจุดประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	0.80	เหมาะสม
9.	ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	0.60	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย	0.70	เหมาะสม
10	ขั้นการจัดการเรียนการสอน ความเหมาะสมของเนื้อหาที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน	0.80	เหมาะสม
11	ความชัดเจนของกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน	0.80	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย	0.80	เหมาะสม
12.	ขั้นการจัดการเรียนการสอน ความเหมาะสมของเนื้อหาที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน	0.80	เหมาะสม
13	ความชัดเจนของกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน	1.00	เหมาะสม
14.	การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน ความชัดเจนของหลักเกณฑ์และแนวทางการวัดและประเมินผลที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน	0.80	เหมาะสม
15	ความเหมาะสมของหลักเกณฑ์และแนวทางการวัดและประเมินผลที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน	0.80	เหมาะสม
16.	ความสอดคล้องของแนวทางการวัดและประเมินผลกับจุดประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	0.60	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย	0.80	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ยทั้งหมด	0.80	เหมาะสม

จากตารางที่ 4.7 พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะในระดับปริญญาตรี ในภาพรวมมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้มีค่า IOC เท่ากับ 0.80 พบว่า ความชัดเจนของหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน มีค่า IOC เท่ากับ 0.80 ความชัดเจนของกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

4.4 การตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่มการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอนศิลปะของ นิติระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะทัศนทัศน์แสดงได้ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกลุ่มการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม	
		ค่า IOC	แปลผล
1.	“คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” ให้รายละเอียดเพียงพอต่อการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้	0.60	เหมาะสม
2.	รายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” ระบุถึงการจัดเตรียมสิ่งที่จำเป็นก่อนการสอนได้ชัดเจน	0.80	เหมาะสม
3	รายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” ระบุถึงการจัดเตรียมสิ่งที่จำเป็นก่อนการสอนได้ครบถ้วน	0.80	เหมาะสม
4.	รายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” มีการบรรยายให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเรียนการสอนมีความชัดเจน	0.80	เหมาะสม
5.	รายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” มีการบรรยายให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่าย	0.80	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย	0.76	เหมาะสม

จากตารางที่ 4.8 พบว่าโดยภาพรวม คู่มือการเรียนการสอนรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะในระดับปริญญาตรี มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ มีค่า IOC เท่ากับ 0.76 พบว่า รายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” ระบุถึงการจัดเตรียมสิ่งที่จำเป็นก่อนการสอนได้ครบถ้วน มีค่า IOC เท่ากับ 0.80 รายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” มีการบรรยายให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่าย มีค่า IOC เท่ากับ 0.80

4.5 การตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจันททัศน์แสดงได้ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ค่าความเหมาะสม (IOC)					เฉลี่ย รวม	แปลผล
		แผนงานที่ 1	แผนงานที่ 2	แผนงานที่ 3	แผนงานที่ 4			
1	จุดประสงค์การเรียนรู้กับ สาระการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	เหมาะสม	
2	สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	เหมาะสม	
3	กิจกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	เหมาะสม	
4	การวัดและประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	เหมาะสม	
						1.00	เหมาะสม	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 จุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 สารการเรียนรู้มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 กิจกรรมการเรียนรู้มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 การวัดและประเมินผลมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

4.6 ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะทัศนศิลป์

ผู้วิจัยได้เก็บผลการศึกษา ความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ ไปงานวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง กับกลุ่มผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนการสอน แสดงได้ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 แสดงการวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

คะแนน	$\bar{X}$	SD	df	t	P
ก่อนเรียน	7.50	0.697	19	11.92	0.00
หลังเรียน	16.33	0.725			

จากตารางที่ 4.10 แสดงการวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง พบว่า คะแนนหลังเรียนของการวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.33 คะแนน สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนของการวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.50 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.11 แสดงเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

คะแนน	$\bar{X}$	SD	df	t	P
ก่อนเรียน	95.80	9.573	19	113.4	0.00
หลังเรียน	131.00	12.243			

จากตารางที่ 4.11 การประเมินผลความฉลาดทางอารมณ์พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 95.80 คะแนน มีค่าน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนซึ่งเท่ากับ 131.00 คะแนน ซึ่งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7 ผลการศึกษาความพึงพอใจของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์

ตารางที่ 4.12 แสดงความพึงพอใจการจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอนศิลปะของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขา ศิลปะจินตทัศน์

ข้อความ	n	Minimum	Maximum	$\bar{X}$	SD
ข้อที่ 1	20	3	5	4.15	.813
ข้อที่ 2	20	2	5	3.65	1.040
ข้อที่ 3	20	3	5	4.35	.745
ข้อที่ 4	20	3	5	3.95	.759
ข้อที่ 5	20	3	5	4.10	.852
ข้อที่ 6	20	4	5	4.60	.503
ข้อที่ 7	20	3	5	4.30	.733
ข้อที่ 8	20	3	5	4.05	.826
ข้อที่ 9	20	3	5	3.90	.852
ข้อที่ 10	20	2	5	4.20	.834
ข้อที่ 11	20	2	5	3.55	.887
ข้อที่ 12	20	2	5	4.00	.858
ข้อที่ 13	20	3	5	4.50	.688
ข้อที่ 14	20	3	5	4.65	.671
ข้อที่ 15	20	3	5	4.15	.813
ข้อที่ 16	20	3	5	4.50	.607
ข้อที่ 17	20	3	5	3.95	.759
ข้อที่ 18	20	3	5	3.90	.788
Valid N (listwise)	20				

จากตารางที่ 4.12 แสดงความพึงพอใจการจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนการสอน ส่งเสริมความคิดวิจรรณญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ในระดับปริญญาตรี พบว่า ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจการจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความคิดวิจรรณญาณและความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ในระดับปริญญาตรีเท่ากับ 4.14 ข้อที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ ข้อที่ 14 ผู้เรียนชอบเรียนวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.65 และข้อที่มีความพึงพอใจต่ำที่สุดคือ ข้อที่ 11 ผู้เรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะทัศนทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยนำรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” ที่มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการเรียนการสอน ซึ่งมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 แนะนำจุดมุ่งหมาย วิธีการเรียน ระเบียบ กติกา ข้อตกลงต่าง ๆ (Including introducing objectives of the course) ขั้นที่ 2 แลกเปลี่ยนข้อมูลผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ ตามหลัก 1)วิเคราะห์ผลงาน 2)วิเคราะห์สังคม 3)วิเคราะห์ตนเอง (Analysing the artists' products) ขั้นที่ 4 สร้างผลงานศิลปะที่ได้จากข้อสรุปจากการวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน 1)วิเคราะห์ผลงาน 2) วิเคราะห์สังคม 3) วิเคราะห์ตนเอง (Creating products) ขั้นที่ 5 ประเมินผลงาน ดูข้อดีข้อเสียของผลงาน เพื่อพัฒนาในชิ้นงานต่อไป ทำขั้นตอน (Evaluating products) ทั้ง 5 ขั้นตอน และซ้ำขั้นตอนที่ 4 เพื่อให้เกิดความชำนาญและความคล่องแคล่วในการวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคมและวิเคราะห์ตนเอง และ (4) การวัดและประเมินผล

การศึกษาการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะทัศนทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิจารณ์ของนักศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน”
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรี ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน”
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน”

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้นำเสนอบทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากงานวิจัย ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ พบว่า

5.1.1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิจารณ์ญาณของนักศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรีกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” พบว่า ผู้เรียนรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ การคิดวิจารณ์ญาณ ผู้เรียนหลังการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรีกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 95.80 คะแนน ที่ค่าน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนซึ่งเท่ากับ 131.00 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.3 ผลการศึกษาศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” พบว่ามีความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก มีพอใจสูงสุดคือ ข้อที่ 14 ผู้เรียนชอบเรียนวิชานี้มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.65 และข้อที่มีความพึงพอใจต่ำที่สุดคือ ข้อที่ 11 ผู้เรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายเชิงพรรณนา

ผู้วิจัยเป็นผู้มีประสบการณ์เรียนการสอนทางด้านศิลปะเป็นเวลามากกว่า 10 ปี มีความสนใจทางด้านการเรียนการสอนศิลปะ วงการศิลปะในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยเห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบผลงานศิลปะในสร้างผลงานศิลปะของศิลปินในประเทศและต่างประเทศ จากสื่อต่าง ๆ ผู้วิจัยเห็นถึงปัญหาของรูปแบบผลงานศิลปะภายในประเทศไทย ตั้งแต่ผู้วิจัยเป็นนิสิตทางด้านศิลปะจนประกอบอาชีพอาจารย์ด้านศิลปะ เห็นถึงรูปแบบผลงานศิลปะที่มุ่ง

เน้นทักษะ มากกว่ากระบวนการคิดของศิลปิน ภาพรวมของผลงานศิลปะส่วนใหญ่ภายในประเทศไทย เป็นผลงานที่เป็นรูปแบบของศิลปินที่มีทักษะสูงในด้านต่าง ๆ ในการสร้างผลงานศิลปะในชนิดนั้น ๆ

สาเหตุใหญ่ที่ทำให้รูปแบบผลงานศิลปะร่วมสมัยในประเทศไทย เป็นรูปแบบผลงานที่เน้นทางด้านทักษะการทำงานนั้น เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนในประเทศไทยในสถาบันที่มีการเรียนการสอนศิลปะ เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เน้นทักษะการสร้างผลงานเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งส่งผลให้ประชาชนทั่วไปที่มีความรู้ด้านศิลปะน้อยมีความเข้าใจว่า รูปแบบศิลปะ คือ ผลงานศิลปะที่มีความสวยงามที่เกิดจากทักษะการสร้างสรรคผลงานเป็นผลงานศิลปะ ส่งผลให้มุมมองของศิลปะของประชาชนทั่วไปคับแคบตามผลทางการศึกษาด้านศิลปะที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ผู้วิจัยจึงมีเจตนาต้องการสร้างรูปแบบการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีกระบวนการทางความคิดที่ชัดเจนและมีมิติในการคิด และมีความเข้าใจตนเองและสังคมในการทำงานศิลปะ เพื่อให้เกิดผลงานศิลปะที่มีคุณค่าทางด้านทักษะและความคิดสอดคล้องกัน

การวิเคราะห์ 3 ด้านเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยต้องการแบ่งการออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1) ผลงานศิลปะ ผู้วิจัยต้องการให้ผู้เรียนสร้างการคิดอย่างเป็นระบบและมีมิติทางการคิด ในการวิเคราะห์ ผลงานศิลปะที่ผู้เรียนมีความสนใจ ให้ผู้เรียน สร้างการเรียนรู้หาข้อมูลของผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจในเชิงลึก ด้านที่ 2) สังคม ผู้วิจัยต้องการให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะในการสังเกตทำความเข้าใจรูปแบบของสังคม ศิลปวัฒนธรรม ที่ส่งผลต่อผลงานศิลปะที่ตนเองสนใจ และสร้างการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบสังคมและวัฒนธรรมของตนเอง เพื่อสร้างความเข้าใจความอิทธิพลทางสังคมที่มีผลต่อแนวคิดในการสร้างผลงานศิลปะ ด้านที่ 3) ตนเอง ผู้วิจัยต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในการสังเกตทำความเข้าใจตนเอง เข้าใจอารมณ์ของตนเอง ว่าสภาพอารมณ์ที่เกิดในการคิดสร้างผลงานศิลปะ เป็นรูปแบบไหน เป็นแนวคิดเชิงบวกหรือลบ เรียนรู้สภาพอารมณ์ทางสังคมที่มีอิทธิพลทางผลกระทบหลังจากผลงานศิลปะ ได้รับการเผยแพร่ ผู้เรียนสามารถรับถึงผลที่เกิดขึ้นและเรียนรู้ที่อยู่ร่วมกับรูปแบบอารมณ์ทางสังคม ให้สอดคล้องกัน

หลังจากการทำการวิจัยเก็บข้อมูลแล้วนั้น ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านกระบวนการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้นตามค่าสถิติที่ได้ผลมา แต่ที่สำคัญที่ผู้วิจัยต้องการนั้นคือ ผู้เรียนนำทักษะที่เกิดขึ้นจากการวิจัยในครั้งนี้ ไปพัฒนาตนเองต่อไปในอนาคต เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนศิลปะ ความเข้าใจด้านศิลปะในสังคมให้มีความเข้าใจในศิลปะเพิ่มมากยิ่งขึ้น

อภิปรายความสอดคล้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลการวิจัย 2 ประเด็น ดังนี้

5.2.1 การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” นี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มต้นจากการสำรวจปัญหาการจัดการเรียนการสอนศิลปะและศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับคุณลักษณะของรูปแบบการเรียนการสอนที่ดี จากนั้นได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวคิดสำคัญในการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนและเรียบเรียงสาระของหลักการ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การสังเคราะห์และเรียบเรียงสาระของวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอนตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ องค์ประกอบและขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนข้างต้นผู้วิจัยได้จัดเรียงไว้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ตามแนวคิดที่เหมาะสมกับผู้เรียนในยุค โลกาภิวัตน์ เพื่อตอบสนองทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของทิสนาแจมมณี (2545) ที่กล่าวว่า การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีความสัมพันธ์กันจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียนจากนั้นผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบและสาระต่าง ๆ มาเรียบเรียงเพื่อจัดทำเป็นคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนฉบับร่าง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและมีคุณสมบัติตรงตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้อง ผลจากการตรวจสอบ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยภาพรวมมีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้ จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลการประเมินและคำแนะนำที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้มาปรับปรุงและแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ก่อนนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบคุณภาพจากการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงผลและข้อค้นพบที่ได้จากการทดลองใน

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงและแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอนอีกครั้งให้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มทดลอง ผลจากการทดลอง พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นใช้นี้มีประสิทธิภาพดี ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ความคิด วิเคราะห์ และความสามารถทางอารมณ์มาวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง ในการเรียนศิลปะเพิ่มมากขึ้น สามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และความสามารถทางอารมณ์ในการเรียนศิลปะ ได้จริงตรงตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของอุษา สบฤกษ์ (2545) ได้ทำการศึกษาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน นานุสรณ์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียน วิชานาฏศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสอน นานุสรณ์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน นานุสรณ์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียน วิชานาฏศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษา และแบบวัดทางนาฏศิลป์ที่พัฒนาขึ้น เป็นแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ท่ารำ จากกระบวนการเชื่อมโยงสัมพันธ์การทำรำ การปรับปรุงท่ารำเดิม การจินตภาพและจินตนาการ ด้วยการบันทึกท่ารำที่ประดิษฐ์ขึ้น ในแบบทดสอบตามเวลาที่กำหนด ลักษณะเด่นของแบบวัดนาฏศิลป์ คือการวัดระดับความสามารถของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในการสร้างสรรค์ท่ารำ หากค่าบรรทัดฐานจากการทดสอบกลุ่มตัวอย่างนักศึกษานาฏศิลป์ไทยชั้นปีที่ 1-4 ทั่วประเทศ จำนวน 800 คน สรุปผลวิจัยได้ดังนี้ 1) หลังการทดลองนักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์สูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) หลังการทดลองนักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์และทักษะการปฏิบัติผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐพงษ์ กาญจนฉายา (2555) ได้ศึกษาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอนของนิสิต นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอนของ

นิสิต นักศึกษาศาสตร ศึกษาศาสตร์ตามหลักสูตรศาสตรบัณฑิต และศึกษาศาสตรบัณฑิต 2) เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบ 3) เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบ และ 4) เพื่อรับรองและนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ อาจารย์ 32 คน นิสิต นักศึกษา ชั้นปีที่ 4-5 438 คน ชั้นปีที่ 2 38 คน และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ใช้วิธีวิเคราะห์สถิติแบบบรรยาย และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลวิจัยการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นพบว่า (1) กลุ่มทดลองมีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มการเรียนแบบไม่เปิดเผยตัว (Anonymous online learning) และกลุ่มการเรียนแบบเปิดเผยตัว (Non-anonymous online learning) ต่อระดับความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ

รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ใช้แนวคิดพื้นฐานที่สำคัญเมื่อพิจารณาผลการวิจัยในภาพรวมแล้วสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนนี้มีประสิทธิภาพและสามารถส่งเสริมนักศึกษาให้มีความสามารถในการคิดแบบมีวิจารณญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ ดังนี้

1) ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคะแนนความสามารถการเรียนศิลปะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของนัตรวรรณ์ ลัญจวรรณะกร (2554) ได้ศึกษาและพัฒนา ระบบการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่าน โดยใช้มายด์ทูล ด้วยข้อมูลหลักฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนประถมศีกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดในการพัฒนา

ระบบ ๑ ระยะที่ 2 การพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่าน ๑ และระยะที่ 3 การนำเสนอระบบระบบการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่าน ๑ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกการลงรายการเชิงสังเคราะห์, แบบประเมินต้นแบบระบบ, เว็บไซต์ระบบการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่าน โดยใช้มายด์ทูลด้วยข้อมูลเชิงหลักฐาน ๑, แบบทดสอบทักษะพื้นฐานทางการอ่าน 4 ทักษะ, แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเข้าใจความ, แบบวัดความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, แบบวัดความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Comell Critical Thinking Test Level X) และแบบรับรองระบบการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่าน ๑ กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางการอ่าน จำนวน 60 คน เข้าร่วมเป็นเวลา 10 สัปดาห์ และทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเข้าใจความ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แจ่มจันทร์ ศรีอรุณรัมย์ (2554) ได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบการเรียนโดยใช้ทัศนศึกษาเสมือนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบและการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนโดยใช้ทัศนศึกษาเสมือนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบและการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างผลการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและเพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนโดยใช้ทัศนศึกษาเสมือนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) ครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์จำนวน 104 คน 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์คือ แบบวัดมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ แบบวัดความสามารถในการสืบค้น แบบวัดความสามารถในการสื่อความหมาย และแบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test dependent โดยผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนโดยใช้ทัศนศึกษาเสมือนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากการทดลองพบว่า หลังการทดลองนักเรียนมีผลการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2) ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ ของ

นักศึกษาระดับปริญญาตรีผลการศึกษเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรีกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 95.80 คะแนน ที่ค่าน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนซึ่งเท่ากับ 131.00 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ คมเพชร นัตรสกุล และ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2544) ได้ศึกษาการสร้างมาตรฐานและปกติวิสัยของความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นไทย การวิจัยครั้งนี้ประสงค์จะสร้างมาตรฐานความฉลาดทางอารมณ์ และวิเคราะห์หาปกติวิสัยหรือเกณฑ์ปกติของความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นไทย กลุ่มตัวอย่าง เป็นวัยรุ่นไทยจำนวน 6,301 คน ที่ได้รับการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงจากประชากรเป็นวัยรุ่น ชายจำนวน 2,892 คน และวัยรุ่นหญิงจำนวน 3,409 คนมีอายุ 12-18 ปี กำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระหว่าง 1.00-4.00 และค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเท่ากับ 2.84 และเป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาและพักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม และจังหวัดนครนายก ได้ผลวิจัยว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นอายุ 12-15 ปีและอายุ 16-18 ปี พบว่า องค์กรประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านส่วนบุคคล ด้านการปรับตัว ด้านภาวะอารมณ์ทั่วไปและความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ลัดดา ขวัญเมือง (2542) ได้ศึกษาการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ 2) วิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง และ 3) สร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ กลุ่มประชากรที่ใช้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 1,151 คน มีการวิเคราะห์แบบวัดด้านความตรง อำนาจจำแนกและความเที่ยงรวมทั้งหาเกณฑ์ปกติของแบบวัด ผลการวิจัยสรุปได้ว่า แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ในตนเอง มี 7 องค์กรประกอบ (การตระหนักรู้ในตัวเอง การยอมรับในตนเอง การพึ่งพาตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การปรับตัว การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมายและการมองโลกในแง่ดี) และ 2) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลมี 5 องค์กรประกอบ (การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การรับผิดชอบสังคม การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม การจัดการกับความขัดแย้ง และการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล) คุณภาพของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า มี

ความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.75 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ จากค่าสถิติที่อยู่ระหว่าง 2.61 – 6.97 และค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งหมดเท่ากับ .885

วรรณดา บุญประเสริฐ (2554) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้นอกระบบ โรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางจริยธรรมสำหรับพยาบาลวิชาชีพ การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้ของพยาบาลวิชาชีพ พัฒนารูปแบบการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ และวิเคราะห์ปัจจัยและเงื่อนไขของการนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ โดยผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสและผลที่ได้จากการศึกษาสภาพ ปัญหา และความ ต้องการในการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลขนาด 300 เตียง ตั้งกึ่งกระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 362 คน นำรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้ตรวจสอบปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพที่โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 20 คน โดยกลุ่มทดลองให้ได้รับการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้เป็นเวลา 14 วัน และการเรียนรู้ตามรูปแบบจากการปฏิบัติงานจริงเป็นเวลา 21 วัน ประเมินผลการทดลองรูปแบบการเรียนรู้โดยการเปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางจริยธรรมก่อนและหลังการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง และก่อนและหลังการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและคะแนนหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และความพึงพอใจโดยภาพรวมของรูปแบบระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.85

3) ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ ผลการศึกษาศึกษาการพัฒนาในการสร้างผลงานศิลปะของนักศึกษากลุ่มทดลองหลังการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” พบว่า ผู้เรียนให้หลักการ วิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง นำการเรียนรู้ที่ได้ไปพัฒนาผลงานศิลปะหลังการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพงษ์ กาญจนฉายา (2555) ได้ศึกษาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอนของนิสิต นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอนของนิสิต นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต และศึกษาศาสตร์บัณฑิต 2) เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบ 3) เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบ และ 4) เพื่อรับรองและนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ อาจารย์ 32 คน นิสิต นักศึกษา ชั้นปีที่ 4-5 438 คน ชั้นปีที่ 2 38 คน และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ใช้วิธีวิเคราะห์สถิติแบบบรรยาย และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลวิจัยการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นพบว่า (1) กลุ่มทดลองมีระดับความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มการเรียนแบบไม่เปิดเผยตัว (Anonymous online learning) และกลุ่มการเรียนแบบเปิดเผยตัว (Non-anonymous online learning) ต่อระดับความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิสูตร โพธิ์เงิน (2553) ได้ศึกษาพัฒนาระบบการจัดการความรู้ศิลปะไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของนักศึกษาศิลปะ โดยมีจุดประสงค์ 1) ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ศิลปะไทยประเภทลวดลายไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ 2) วิเคราะห์การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในงานศิลปะไทย 3) พัฒนาระบบการจัดการความรู้ศิลปะไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของนักศึกษาศิลปะและ 4) ทดลองใช้ระบบการจัดการความรู้ศิลปะไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของนักศึกษาศิลปะ ได้ทดลองกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศิลปะไทยเบื้องต้น 2 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคต้น ปีการศึกษา 2553 จำนวน 30 คน ผลวิจัย

พบว่า ผลการทดลองใช้ระบบการจัดการความรู้ศิลปะไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของนักศึกษาศิลปะ ได้พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ผลงานของนักศึกษาในด้านความคิดริเริ่ม เป็นผลงานที่สร้างโดยมีต้นแบบมีการดัดแปลงมาเป็นผลงานใหม่ในรูปแบบใหม่ ด้านความคล่องแคล่ว

4) ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ผลการศึกษาศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษากลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” พบว่ามีความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก มีพอใจสูงสุดคือ ข้อที่ 14 ผู้เรียนชอบเรียนวิชานี้มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.65 และข้อที่มีความพึงพอใจต่ำที่สุดคือ ข้อที่ 11 ผู้เรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นครเทพ ทิพย์สุภราชกูร์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการเรียนการสอนอ่านโดยใช้วัฏจักร 4 MAT และเสียงดนตรีเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้คำศัพท์สำหรับการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนปริญญาบัณฑิต ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการเรียนรู้หลังการทดลองสูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของศรัณญา บุญจอม (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเพิ่มพูนเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ โดยวิธีการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทผลการวิจัยปรากฏว่าการสอน โดยวิธีการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท มีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.3 ข้อค้นพบเพิ่มเติมจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเรียนการสอน มีข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ต้องการการมีส่วนร่วมในการเลือกสมาชิกทำงานในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและประเมินผลงานของเพื่อนที่ทำกิจกรรมในกลุ่ม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนขาดการพัฒนาเนื่องจากการเรียนการสอนวิชาศิลปะที่ผ่านมายังคงเน้นการสอนที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนจึงขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมในคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยนำผลคิดวิเคราะห์มาใช้ในการ

สร้างสรรค์งานศิลปะ แต่อย่างไรก็ตามวิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์งานและวิเคราะห์สังคมเป็น สิ่งจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องชี้แนะและให้คำแนะนำในการศึกษาที่ได้มาให้สามารถสร้างสรรค์ผลงาน และนำเสนอผลงาน อันจะทำให้การนำเสนอผลงานแต่ละครั้งมีความน่าสนใจ หากผู้เรียนได้ฝึกฝนการคิดวิเคราะห์และการสร้างงานด้วยตนเองได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็จะช่วยให้ กระบวนการเรียนการสอนศิลปะน่าสนใจมากขึ้น

2. ผู้เรียนสนใจการใช้เทคโนโลยีในการช่วยจัดการเรียนรู้และชอบที่ได้รับโอกาส ได้แสดงออก เช่น การสร้างวิดีโอคลิปจากสถานการณ์จำลอง การเรียนรู้สถานการณ์จากการชม วิดีโอจาก YouTube เป็นต้น ซึ่งส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ผู้เรียนมีความสนใจที่จะแสวงหา ความรู้จากการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการเรียนศิลปะ (Technology-Enhanced Art Learning) จึง เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้สอนต้องนำมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนศิลปะเพื่อเสริมสร้าง แรงจูงใจและความรักในการที่จะเรียนศิลปะ

3. ผลจากการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบนี้ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะ ทางสังคม เช่น ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ฝึกความรับผิดชอบจากการระดมความคิดเห็นและทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งการทำงานในลักษณะนี้ผู้เรียนต้องเผชิญเมื่อเข้าสู่การเรียนในระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี และ ในชีวิตการทำงานในอนาคต ถึงแม้สภาพการเรียนการสอนจะเป็นเพียงการจำลองสถานการณ์แต่นักศึกษาก็สามารถนำแนวคิดและประสบการณ์ที่ได้รับนี้ไปปรับใช้กับชีวิตจริงในอนาคตได้ใน ระดับหนึ่ง รูปแบบการเรียนการสอนนี้จึงไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการส่งเสริมการ คิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ ของนักศึกษาเพียงอย่างเดียว เท่านั้น แต่ยังเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 อีกด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่ พัฒนาขึ้นไปใช้ ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้จัดการเรียนการสอน

5.3.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

1) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควรสนับสนุนให้ผู้สอนนำรูปแบบการเรียนการสอน ศิลปะตามแนวคิด“วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ใน การเรียนการสอนศิลปะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนสามารถศึกษารูปแบบการเรียนการสอนจากคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อให้

เข้าใจขั้นตอนการสอน ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนในระยะเริ่มแรกควรจัดการเรียนการสอนแบบเป็นทีมเพื่อสร้างความตระหนักและเรียนรู้ร่วมกันอย่างเข้าใจ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายการสอนศิลปะซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นการทำให้รูปแบบการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถด้านการเรียนศิลปะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) สถาบันอุดมศึกษาควรจัดสัมมนาครูที่สอนศิลปะในทุกระดับชั้นปีและเผยแพร่ผลงานการวิจัยไปสู่สถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเองตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนสอน “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่นักศึกษาสามารถนำทักษะกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ได้จริงในอนาคต

5.3.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน

จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนศิลปะตามแนวคิด “วิเคราะห์ 3 ด้าน” เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ ให้ผลน่าพอใจ สามารถพัฒนาความสามารถการใช้วิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาได้ นับว่าเป็นรูปแบบที่ผู้สอนศิลปะสามารถนำไปประยุกต์ในการสอนได้ในทุกระดับ โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการให้เหมาะสมตามบริบทของผู้เรียน เช่น การสร้างผลงานศิลปะที่ได้จากข้อสรุปจากการวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน 1)วิเคราะห์ผลงาน 2)วิเคราะห์สังคม 3)วิเคราะห์ตนเอง เพื่อให้นักศึกษาฝึกแลกเปลี่ยนข้อมูลผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ วิเคราะห์ผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ สร้างผลงานศิลปะที่ได้จากข้อสรุปจากการวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน ประเมินผลงาน คุณข้อดีข้อเสียของผลงาน เพื่อพัฒนาในชิ้นงานต่อไป ทำขั้นตอน (Evaluating products) ทั้ง 5 ขั้นตอน และเข้าขั้นตอนที่ 4 เพื่อให้เกิดความชำนาญและความคล่องแคล่วในการวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างแท้จริงรวมทั้งกระตุ้นให้นักศึกษาสามารถใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในการเรียนรู้และฝึกประสบการณ์อย่างคล่องแคล่ว

ผลจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนจากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า รูปแบบนี้ช่วยเสริมสร้างความสามารถการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการผลิตงานศิลปะ เนื่องจากนักศึกษาได้ทำภาระงานด้วยตนเองและออกแบบการเรียนรู้ร่วมกันทั้งกับผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน จึงทำให้เกิดความมั่นใจในการสร้างผลงานทางศิลปะ เมื่อเป็นดังนี้ ผู้สอนจึงต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษาลงมือทำกิจกรรมหรือภาระงานด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผู้สอนควรส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยีในการทำกิจกรรม เช่นการสร้างคลิปวิดีโอ การนำเสนอด้วย

เพาเวอพอยท์ ฯลฯ เนื่องจากผู้เรียนในยุคโลกาภิวัตน์ใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต และชอบการแสดงออกสำหรับนักศึกษาที่มีความสามารถทางการคิดวิเคราะห์ไม่ด้นัก ผู้สอนควรให้ผู้เรียนที่เก่งกว่าทำงานอยู่ในกลุ่มเดียวกัน แต่ต้องไม่พึ่งพาเพื่อนที่เก่งกว่ามากเกินไปจนไม่สามารถทำอะไรได้ด้วยตนเองในข้อนี้ผู้สอน และเพื่อน ๆ ในกลุ่มต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ ตามหลัก 1) วิเคราะห์ผลงาน 2) วิเคราะห์สังคม 3) วิเคราะห์ตนเอง (Analysing the artists' products) ขั้นที่ 4 สร้างผลงานศิลปะที่ได้จากข้อสรุปจากการวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน 1) วิเคราะห์ผลงาน 2) วิเคราะห์สังคม 3) วิเคราะห์ตนเอง (Creating products) ขั้นที่ 5 ประเมินผลงาน ดูข้อดีข้อเสียของผลงาน เพื่อพัฒนาในชิ้นงานต่อไป ทั้งให้กำลังใจและช่วยเหลือแบบให้เพื่อนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้ในอนาคต สำหรับการประเมินงานและสร้างผลงานจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น หากบรรยากาศการเรียนศิลปะไม่ดึงเครียดจนเกินไปจะทำให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่ำจะมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาผลการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นกับตัวแปรอื่นเพิ่มเติม เช่น แรงจูงใจในการเรียนศิลปะ ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย การสร้างความรู้ด้วยตนเอง และทักษะที่จำเป็นแห่งศตวรรษที่ 21

5.3.2.2 ผู้สนใจควรนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปต่อยอดการวิจัยหรือทดลองใช้กับรายวิชาอื่นหรือบูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ โดยเลือกรูปแบบที่น่าสนใจเหมาะกับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นและมีความทันสมัยต่อการเรียนรู้ในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 จุดสำคัญที่สุดคือใช้ได้ผลต่อผลการเรียนของศิษย์โดยการปรับกระบวนการความคิดใหม่ให้ตอบรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในยุคโลกาภิวัตน์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงสาธารณสุข, กรมสุขภาพจิต. (2546). *สุขภาพจิตไทย พ.ศ. 2545-2546*. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2556). *สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปะวิจารณ์*

AESTHETICS, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คมเพชร ฉัตรสุภกกุล. (2545). *แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์เด็ก*, ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา

การศึกษา (รายงานผลวิจัย) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คมเพชร ฉัตรสุภกกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2554). *การสร้างมาตรฐานประเมินและปฏิตวิสัยของ*

ความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นไทย, ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา,

(รายงานผลวิจัย) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

แจ่มจันทร์ ศรีอรุณรัศมี. (2554). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ทัศนศึกษาเสมือนด้วย*

กระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบและการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างผลการ

เรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (วิทยานิพนธ์คุยฎิบัณฑิต).

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉัตรวรรณ ฉัตรวรรณระชะกร. (2554). *พัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่าน*

โดยใช้มัลติมีเดียด้วยข้อมูลเชิงหลักฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการคิดอย่างมี

วิจรรย์ญาณของนักเรียนประถมศึษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางการอ่าน. ม.ป.ท. : ม.ป.พ..

ชะลูด นิ่มเสมอ. (2531). *องค์ประกอบศิลปะ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2542). *การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึษาคณะครุศาสตร์สถาบัน*

ราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง (รายงานผลวิจัย). พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูล

สงคราม.

- ณัฐพงษ์ กาญจนฉายา. (2555) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานตามหลักการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการคิดนอกกรอบเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอนของนิสิต นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ (วิทยานิพนธ์คุุณัฐบัณฑิต) กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แคมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทิดศักดิ์ เดชค. (2542). *จากความฉลาดทางอารมณ์สู่สติและปัญญา*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- บรรจง อมรชีวิน. (2556). *Critical Thinking การคิดอย่างมีวิจารณญาณ: หลักการพัฒนาคิดอย่างมีตรรกะ เหตุผล และดุลยพินิจ*, กรุงเทพฯ: สถาบันการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (2545) และ ฉบับที่ 3 (2553). ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21*. สืบค้น 1 ธันวาคม 2559, จาก Website: The Partnership for 21st Century Learning
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). *พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วัชรภรณ์ จิตรมาศ. (2550). *การพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์โดยประยุกต์แนวคิดทางพุทธศาสนา* (วิทยานิพนธ์คุุณัฐบัณฑิต). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณษา บุญประเสริฐ. (2554). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางจริยธรรมสำหรับพยาบาลวิชาชีพ* (วิทยานิพนธ์คุุณัฐบัณฑิต). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: บริษัท ตถาตาพับลิเคชั่นจำกัด.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2545). *การรับรู้และจินตภาพ PERCEPTION AND IMAGE*, กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์.

- วิสูตร โปธิ์เงิน. (2553). *การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ศิลปะไทยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบของนักศึกษาศิลปะ* (วิทยานิพนธ์ดุขฎฐิบัณชิต). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิระวัฒน์ ปันนิดาพย. (2542). *เชาว์อารมณ์ (EQ): ดัชนีวัดความสุข และ ความสำเร็จของชีวิต*, กรุงเทพฯ : สำนักงานพิมพ์เอ็กซ์เปอร์เน็ต.
- วิณา ประชากุล ประสาท เนืองเฉลิม. (2554). *รูปแบบการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2, ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม). มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2551). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565)* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2556). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)* กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สืบค้น วันที่ 1 ตุลาคม 2556 จาก : <http://www.wangnoinfo.com/index.files/Page1139.htm> : 2555.
แนวคิดของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey).
- ไสว พักขาว. (2554). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเองต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*, 6(2). สัจด อุทรานันท์. (2535). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2542). *คาถาแห่งชัยชนะอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธองค์* พิมพ์ลักษณ์ กรุงเทพฯ : อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์.
- สมทรง สุวรรณเลิศ. (2554). *อีคิว: ความฉลาดทางอารมณ์*. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.
- เอนก พ.อนุกุลบุตร. (2555). *การพัฒนา EQ = EI ความฉลาดทางอารมณ์ เชาวนั้ปัญญาทางอารมณ์*. กรุงเทพฯ : อีดีเบส, บจก.
- อิทธิพล ตั้งโถลก. (2552) *แนวการสอนและสร้างสรรค์กิจกรรมขั้นสูง*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

อุษา สบถุญษ์. (2543). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนฏยสรรค์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทยในสถาบันอุดมศึกษา* (วิทยานิพนธ์คุยฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

James Bellanca, & Ron Brandt. (2010). โดย เคน เคย์ (Ken Kay,JD) (2010, p. 30-50) *ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21* สืบค้น 1 ธันวาคม 2559, จาก Website: The Partnership for 21st Century Learning.

ภาษาต่างประเทศ

Aristotle. 350B.C.E. *Meteorogy* (translated into English by E. W. Webster). Available 20 Jan 2003 from [http:// classic.mit.edu/Aristotel/meteorogy.html](http://classic.mit.edu/Aristotel/meteorogy.html)

Cottrell,s. (2002).*Critical Thinking Skills*. New York: Palgrave Macmillan.

Kohlberg, L. (1963). *Development of Moral Character*. Harford, C.T: Connecticut.

Plato. (1984). The Republic, In Great Books of The Western World. *The Dialogues of Plato*, 7, 295-401. Robert Maynard Hutchins, ed. 27th ed. Chicago: Encyclopaedia Britannica, Inc.

Skinner, B.F. (1953). *Beyond Freedom and Dignity*. New York: Alfred A. knot.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามและเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญและเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบตามที่ใช้ในการวิจัย

1. อ. กณิการ์ พงศ์พันธุ์สถาพร

อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ

โรฒ

2. รศ.ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์

อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ

โรฒ

3. อ.รุจน์ ฤาชา

อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ

โรฒ

4. อ. ดร. วันเพ็ญ ประทุมทอง

อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ

โรฒ

5. อ. ดร. สุมาลี ชัยเชื้อ

อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ

โรฒ

รายนามผู้เชี่ยวชาญและเกณฑ์การเลือกผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ดร.พิบูลย์ มังกร

อาจารย์ประจำสาขาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครปฐม

2. ผศ.ดร.สืบศักดิ์ สิริมงคลกาล

อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏ นครราชสีมา

3. ดร.วรรณยศ บุญเพิ่ม

อาจารย์ประจำสาขาการออกแบบสื่อปฏิสัมพันธ์และมัลติมีเดีย วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสาร
สังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. ดร.เด่นพงษ์ วงศาโรจน์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ

5. ผศ.ดร.สิทธิธรรม โรหิตะสุข

อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ

ภาคผนวก ข

คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมความคิด
วิจรรย์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์

คู่มือการใช้

รูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความฉลาดทาง
อารมณ์ ของนักศึกษาศิลปะ ในระดับปริญญาตรี

โดย

อนุศักดิ์ จินดา

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงฉลวย

คำนำ

คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี นี้ เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนประกอบการทำวิทยานิพนธ์ หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอน (เพิ่มเติม) เพื่อส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะ ในระดับปริญญาตรี คู่มือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเล่มนี้ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ หลักการและแนวคิดของการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน บทบาทของผู้สอน บทบาทผู้เรียน เงื่อนไขในการใช้รูปแบบการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล เครื่องวัดและประเมินผล เกณฑ์การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อกำหนดของรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยกำหนดและพัฒนาขึ้น

แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่นำเสนอไว้ เน้นการส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักศึกษาศิลปะ ในระดับปริญญาตรี เป็นภารกิจกรมเสริมการเรียนการสอน โดยเน้นการสร้างกระบวนการคิดการวิเคราะห์ข้อมูล ของนักศึกษา อย่างเป็นระบบ และได้ผลทางความคิดอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความฉลาดทางอารมณ์ ในการเข้าใจตนเองและสังคม เพื่อการใช้พัฒนาผลงานศิลปะของตัวนักศึกษาเองอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเล่มนี้ จะสร้างประโยชน์ให้ผู้สอนและผู้สนใจทางด้านการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะ สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิดที่สอดคล้องกับการเข้าใจตนเองและสังคม เพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานศิลปะ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปอย่างเป็นระบบ ในระยะยาวของการทำงานด้านศิลปะต่อไปในอนาคต

อนุศักดิ์ จินดา

รูปแบบการเรียนการสอนการวิเคราะห์ 3 ด้าน วิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

1. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ

การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ เป็นการเรียนการสอนที่ผสมหลักการคิดการใช้ด้านการใช้เหตุผล (ความคิดวิจารณ์) และ หลักการใช้อารมณ์ (ความฉลาดทางอารมณ์) ตามแนวความคิดรูปแบบการเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์(Synecitics) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดสร้างสรรค์(Gordon, 1961) เพื่อสร้างความสมดุลทางด้านความคิดและอารมณ์ให้กับนักศึกษาศิลปะมีความสามารถในการคิดและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยรูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย

ความคิดวิจารณ์ ใช้หลักของกลาเซอร์ (Glaser,1941) จอห์น ดิวอี้ (John Dewey,1989) โรเบิร์ต เอนนิส (Robert Ennis,1989) อเล็ก ฟิชเชอร์ และไมเคิล สไครเวน(Alec Fisher and Michael Sriver,1997) และ บรรจง อมรชีวิน (2556) มาสร้างหลักการคิดวิจารณ์ให้กับนักศึกษาศิลปะ

ความฉลาดทางอารมณ์ ใช้หลักของ โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner,1983) คูเปอร์ และ ซาวาฟ (Cooper and Sawaf,1997) ดาเนียล โกลแมน (Daniel Goleman,1997) พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโตม,2544) มาเป็นหลักทางด้านความฉลาดทางอารมณ์ให้นักศึกษา

2. หลักการและแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากโครงสร้าง ของความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งเป็นการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาพัฒนาแนวความคิดและสภาพอารมณ์ของนักศึกษาศิลปะ ให้สอดคล้องกัน มาเป็นหลักในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยแบ่งโครงสร้าง ของหลักทฤษฎีที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 ความคิดวิจารณ์

ความคิดวิจารณ์ มีความหมายโดยสรุป ดังนี้

- ศึกษาปัญหาอย่างรอบครอบในทุกมิติ

- หาข้อมูลสนับสนุนความคิด
- ประเมินและตีความข้อมูล
- รวบรวมข้อมูล นำไปสู่ข้อสรุป

ทักษะที่ควรมีในกระบวนการคิดวิจารณ์

- เป็นผู้รู้จักการศึกษาหาข้อมูล
- มีทักษะการตั้งคำถาม
- มีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล
- มีมุมมองในการคิดที่ยืดหยุ่น
- แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

การประเมินความคิดวิจารณ์

- ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล
- การใช้ตรรกะได้อย่างมีเหตุผล
- รู้จักการแก้ปัญหา
- มีความคิดสร้างสรรค์

2.2 ความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์ มีความหมายโดยสรุป ดังนี้

- รู้จักอารมณ์ตนเอง
- รู้จักอารมณ์ผู้อื่นและสังคม
- สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคม

ลักษณะที่ควรมีของความฉลาดทางอารมณ์

- รับรู้อารมณ์ตนเอง และผู้อื่น
- แยกแยะอารมณ์ตนเอง และผู้อื่น
- การตอบสนองการคิดตัดสินใจของตนเองในบริบทต่าง ๆ

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์

- เข้าใจอารมณ์ตนเอง และผู้อื่น
- แยกแยะอารมณ์ตนเองและผู้อื่นได้

- ความสามารถในการตัดสินใจของตนเองในบริบทต่าง ๆ

จากหลักการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยได้ พัฒนา แนวคิดหลักของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น เป็น 3 ข้อดังนี้

1. วิเคราะห์ผลงาน

วิเคราะห์ผลงาน คือ การทำความเข้าใจรูปแบบการทำงาน ลักษณะผลงาน เทคนิคการสร้างสรรค์ แนวคิดของศิลปินในการทำงาน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึง โครงสร้างการทำงานของศิลปิน ที่ตัวผู้เรียนสนใจมาเป็นตัวอย่างในการพัฒนาผลงานศิลปะของตนเอง

2. วิเคราะห์สังคม

การวิเคราะห์สังคมเป็นการศึกษาทางด้านสังคม แบ่งเป็น 2 ด้าน

- วิเคราะห์บริบททางสังคมที่มีอิทธิพลต่อผลงานศิลปะ ทั้งทางสภาพสังคมของศิลปินที่ผู้เรียนสนใจ

- วิเคราะห์สังคมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ เปรียบเทียบถึงความเหมือนและความต่างของบริบททางสังคม เพื่อเป็นการสร้างเหตุผลสนับสนุนแนวคิดในการสร้างผลงานศิลปะของตนเอง

3. วิเคราะห์ตนเอง

การวิเคราะห์ตนเองสามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การทำความเข้าใจตนเองถึงแนวคิดของการสร้างผลงานศิลปะของตนเองในมิติต่าง ๆ

3.2 ประเมินผลกระทบของผลงานศิลปะของตนเองที่เกิดขึ้นต่อสังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อม

3.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการนำเสนอแนวคิดในแง่บวกและแง่ลบของผลงานศิลปะของตนเอง และรับผิดชอบต่อสังคม

โดยผู้วิจัยได้พัฒนาการสอนโดยใช้การ 1)วิเคราะห์ผลงาน 2)วิเคราะห์สังคม และ 3) วิเคราะห์ตนเอง จัดเป็นรูปแบบการเรียนการสอนโดยเน้นหลักการเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนเน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามความสนใจของผู้เรียนทางด้านผลงานศิลปะอย่างอิสระ โดยผู้สอนคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนอย่างใกล้ชิด โดยทำหน้าที่แนะนำแหล่งข้อมูล ตัวอย่างผลงานศิลปะตามความสนใจของผู้เรียน

2. เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองทางด้าน 1)การวิเคราะห์ผลงาน

2) วิเคราะห์สังคม 3)วิเคราะห์ตนเอง นำไปสู่การคิดสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ต่อไปในอนาคต

3. เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้เหตุผลและอารมณ์ วิเคราะห์ออกมาเป็นผลงานศิลปะอย่างเป็นระบบ

4. เป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองและสังคม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และปรับตัวอยู่ร่วมกับสังคมอย่างเหมาะสมต่อไปในอนาคต

3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์ 5 ประการ ดังนี้

3.1 เพื่อส่งเสริมความคิดวิจารณ์ในการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเพื่อให้เกิดความเข้าใจในทุกมิติของการทำงานศิลปะของศิลปินที่ผู้เรียนสนใจ

3.2 เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดวิจารณ์อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนวิธีคิด ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ผู้เรียนต้องการ

3.3 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะวิเคราะห์ถึงลักษณะทางสังคมในทุกมิติที่ส่งผลต่อผลงานศิลปะ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับรูปแบบทางสังคมของตัวผู้เรียนเองได้

3.4 เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจตนเองทางด้านแนวความคิดในการทำงานศิลปะ สามารถสื่อสารผ่านผลงานศิลปะอย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างสมดุลทางด้านความคิดและอารมณ์อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างคุณภาพที่ดีในการทำงานศิลปะให้กับผู้เรียน

4. ชั้นการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตรทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ประกอบด้วยการเรียนการสอน ทั้งหมด

ขั้นที่ 1 แนะนำ จุดมุ่งหมาย วิธีการเรียน ระเบียบ กติกา ข้อตกลงต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 แลกเปลี่ยนข้อมูลผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ออนไลน์ หนังสือ ตัวอย่างผลงาน ฯลฯ

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ ตามหลัก 1)วิเคราะห์ผลงาน 2)วิเคราะห์ สังคม 3)วิเคราะห์ตนเอง

ขั้นที่ 4 สร้างผลงานศิลปะที่ได้จากข้อสรุปจากการวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน

ขั้นที่ 5 ประเมินผลงาน ดูข้อดีข้อเสียของผลงาน เพื่อพัฒนาในชิ้นงานต่อไป

ทำขั้นตอน ทั้ง 5 ขั้นตอนซ้ำ 4 ตามผลงาน 4 ชิ้นในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดชำนาญ และคล่องแคล่วในการวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคมและวิเคราะห์ตนเอง

5. นิยามศัพท์

5.1 รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ หมายถึง การ วิเคราะห์ 3ด้าน ได้แก่ 1)วิเคราะห์ผลงาน 2)วิเคราะห์สังคม 3)วิเคราะห์ตนเอง ก่อนสร้างผลงานศิลปะ ของนักศึกษาศิลปะในระดับปริญญาตรี

5.2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง ผลที่เกิดจากการนำรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ไปใช้ พิจารณาจากความสามารถการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ พัฒนาขึ้น และพึงพอใจต่อการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน

6. บรรยายการการเรียนการสอน

รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ แบ่งลักษณะบรรยายการเรียนการสอนเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ผลงาน เตรียมพร้อมความรู้ด้านศิลปะพื้นฐานของตนเอง ฝึกให้วิเคราะห์ผลงานศิลปะ ตั้งคำถามเมื่อเกิดข้อสงสัย ทำความเข้าใจในรูปแบบผลงานที่ตนเองสนใจ เลือกเทคนิคกระบวนการทำงานด้านศิลปะที่เหมาะสมกับตนเอง มาปรับใช้กับผลงานศิลปะของตนเอง

6.2 วิเคราะห์สังคม เตรียมให้ผู้เรียนศึกษาด้านสังคมที่มีอิทธิพลต่อผลงานศิลปะที่ผู้เรียนสนใจ ตั้งคำถามเมื่อเกิดข้อสงสัยในลักษณะทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานศิลปะที่ตนเองสงสัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความต่าง ต่อบริบททางสังคมของผู้เรียน เพื่อนำไปปรับใช้ในกระบวนการคิดและกระบวนการทำผลงานศิลปะของตนเองได้

6.3 วิเคราะห์ตนเอง เตรียมผู้เรียนให้ศึกษาความคิดสภาพอารมณ์ของตัวผู้เรียนที่มีผลต่อผลงานศิลปะ มีความเชื่อมโยงที่ส่งผลต่อผลงานศิลปะของตนเองมากน้อยแค่ไหน ตั้งคำถามเมื่อเกิดข้อสงสัยทางด้านความคิดของตนเอง เพื่อให้ได้ที่มาของคำตอบ เพื่อสร้างความเข้าใจตนเองสภาพอารมณ์ของตนเองที่ส่งผลต่อผลงานศิลปะของตน

การจัดสภาพการเรียนการสอนและบรรยากาศในการเรียนการสอนมีความสำคัญส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้เรียน บรรยากาศในห้องเรียนควรผ่อนคลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานศิลปะ

7. บทบาทผู้สอน

7.1 ศึกษาทำความเข้าใจคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ จินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ เล่มนี้เพื่อให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน วัตถุประสงค์รับระดับขั้นตอนของการเรียนการสอน เงื่อนไขของการใช้รูปแบบ การวัดประเมินการวัดประเมิน

7.2 ศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยละเอียด เพื่อกำหนดแนวทางและวางแผนการเรียนการสอน เพื่อจำกัดเนื้อหาสาระในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระวิชา

7.3 เขียนแผนการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ ให้จัดตามความยากง่ายและต่อเนื่องสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียน

7.4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรียงตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ เอาใจใส่ในกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยแนะนำตามความเหมาะสมของเนื้อหาสาระการเรียนรู้

7.5 ศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมิน เพื่อวัดประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ตามรูปแบบที่กำหนดไว้

8. บทบาทของผู้เรียน

- 8.1 ฟังคำชี้แจงของผู้สอนทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 8.2 ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และ
ความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขา
ศิลปะ
- 8.3 ทบทวนความรู้พื้นฐานด้านศิลปะที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 8.4 วางแผนการเรียนรู้ของตนเอง พยายามหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อ
พัฒนาความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 8.5 รู้จักเลือกกระบวนการทำงานศิลปะให้เหมาะสมกับตนเองเพื่อให้เกิดคุณภาพของผลงาน
ศิลปะของตนเอง

ผู้เรียนทำความเข้าใจในบทบาทของตนเอง ทำตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
อย่างเคร่งครัด ตั้งใจวิเคราะห์ข้อมูลตามกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาผลงานศิลปะ
ของตนเองอย่างเหมาะสม

9. เงื่อนไขการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

9.1 เงื่อนไขด้านผู้สอน

รูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์
ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ ผู้สอนควรมีความเข้าใจลักษณะความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้อง
กับกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสร้างทักษะทั้ง 2 ด้านให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสม และประเมิน
ตามกิจอย่างถูกต้องและเหมาะสม

ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญด้านศิลปะ สามารถแยกแยะรูปแบบผลงานศิลปะ แนะนำองค์
ความรู้ด้านศิลปะ ทักษะด้านศิลปะที่ผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือ ได้อย่างลึกซึ้ง และประเมินตาม
กิจอย่างถูกต้องและเหมาะสม

9.2 เงื่อนไขด้านเนื้อหาและรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความ
ฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ
ผู้สอนต้องทำความเข้าใจ สาระเนื้อหาของรูปแบบการเรียนการสอนในทุกมิติ เพื่อให้ผู้สอน

สามารถใช้รูปแบบการเรียนการสอนให้ตรงจุดประสงค์ ตามที่รูปแบบการเรียนการสอนกำหนดไว้ เพื่อได้ประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้

9.3 เจือปนใจผู้เรียน

ผู้เรียนต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านศิลปะในระดับพื้นฐาน สามารถแยกแยะ ลักษณะผลงานศิลปะที่ดีในระดับหนึ่ง มีทักษะในการทำงานศิลปะในระดับพื้นฐานดีระดับหนึ่ง ผู้เรียนมีความสนใจองค์ความรู้ด้านความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ เพื่อเกิดการ พัฒนาตนเองในการสร้างผลงานศิลปะอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

10. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

10.1 ประเมินผู้เรียนด้านความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ก่อนการจัดการเรียน การสอน จากใบงานวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

10.2 ประเมินผู้เรียนด้านความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์หลังการจัดการเรียน การสอน จากใบงานวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

10.3 ประเมินผลงานศิลปะของผู้เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิด วิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนักศึกษาศิลปะ ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะ

11. เครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

11.1 ใบงานวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง โดยใช้ (scoring-rubric) (แบบแยกประเด็นย่อย) 4 ระดับ แสดงการวิเคราะห์ดีมาก วิเคราะห์ดี วิเคราะห์พอใช้ วิเคราะห์ต้อง ปรับปรุง ตามกรอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

11.2 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของกรมสุขภาพจิต

11.3 แบบวัดผลงานศิลปะของผู้เรียน โดยใช้ (scoring-rubric) (แบบแยกประเด็นย่อย) 4 ระดับ สร้างผลงานดีมาก สร้างผลงานในระดับดี สร้างผลงานในระดับพอใช้ สร้างผลงานในระดับต้อง ปรับปรุง ตามกรอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

11.4 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และไม่เห็นด้วย

12. เกณฑ์การวัดและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

12.1 คะแนนใบงานวิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง สูงกว่าก่อนเรียน

12.1.1 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของกรมสุขภาพจิต สูงกว่าก่อนเรียน

12.2 คะแนนผลงานศิลปะของผู้เรียนผ่านเกณฑ์ 60 เปอร์เซ็นต์

12.3 ระดับความพึงพอใจรูปแบบการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของผู้เรียน ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก

13. วิธีการสอน

องค์ประกอบในการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตรกรรม ทัศนศิลป์ และศิลปกรรมศาสตร์ ดังนี้

13.1 เครื่องมือ

13.1.1 เครื่องมือสำหรับผู้สอน

- ใบงานวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม วิเคราะห์ตนเอง
- เครื่องมือประเมินผลงานศิลปะ
- เครื่องมือวัดความพึงพอใจ

13.2 อุปกรณ์

อุปกรณ์สำหรับผู้สอน

- ตัวอย่างผลงานศิลปะจำนวน 33 แฟ้มสะสมงาน จำนวน 2000 ภาพ
- คอมพิวเตอร์

อุปกรณ์สำหรับผู้เรียน

- อุปกรณ์ด้านศิลปะประเภทจิตรกรรม 2 มิติ เช่น เฟรมผ้าใบ , กระดาษ, สีน้ำมัน, สีอคริลิก, ปากกา, ดินสอ, ยางลบ, พู่กัน ฯลฯ

13.3 ขั้นตอนการเรียนการสอน

ครั้งที่ 1

- แนะนำรายวิชา ผู้สอนอธิบายจุดประสงค์การเรียนการสอน ให้เกิดความเข้าใจตรงกันกับ ผู้เรียน อธิบายรายละเอียดของวิชา

- เก็บข้อมูลการวิเคราะห์ศิลปิน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

- สั่งให้ผู้เรียนทำผลงานศิลปะประเภทจิตรกรรม จำนวน 1 ชิ้น ส่งภายในการเรียนการสอน

ครั้งที่ 4

ครั้งที่ 2

- ยกตัวอย่างผลงานศิลปะ อธิบายหลังการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ศิลปิน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเองโดยสอนการวิเคราะห์ 3 ด้านดังนี้

ด้านที่ 1 วิเคราะห์ศิลปิน เป็นการส่งเสริมความคิดวิจารณ์ โดย เน้นการสอน ให้ ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ศิลปินในทุกมิติ โดยแบ่งการสังเกตดังนี้

1) ชื่อศิลปิน การรู้จักชื่อศิลปินอย่างถูกต้อง เพื่อเป็นการต่อยอดในการหาข้อมูลเพิ่มเติมของผู้เรียน ได้ ในแหล่งข้อมูลที่ผู้เรียนมีความมีความถนัดและเข้าถึงได้ง่าย เช่น ระบบ อินเทอร์เน็ต

เพศของศิลปิน ให้ผู้เรียนเห็นผลของเพศสภาพที่มีผลต่อการแนวคิดและรูปแบบของ ผลงานของศิลปิน เป็นอิทธิพลหนึ่งที่มีผลต่อศิลปินเป็นอย่างมาก

ประเทศบ้านเกิด เป็นสิ่งที่ให้ผู้เรียนสังเกตเห็นรูปแบบการใช้ชีวิตสังคมความเป็นอยู่ที่มีผลต่อศิลปิน

ลักษณะนิสัยศิลปิน ลักษณะนิสัยเป็นอีกส่วนที่ผู้สอนต้องอธิบายว่ามีผลกระทบต่อ ผลงานศิลปะไม่ทางตรงก็ทางอ้อมแล้วแต่รูปแบบของงานศิลปะที่แตกต่างกันไป

อายุของศิลปิน ผู้สอนต้องแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของผลงานที่มีอายุแตกต่างกัน ของผู้สร้างผลงานศิลปะเพื่อเป็นเปรียบเทียบให้เห็นถึงวิถีคิดในการทำงานศิลปะที่แตกต่างกัน ช่วงปีเกิด ช่วงเวลาของอายุมีส่วนสำคัญของวิถีคิดและรูปแบบผลงานศิลปะเป็นอย่างมาก เป็นในแต่ระ ช่วงเวลารูปแบบสังคม ความเชื่อก็จะมีผลแตกต่างกันไป ซึ่งส่งผลต่อศิลปินที่เกิดในยุคนั้นๆ

2) ประเภทของผลงาน ให้ผู้สอนอธิบาย ลักษณะของผลงาน แยกประเภทของผลงาน และข้อดีข้อเสียของประเภทของผลงาน

3) ทักษะที่ใช้ในผลงานของศิลปิน ให้ผู้สอนอธิบาย ลักษณะของทักษะลักษณะของผลงาน อธิบายขั้นตอนโดยละเอียด สาเหตุที่ศิลปินเลือกทักษะนี้ และอธิบาย ข้อดีข้อเสียของทักษะ

4) เนื้อหาสาระ ให้ผู้สอนอธิบาย ถึงเนื้อหาสาระได้ อธิบายถึงแนวคิดของศิลปินได้ อธิบายถึงอิทธิพลที่ส่งผลต่อศิลปิน และอธิบายข้อดีข้อเสียของเนื้อหาสาระ

5) สิ่งที่จะนำไปใช้ ให้ผู้สอนอธิบายถึงสิ่งที่จะนำไปใช้ แบ่งประเภทของสิ่งที่จะนำไปใช้ ดังนี้ วิธีคิด, ประเภทของผลงาน, เนื้อหาสาระ, ทักษะ อธิบายถึงความสอดคล้องของสิ่งที่จะนำไปใช้กับผลงานของตนเอง และคุณการเลือกให้เหมาะสมกับรูปแบบงานของผู้เรียน

ด้านที่ 2 วิเคราะห์สังคม ให้ผู้สอนอธิบายดังนี้

1) ลักษณะสังคมที่ศิลปินอยู่ อธิบายถึงเมืองหรือประเทศที่ศิลปินอาศัยอยู่ รูปแบบของสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี

2) อิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของศิลปิน อธิบายถึงอิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของศิลปินได้ จากวัฒนธรรม จากเทคโนโลยี และความชัดเจน

3) เนื้อหาสาระที่ศิลปินสื่อสารกับสังคม
เข้าใจเนื้อหาสาระที่ศิลปินสื่อสาร อธิบายสาเหตุของผลงาน เพื่ออะไร ต้องการสื่อสารถึงคนกลุ่มไหน

4) สิ่งที่จะนำไปปรับใช้กับผลงานของตนเอง เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของผลงาน เลือกส่วนที่ดีไปปรับใช้กับผลงานตนเอง อย่าง เหมาะสม มีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 3 วิเคราะห์ตนเอง เป็นการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ โดย เน้นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ตนเองในทุกมิติ โดยแบ่งการสังเกตดังนี้

1) สภาพอารมณ์ของตนเอง ผู้สอนความพิจารณาจำแนกอารมณ์ของตนเองเข้าใจ สภาพอารมณ์ของตนเอง นำอารมณ์มาปรับใช้กับผลงาน และอย่างมีเหตุผล

2) เนื้อหาสาระที่ตนเองจะทำในผลงานศิลปะ เลือกเนื้อหาสาระในการทำงาน ศิลปะได้ มีความสอดคล้องกับทักษะที่เลือกสอดคล้องกับอารมณ์ของตนเอง อย่างมีประสิทธิภาพ

3) อิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของตนเอง อธิบายถึงลักษณะสังคมของตนเอง เลือกอิทธิพลที่มีผลต่อตนเอง สามารถนำไปปรับและใช้ในผลงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

4) สิ่งที่ต้องการจะสื่อสารผ่านผลงานของตนเอง อธิบายถึงสิ่งที่ต้องการสื่อสาร อธิบายสาเหตุของผลงาน ที่ผู้เรียนทำขึ้นเพื่ออะไร และต้องการสื่อสาร4)ถึงคนกลุ่มไหน

5) ผลที่คาดว่าจะได้รับ สามารถสร้างผลงานศิลปะ ได้ เข้าใจผลงานศิลปะ เข้าใจสภาพสังคม และเข้าใจตนเองเข้าใจตนเอง

ครั้งที่ 3 เป็นการให้คำปรึกษากับผู้เรียนในปัญหาในการคิดและการทำงาน โดยพยายามสอนให้ผู้เรียนใช้หลัก การวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคมและวิเคราะห์ตนเอง ใช้ในการคิดเกี่ยวกับการสร้างผลงานศิลปะของผู้เรียนเอง

ครั้งที่ 4 เป็นขั้นตอนการตรวจผลงานให้คำแนะนำข้อดีข้อเสียของผลงานของผู้เรียนเพื่อนำข้อดีข้อเสียไปปรับใช้ในผลงานชิ้นต่อไป และเก็บข้อมูลประเมินผลผลงานศิลปะ ก่อนการเรียนการสอน

ครั้งที่ 5 สั่งให้ผู้เรียนทำผลงานศิลปะประเภทจิตรกรรม จำนวน 1 ชิ้น (ชิ้นที่ 2) ส่งภายในครั้งที่ 7 ยกตัวอย่างผลงานศิลปะและอธิบายตามหลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 6 ให้คำปรึกษาในการทำงาน โดยใช้หลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคมและวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 7 เป็นขั้นตอนการตรวจผลงานและให้คำแนะนำข้อดีข้อเสียของผลงานของผู้เรียน เพื่อนำข้อดีข้อเสียไปปรับใช้ในผลงานชิ้นต่อไป

ครั้งที่ 8 สั่งให้ผู้เรียนทำผลงานศิลปะประเภทจิตรกรรม จำนวน 1 ชิ้น (ชิ้นที่ 3) ส่งภายในครั้งที่ 10 ยกตัวอย่างผลงานศิลปะและอธิบายตามหลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 9 ให้คำปรึกษาในการทำงาน โดยใช้หลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคมและวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 10 เป็นขั้นตอนการตรวจผลงานและให้คำแนะนำข้อดีข้อเสียของผลงานของผู้เรียน เพื่อนำข้อดีข้อเสียไปปรับใช้ในผลงานชิ้นต่อไป

ครั้งที่ 11 ตั้งให้ผู้เรียนทำผลงานศิลปะประเภทจิตรกรรม จำนวน 1 ชิ้น (ชิ้นที่ 4) ส่งภายในครั้งที่ 13 ยกตัวอย่างผลงานศิลปะและอธิบายตามหลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 12 ให้คำปรึกษาในการทำงาน โดยใช้หลักการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคมและวิเคราะห์ตนเอง

ครั้งที่ 13 เป็นขั้นตอนการตรวจผลงานและให้คำแนะนำข้อดีข้อเสียของผลงานของผู้เรียน เพื่อนำข้อดีข้อเสียไปปรับใช้ในผลงานชิ้นต่อไป และเก็บข้อมูลหลังเรียนของการวิเคราะห์ศิลป์ วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง เก็บข้อมูลด้านผลงานศิลปะ และเก็บข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอน

14. แผนการจัดการเรียนรู้

26 สิงหาคม พ.ศ. 2562 ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2562

เวลาเรียน 42

ชั่วโมง

คาบที่	หน่วยการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ (กิจกรรม)	เวลา (ชั่วโมง)
1	แนะนำรายวิชา (สร้างผลงานศิลปะชิ้นที่ 1)	- ผลวิเคราะห์ 3 ด้านก่อนเรียน - เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	แนะนำรูปแบบการเรียนการสอน - เก็บข้อมูลวิเคราะห์ 3 ด้าน - สร้างผลงานศิลปะ	3
2	ศึกษาผลงานศิลปะ	- ข้อมูลศิลปะร่วมสมัย - รูปแบบและแนวคิดของ ศิลป์ - วิเคราะห์และสังเคราะห์ รูปแบบและแนวคิดของงาน ศิลปะ - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์ และความฉลาดทางอารมณ์ ให้กับนักศึกษา	- ข้อมูลศิลปะร่วมสมัย - รูปแบบและแนวคิดของศิลป์ - วิเคราะห์และสังเคราะห์ รูปแบบและแนวคิดของงาน ศิลปะ - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์ และความฉลาดทางอารมณ์ ให้กับนักศึกษา	3
3	ปรึกษาปัญหาระหว่างการ ทำงาน	- ส่งเสริมการคิดวิจารณ์ และความฉลาดทางอารมณ์ ให้กับนักศึกษา - แนะนำส่งเสริมรูปแบบการ สร้างผลงาน	- ส่งเสริมการคิดวิจารณ์ และความฉลาดทางอารมณ์ ให้กับนักศึกษา - แนะนำส่งเสริมรูปแบบการ สร้างผลงาน	3

4	ตรวจผลงานชิ้นที่ 1	<ul style="list-style-type: none"> - ได้ผลงานศิลปะที่เกิดจากกระบวนการคิดวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอผลงาน - ผู้สอนอธิบายข้อดีของเสียของผู้เรียนแต่ละคน - เก็บข้อมูลจากผลงาน ก่อนการเรียนการสอน 	3
5	ศึกษาผลงานศิลปะ (สร้างผลงานศิลปะชิ้นที่ 2)	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลศิลปะร่วมสมัย - รูปแบบและแนวคิดของศิลปิน - วิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบและแนวคิดของงานศิลปะ - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลศิลปะร่วมสมัย - รูปแบบและแนวคิดของศิลปิน - วิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบและแนวคิดของงานศิลปะ - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา - สร้างผลงานศิลปะที่ได้จากการคิด 	3
6	ปรึกษาปัญหาระหว่างการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา - แนะนำส่งเสริมรูปแบบการสร้างผลงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา - แนะนำส่งเสริมรูปแบบการสร้างผลงาน 	3
7	ตรวจผลงานชิ้นที่ 2	<ul style="list-style-type: none"> - ได้ผลงานศิลปะที่เกิดจากกระบวนการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอผลงาน - ผู้สอนอธิบายข้อดีของเสียของผู้เรียนแต่ละคน 	3
8	ศึกษาผลงานศิลปะ (สร้างผลงานศิลปะชิ้นที่ 3)	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลศิลปะร่วมสมัย - รูปแบบและแนวคิดของศิลปิน - วิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบและแนวคิดของงานศิลปะ - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลศิลปะร่วมสมัย - รูปแบบและแนวคิดของศิลปิน - วิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบและแนวคิดของงานศิลปะ - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา - สร้างผลงานศิลปะที่ได้จากการคิด 	3
9	ปรึกษาปัญหาระหว่างการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา - แนะนำส่งเสริมรูปแบบการสร้างผลงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา - แนะนำส่งเสริมรูปแบบการสร้างผลงาน 	3

คาบที่	หน่วยการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ (กิจกรรม)	เวลา (ชั่วโมง)
10	ตรวจผลงานชิ้นที่ 3	- ได้ผลงานศิลปะที่เกิดจากกระบวนการคิดวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ทางอารมณ์	- นำเสนอผลงาน - ผู้สอนอธิบายข้อดีของเสียของผู้เรียนแต่ละคน	3
11	ศึกษาผลงานศิลปะ (สร้างผลงานศิลปะชิ้นที่ 4)	- ข้อมูลศิลปะร่วมสมัย - รูปแบบและแนวคิดของศิลปิน - วิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบและแนวคิดของงานศิลปะ - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา	- ข้อมูลศิลปะร่วมสมัย - รูปแบบและแนวคิดของศิลปิน - วิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบและแนวคิดของงานศิลปะ - ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา - สร้างผลงานศิลปะที่ได้จากการคิด	3
12	ปรึกษาปัญหาระหว่างการทำงาน	- ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา - แนะนำส่งเสริมรูปแบบการสร้างผลงาน	- ส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ทางอารมณ์ให้กับนักศึกษา - แนะนำส่งเสริมรูปแบบการสร้างผลงาน	3
13	ตรวจผลงานชิ้นที่ 4 สรุปการเรียนรู้การสอน	- ได้ผลงานศิลปะที่เกิดจากกระบวนการคิดวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ทางอารมณ์ - ผลวิเคราะห์ 3 ด้านหลังเรียน	- นำเสนอผลงาน - ผู้สอนอธิบายข้อดีของเสียของผู้เรียนแต่ละคน - เก็บข้อมูลวิเคราะห์ 3 ด้าน - เก็บข้อมูลวิเคราะห์ผลงานศิลปะ - สรุปการเรียนรู้การสอน	3

คะแนนระหว่างเรียน

- ผลงานชิ้นที่ 1	20
คะแนน	
- ผลงานชิ้นที่ 2	20
คะแนน	
- ผลงานชิ้นที่ 3	20
คะแนน	
- ผลงานชิ้นที่ 4	20
คะแนน	

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบการวิจัย

เรื่อง การส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนการสอนศิลปะ ในระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

คำชี้แจง

1. การวิจัยในครั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบปัญหาการคิดวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตศิลปะ
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาด้านศิลปะ ของมหาวิทยาลัยของรัฐ และกำกับของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครฯ
3. แบบสอบถามในการวิจัยนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนการสอนศิลปะ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมความคิดวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนการสอนศิลปะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. สาขาวิชา

.....

3. รหัสและชื่อวิชาด้านศิลปะ

.....

.....
 .....
 .....
 4. ประเภทรายวิชาที่ท่านเรียน ( ) หมวดศึกษาทั่วไป ( ) หมวดวิชาเฉพาะ ( ) หมวดวิชา
 เลือกเสรี

5. วิธีการเรียนที่ท่านเรียนในรายวิชา

( ) เรียนภายในห้องเรียนปรกติคิดเป็นร้อยละ..... ของการเรียนการสอนทั้งหมด

( ) เรียนผ่านระบบอินเตอร์เน็ต ระบุ
 .....

6. ท่านได้รับเอกสารประมวลรายวิชา วัตถุประสงค์การสอนหรือแผนการสอน

( ) แจก ( ) ไม่ได้แจก

7. อาจารย์ผู้สอนมีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน เช่น
 คอมพิวเตอร์/มัลติมีเดีย/ภาพ/สไลด์/ภาพยนตร์/วีดิทัศน์

( ) มี ( ) ไม่มี

8. ขนาดของห้องเรียน/เครื่องมือการเรียนการสอน/นักศึกษา

( ) เหมาะสม ( ) ไม่เหมาะสม

ตอนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนความคิดเห็น(ทุกข้อ)ของท่านนักศึกษา

5 = ดีเยี่ยม/เหมาะสมดีมาก/มากที่สุด

4 = ดี/เหมาะสมมาก/มาก

3 = พอใช้/เหมาะสมปานกลาง/ปานกลาง

2 = น้อย/เหมาะสมน้อย

1 = ต้องปรับปรุง/ไม่มี

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ท่านเลือกเรียนวิชานี้ โดย 1.1 เป็นวิชาบังคับ 1.2 เป็นวิชาเลือกเสรี 1.3 เป็นชุดวิชาที่ทางสาขาจัดสำเร็จรูปไว้ 1.4 เป็นวิชาที่ท่านสนใจเป็นพิเศษ 1.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
2. ความรู้พื้นฐานด้านศิลปะร่วมสมัยของท่าน 2.1 มีความรู้ด้านศิลปะร่วมสมัยน้อย 2.2 มีความรู้ด้านศิลปะร่วมสมัยพอสมควร 2.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

<p>3. สิ่งที่ท่านคาดว่าจะได้รับก่อนการเรียนการสอน</p> <p>3.1 ความรู้ด้านศิลปะร่วมสมัย</p> <p>3.2 ทักษะการทำงานศิลปะ</p> <p>3.3 ความรู้ศิลปะร่วมสมัยและทักษะการทำงานศิลปะ</p> <p>3.4 กระบวนการคิดวิจารณ์งาน</p> <p>3.5 ทักษะความฉลาดทางอารมณ์</p> <p>3.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					
<p>4. ท่านคาดว่าสิ่งที่ได้จากการเรียนสามารถนำไปใช้ โดย</p> <p>4.1 นำความรู้เพื่อไปพัฒนาตนเอง</p> <p>4.2 นำความรู้และทักษะมาพัฒนาผลงานของตนเอง</p> <p>4.3 นำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพในอนาคต</p> <p>4.4 นำกระบวนการคิดไปพัฒนาการทำงานของตนเอง</p> <p>4.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<p>5. ท่านจัดเตรียมความพร้อมของตัวท่านก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย</p> <p>5.1 ศึกษาบทบาทของนักศึกษาที่ต้องปฏิบัติก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>5.2 หาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>5.3 ศึกษากระบวนการคิดเพื่อส่งเสริมการคิดก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>5.4 ปรับสภาพอารมณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเรียน</p> <p>5.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					
<p>6. ท่านคาดว่าจะได้รับวิธีการสอน โดย</p> <p>6.1 การสอนแบบเน้นการบรรยาย</p> <p>6.2 การสอนแบบเน้นการอภิปราย</p> <p>6.3 การสอนแบบเน้นการทำงานศิลปะ</p> <p>6.4 การสอนแบบเน้นกระบวนการคิด</p> <p>6.5 การสอนแบบเน้นความฉลาดทางอารมณ์</p> <p>6.6 การสอนแบบอื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<p>7. ท่านคาดว่าจะได้รับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>7.1 ใช้ตัวอย่างประกอบ</p> <p>7.2 ให้การส่งเสริมการคิด</p> <p>7.3 ให้การส่งเสริมทักษะทางอารมณ์</p> <p>7.4 ใช้การแสดงความคิดเห็น อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิด</p> <p>7.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					
<p>8. ท่านคิดว่าสื่อประกอบการเรียนการสอนมีสาระแบบไหน</p> <p>8.1 มีเนื้อหาสอดคล้องเกี่ยวกับการเรียนการสอน</p> <p>8.2 มีความร่วมสมัย</p> <p>8.3 สืบตามความสนใจของผู้เรียน</p> <p>8.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					
<p>9. ท่านคิดว่าสื่อในการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนอยู่ในช่วงใดของการเรียนการสอน</p> <p>9.1 นำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>9.2 ระหว่างการเรียนการสอน</p> <p>9.3 สรุปบทเรียน</p> <p>9.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	5	5	5	5
<p>10. ท่านคาดหวังว่าจะพบสื่อประเภทใดในการเรียนการสอน</p> <p>10.1 สื่ออุปกรณ์ในการขยายเสียง เช่น ไมโครโฟน เครื่องเล่นเพลง</p> <p>10.2 สื่ออุปกรณ์แบบกระดาษ เป็น เล่ม รูป ภาพ แผ่นภาพ</p> <p>10.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ</p> <p>10.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....</p>					
<p>11. ท่านต้องการแหล่งข้อมูลทางการเรียนรู้จาก</p> <p>11.1 เว็บไซต์</p> <p>11.2 ยูทูป</p> <p>11.3 เฟสบุค</p> <p>11.4 เว็บบอร์ด</p> <p>11.5 ห้องสมุด</p> <p>11.6 แหล่งการเรียนรู้ของเอกชน</p> <p>11.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<p>12. ท่านคาดว่าผู้สอนจะแจ้งหลักเกณฑ์ในการประเมินในการเรียนการสอน โดย</p> <p>12.1 ในครั้งแรกของการเรียนการสอน</p> <p>12.2 แจ้งให้ทราบก่อนเรียนในทุกครั้งที่เรียน</p> <p>12.3 แจ้งให้ทราบหลังการเรียนการสอนทุกครั้ง</p> <p>12.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					
<p>13. ท่านคาดว่าผู้สอนจะใช้ช่วงเวลาใดในการประเมินผลการเรียนการสอน</p> <p>13.1 ประเมินหลังการจัดการเรียนการสอน</p> <p>13.2 ประเมินในทุกขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>13.3 ประเมินในบางขั้นตอน</p> <p>13.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					
<p>14. ท่านคาดว่าผู้สอนจะใช้วิธีการใดในการประเมินผลการเรียนการสอน</p> <p>14.1 การสอบถาม</p> <p>14.2 การสัมภาษณ์</p> <p>14.3 การทดสอบ</p> <p>14.4 ตรวจจากผลงาน</p> <p>14.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	5	5	5	5
15. ท่านคิดว่าผู้สอนจะประเมินผลการเรียนการสอนจาก 15.1 คะแนนการสอบ 15.2 คะแนนการเข้าชั้นเรียนร่วมและคะแนนการสอบ 15.3 คะแนนการเข้าชั้นเรียนร่วมกับคะแนนผลงานศิลปะ 15.5 คะแนนผลงานศิลปะ 15.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
16. ท่านพบปัญหาบรรยากาศการเรียนการสอน คือ 16.1 บรรยากาศการเรียนการสอนแบบแข่งขัน 16.2 บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมการคิดวิจารณ์ 16.3 บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ 16.4 บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมการคิดแบบเสรี 16.5 บรรยากาศการเรียนการสอนแบบตึงเครียด 16.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
17. ท่านพบปัญหาพื้นที่ในการจัดการเรียนการสอน 17.1 พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน 17.2 พื้นที่ใหญ่เกินไปในการจัดการเรียนการสอน 17.3 พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการทำงาน 17.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	5	5	5	5
<p>18. ท่านพบปัญหาเวลาในการจัดการเรียนการสอน คือ</p> <p>18.1 เวลาในการเรียนการสอนน้อยในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>18.2 เวลาในการเรียนการสอนมากในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>18.3 เวลาไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน</p> <p>18.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					
<p>19. ท่านพบปัญหาจากอาจารย์ผู้สอน คือ</p> <p>19.1 กระบวนการคิดไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>19.2 ระยะเวลาในการกิจกรรมไม่สอดคล้องในการส่งเสริมการคิด</p> <p>19.3 การส่งเสริมการคิดยากเกินไปสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>19.4 ผู้สอนขาดความเชี่ยวชาญด้านกระบวนการคิด</p> <p>19.5 ผู้สอนขาดความเชี่ยวชาญด้านความฉลาดทางอารมณ์</p> <p>19.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					
<p>20. ท่านพบปัญหากระบวนการคิดของท่าน คือ</p> <p>20.1 ท่านขาดความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>20.2 ท่านไม่เข้าใจในกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>20.3 ท่านไม่สามารถสังเคราะห์ข้อมูลจากกิจกรรมได้</p> <p>20.4 ท่านไม่สามารถนำสาระการเรียนรู้ไปปรับใช้ในอนาคตได้</p> <p>20.5 ท่านไม่สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่กับองค์ความรู้เก่าได้</p> <p>20.6 ท่านมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอกับองค์ความรู้ใหม่</p> <p>20.7 ท่านมีพื้นฐานความรู้ไม่เท่ากัน</p> <p>20.8 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	5	5	5	5
<p>21. ท่านพบปัญหาในการใช้สื่อในการเรียนการสอน คือ</p> <p>21.1 สื่อไม่น่าสนใจ</p> <p>21.2 สื่อไม่มีความทันสมัย</p> <p>21.3 สื่อไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน</p> <p>21.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					
<p>22. ท่านพบปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอน คือ</p> <p>22.1 ไม่ทราบเกณฑ์การประเมินผลการเรียนการสอน</p> <p>22.2 ไม่มีการแจ้งหลักการประเมินผลการเรียนการสอน</p> <p>22.3 การประเมินผลไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอน</p> <p>22.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
23. ท่านพบปัญหาแหล่งการเรียนรู้ คือ					
23.1 แหล่งเรียนรู้ไม่หลากหลายพอ					
23.2 แหล่งการเรียนรู้ไม่ทันสมัยสำหรับนักศึกษา					
23.3 ขาดความรู้ในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้					
23.4 แหล่งการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน					
23.5 ขาดเครื่องมือในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้					
23.6 เครื่องมือที่ใช้ไม่ส่งเสริมกระบวนการคิด					
23.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมความคิดวิจารณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ

1. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาศิลปะกับการคิดวิจารณ์ ในด้านการออกแบบการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชา
ศิลปะกับการคิดวิจารณ์ญาณ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชา
ศิลปะกับการคิดวิจารณ์ญาณ ในด้านการใช้สื่อในการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชา
ศิลปะกับการคิดวิจารณ์ญาณ ในด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบการวิจัย

เรื่อง การส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอน
ศิลปะ ในระดับปริญญาตรี สาขาศิลปะจิตรทัศน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

คำชี้แจง

1. การวิจัยในครั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบปัญหาการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตศิลปะ
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ หน่วยงานเอกชน ที่รับนิสิตด้านศิลปะเข้าทำงานในหน่วยงาน
3. แบบสอบถามในการวิจัยนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพปัญหาในการคิดวิจารณ์ของนักศึกษา หลังจากรับเข้าเป็นบุคลากรภายในหน่วยงาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. ตำแหน่งงาน

.....

3. หน้าที่รับผิดชอบ

.....

.....

4. หน่วยงานของท่านเป็นหน่วยงาน

- หน่วยงานธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน
- หน่วยงานธุรกิจขนาดกลาง ระหว่าง 50 – 200 คน
- หน่วยงานธุรกิจขนาดใหญ่ 200 คนขึ้นไป
- อื่น ๆ (โปรด

ระบุ).....

5. อายุของบริษัทของท่าน

- น้อยกว่า 5 ปี
- 5 – 10 ปี
- 11 – 20 ปี
- มากกว่า 20 ปี

6. ลักษณะงานของหน่วยงานของท่าน

- งานด้านภาพยนตร์
- งานด้านจัดการแสดงงาน (Event)
- งานด้านสื่อโทรทัศน์
- งานด้านการตกแต่ง
- งานด้านโฆษณา
- งานด้านสื่อสิ่งพิมพ์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนความคิดเห็น(ทุกข้อ)

5 = ดีเยี่ยม/เหมาะสมดีมาก/มากที่สุด

4 = ดี/เหมาะสมมาก/มาก

3 = พอใช้/เหมาะสมปานกลาง/ปานกลาง

2 = น้อย/เหมาะสมน้อย

1 = ต้องปรับปรุง/ไม่มี

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สาเหตุที่หน่วยงานของท่านต้องการบุคลากรใหม่ 1.1 ต้องการทดแทนบุคลากรเก่า 1.2 ขาดแคลนบุคลากร 1.3 ต้องการขยายขนาดองค์กร 1.4 ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน 1.5 ต้องการมุมมองแนวคิดใหม่ 1.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
2. การพิจารณาบุคลากรเข้าทำงาน โดย 2.1 พิจารณาจากผลการเรียน 2.2 พิจารณาจากผลงานและผลการเรียน 2.3 พิจารณาจากการสัมภาษณ์ 2.4 พิจารณาจากสถาบันการศึกษา 2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	5	5	5	5
<p>3. ท่านต้องการบุคลากรแบบไหนในการรับสมัคร</p> <p>3.1 ขยัน</p> <p>3.2 มนุษย์สัมพันธ์ดี</p> <p>3.3 สติปัญญาดี</p> <p>3.4 เป็นผู้นำ</p> <p>3.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					
<p>4. ปัญหาของบุคลากรใหม่ในการทำงาน</p> <p>4.1 ความมั่นใจ</p> <p>4.2 ความรับผิดชอบ</p> <p>4.3 ระเบียบวินัย</p> <p>4.4 ประสิทธิภาพในการทำงาน</p> <p>4.5 มนุษย์สัมพันธ์</p> <p>4.6 ด้านกระบวนการคิดพิจารณา</p> <p>4.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					

รายละเอียดการประเมินการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5 ปัญหาด้านกระบวนการคิดของบุคลากรใหม่ 5.1 ขาดการคิดสร้างสรรค์ 5.2 ขาดการคิดวิจารณ์ 5.3 ขาดการคิดวิเคราะห์ 5.4 ขาดการคิดเชิงระบบ 5.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
6. สาเหตุของปัญหากระบวนการคิดของบุคลากรใหม่ 6.1 ขาดความมั่นใจ 6.2 มีปัญหาส่วนตัว 6.3 สถาบันการศึกษา 6.4 ระบบการศึกษา 6.5 ระยะเวลาในการทำงาน 6.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
7. ปัญหาด้านกระบวนการคิดวิจารณ์ของบุคลากรใหม่ 7.1 การนิยามปัญหา 7.2 การรวบรวมข้อมูล 7.3 การจัดระบบข้อมูล 7.4 การตั้งสมมติฐาน 7.5 การสรุปอ้างอิงโดยใช้หลักตรรกศาสตร์ 7.6 การประเมินสรุปอ้างอิง 7.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					

รายละเอียดการประเมินการเรียนการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	5	5	5	5
<p>8. สาเหตุของปัญหากระบวนการคิดวิจารณ์ของบุคลากรใหม่</p> <p>8.1 ขาดความมั่นใจ</p> <p>8.2 มีปัญหาส่วนตัว</p> <p>8.3 สถาบันการศึกษา</p> <p>8.4 ระบบการศึกษา</p> <p>8.5 ระยะเวลาในการทำงาน</p> <p>8.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					
<p>9. สถาบันการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาการคิดวิจารณ์ของบุคลากรใหม่ โดย</p> <p>9.1 การเรียนการสอนเน้นการจำ</p> <p>9.2 การเรียนการสอนเน้นทักษะ</p> <p>9.3 การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ</p> <p>9.4 การเรียนการสอนไม่ร่วมสมัย</p> <p>9.5 การเรียนการสอนไม่ส่งเสริมกระบวนการคิด</p> <p>9.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมความคิดวิจารณ์ในการเรียนการสอนศิลปะ

1. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการคิดวิจารณ์ของ
นักศึกษาในสถาบันการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการคิดวิจารณ์ของ
บุคคลากรใหม่ในองค์กรของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานวิเคราะห์ศิลปิน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

1. วิเคราะห์ศิลปิน

ศิลปิน

.....

.....

.....

.....

.....

ประเภทของผลงาน

.....

.....

.....

.....

ทักษะที่ใช้ในผลงานของศิลปิน

.....

.....

.....

.....

เนื้อหาสาระของผลงาน

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 3. ทักษะที่ใช้ในผลงานของศิลปิน ให้คะแนนตามการบรรยายเข้าเกณฑ์

- 1) ลักษณะของทักษะ 2) อธิบายขั้นตอนโดยละเอียด 3) ข้อดีข้อเสียของทักษะ
- 4) สาเหตุที่ศิลปินเลือกทักษะนี้

ข้อที่ 4. เนื้อหาสาระ ให้คะแนนตามการบรรยายเข้าเกณฑ์

- 1) อธิบายถึงเนื้อหาสาระได้ 2) อธิบายถึงแนวคิดของศิลปินได้ 3) อธิบายถึงอิทธิพลที่ส่งผลต่อศิลปิน 4) อธิบายข้อดีข้อเสียของเนื้อหาสาระ

ข้อที่ 5. สิ่งที่จะนำไปใช้ ให้คะแนนตามการบรรยายเข้าเกณฑ์

- 1) บอกถึงสิ่งที่จะนำไปใช้ 2) แบ่งประเภทของสิ่งที่จะนำไปใช้ ดังนี้ วิธีคิด, ประเภทของผลงาน, เนื้อหาสาระ, ทักษะ 3) อธิบายถึงความสอดคล้องของสิ่งทีนำไปใช้กับผลงานของตนเอง 4) เลือกใช้เหมาะสม

คำชี้แจง	ระดับคุณภาพ	1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
	ระดับคุณภาพ	2	หมายถึง	พอใช้
	ระดับคุณภาพ	3	หมายถึง	ดี
	ระดับคุณภาพ	4	หมายถึง	ดีมาก

นักเรียนได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้น ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
1. สาระสำคัญของชิ้นงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
2. องค์ประกอบของชิ้นงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
3. ทักษะการทำงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและรูปแบบผลงานศิลปะ	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
5. เวลาที่กำหนด	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

คะแนน	17 – 20	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	15 – 16	หมายถึง	ดี
คะแนน	12 – 14	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	0 – 11	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่าน ระดับ พอใช้

วิเคราะห์ผลงาน(ก่อนเรียน)

เลขที่	ประเด็นการประเมิน																รวมคะแนน	สรุปผล					
	ศิลปิน				ประเภทของผลงาน				ทักษะที่ใช้ในผลงานของศิลปิน				เนื้อหาสาระของผลงาน							สิ่งที่นำไปปรับใช้กับผลงานตนเอง			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		1	2	3	4	ผ	มผ
1	/				/					/					/						8		/
2	/				/					/					/						7		/
3	/				/					/					/				/		7		/
4		/				/				/					/				/		9		/
5		/			/					/					/				/		7		/
6		/			/					/					/				/		9		/
7		/			/					/					/				/		8		/
8	/				/					/					/				/		8		/
9	/				/					/					/				/		7		/
10	/				/					/					/				/		9		/
11	/				/					/					/				/		7		/
12		/				/				/					/				/		10		/
13		/				/				/					/				/		10		/
14		/			/					/					/				/		8		/

15	/				/					/				/						7		/
16	/				/					/				/						7		/
17		/			/					/				/						8		/
18	/				/					/				/					/	9		/
19		/			/					/				/						6		/
20	/				/					/				/					/	7		/
รวม																				158		
เฉลี่ย																				7.9		/

วิเคราะห์ผลงาน(หลังเรียน)

เลขที่	ประเด็นการประเมิน																				รวมคะแนน	สรุปผล	
	ศิลปิน				ประเภทของผลงาน				ทักษะที่ใช้ในผลงานของศิลปิน				เนื้อหาสาระของผลงาน				สิ่งที่นำไปปรับใช้กับผลงานตนเอง						
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4			
1			/				/				/				/				/		16	/	
2			/				/				/				/				/		18	/	
3			/				/				/				/				/		15	/	
4			/				/				/				/				/		17	/	
5			/				/				/				/				/		16	/	

6			/		/			/			/			/			18	/	
7			/		/			/			/			/			17	/	
8			/		/			/			/			/			16	/	
9			/		/			/			/			/			17	/	
10			/		/			/			/			/			19	/	
11			/		/			/			/			/			18	/	
12			/		/			/			/			/			17	/	
13			/		/			/			/			/			17	/	
14			/		/			/			/			/			15	/	
15			/		/			/			/			/			16	/	
16			/		/			/			/			/			17	/	
17			/		/			/			/			/			17	/	
18			/		/			/			/			/			16	/	
19			/		/			/			/			/			18	/	
20			/		/			/			/			/			19	/	
รวม																	339		
เฉลี่ย																	16.95	/	

ใบงานวิเคราะห์ศิลปิน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

2. วิเคราะห์สังคม

ลักษณะสังคมที่ศิลปิน

.....

.....

.....

.....

.....

อิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของศิลปิน

.....

.....

.....

.....

.....

เนื้อหาสาระที่ศิลปินสื่อสารกับสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่จะนำไปปรับใช้กับผลงานของตนเอง

.....

.....

.....

.....

15																				
16																				
17																				
18																				
19																				
20																				
รวม																				
เฉลี่ย																				

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้เรียนเขียนบรรยายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้(ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน)

ข้อ 1. ลักษณะสังคมที่ศิลปินอยู่ ให้คะแนนตามการบรรยายเข้าเกณฑ์

1)อธิบายถึงเมืองหรือประเทศที่ศิลปินอาศัยอยู่ 2)รูปแบบของสังคม 3)วัฒนธรรม

4)เทคโนโลยี

ข้อ 2. อิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของศิลปิน ให้คะแนนตามการบรรยายเข้าเกณฑ์

1) อธิบายถึงอิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของศิลปินได้ 2)จากวัฒนธรรม 3)

จากเทคโนโลยี 4)ความชัดเจน

ข้อ 3. เนื้อหาสาระที่ศิลปินสื่อสารกับสังคม ให้คะแนนตามการบรรยายเข้าเกณฑ์

1) เข้าใจเนื้อหาสาระที่ศิลปินสื่อสาร 2)อธิบายสาเหตุของผลงาน 3)เพื่ออะไร 4)

ต้องการสื่อสารถึงคนกลุ่มไหน

ข้อ 4. สิ่งที่จะนำไปปรับใช้กับผลงานของตนเอง ให้คะแนนตามการบรรยายเข้าเกณฑ์

1)เปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของผลงาน 2)เลือกส่วนที่ดีไปปรับใช้กับผลงานตนเอง

3)อย่าง 4)เหมาะสม มีประสิทธิภาพ

คำชี้แจง ระดับคุณภาพ	1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
ระดับคุณภาพ	2	หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ	3	หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ	4	หมายถึง	ดีมาก

นักเรียนได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้น ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
1. สาระสำคัญของชิ้นงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
2. องค์ประกอบของชิ้นงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
3. ทักษะการทำงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและรูปแบบผลงานศิลปะ	4 (ดีมาก) 3 (ดี)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน

	2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	
5. เวลาที่กำหนด	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

คะแนน 15 – 16 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 13 – 14 หมายถึง ดี

คะแนน 11 – 12 หมายถึง พอใช้

คะแนน 0 – 10 หมายถึง ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่าน ระดับ พอใช้

วิเคราะห์ผลงาน(ก่อนเรียน)

เลขที่	ประเด็นการประเมิน																รวม คะแนน	สรุปผล				
	ลักษณะสังคม ที่ศิลปินอยู่				อิทธิพลทาง สังคมที่ส่งผล ต่อผลงานของ ศิลปิน				เนื้อหาสาระที่ ศิลปินสื่อสาร กับสังคม				สิ่งที่จะนำไป ปรับใช้กับ ผลงานของ ตนเอง									
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		พ	มพ			
1		/				/				/					/					6		/
2	/				/					/					/					5		/
3		/				/				/					/					7		/
4	/				/					/					/					4		/
5	/					/				/					/					6		/
6		/				/				/					/					6		/
7	/					/				/					/					6		/
8		/			/					/					/					7		/
9	/				/					/					/					5		/
10	/					/				/					/					6		/
11	/					/				/					/					6		/
12		/				/				/					/					7		/
13		/				/				/					/					8		/
14	/				/					/					/					4		/

6			/		/		/		/							15	/	
7			/		/		/		/							15	/	
8		/		/		/		/		/						15	/	
9		/		/		/		/		/						15	/	
10		/		/		/		/		/						14	/	
11	/		/		/		/		/							14	/	
12		/		/		/		/		/						14	/	
13		/		/		/		/		/						16	/	
14		/		/		/		/		/						15	/	
15	/		/		/		/		/							15	/	
16		/	/		/		/		/							15	/	
17	/		/		/		/		/							14	/	
18		/		/		/		/		/						14	/	
19		/		/		/		/		/						14	/	
20		/		/		/		/		/						16	/	
รวม																292		
เฉลี่ย																14.6	/	

ใบงานวิเคราะห์ศิลปิน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

3. วิเคราะห์ตนเอง

.....

.....

.....

.....

สภาพอารมณ์ของตนเอง

.....

.....

.....

.....

เนื้อหาสาระที่ตนเองจะทำในผลงานศิลปะ

.....

.....

.....

.....

อิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของตนเอง

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ต้องการจะสื่อสารผ่านผลงานของตนเอง

.....

.....

.....

.....

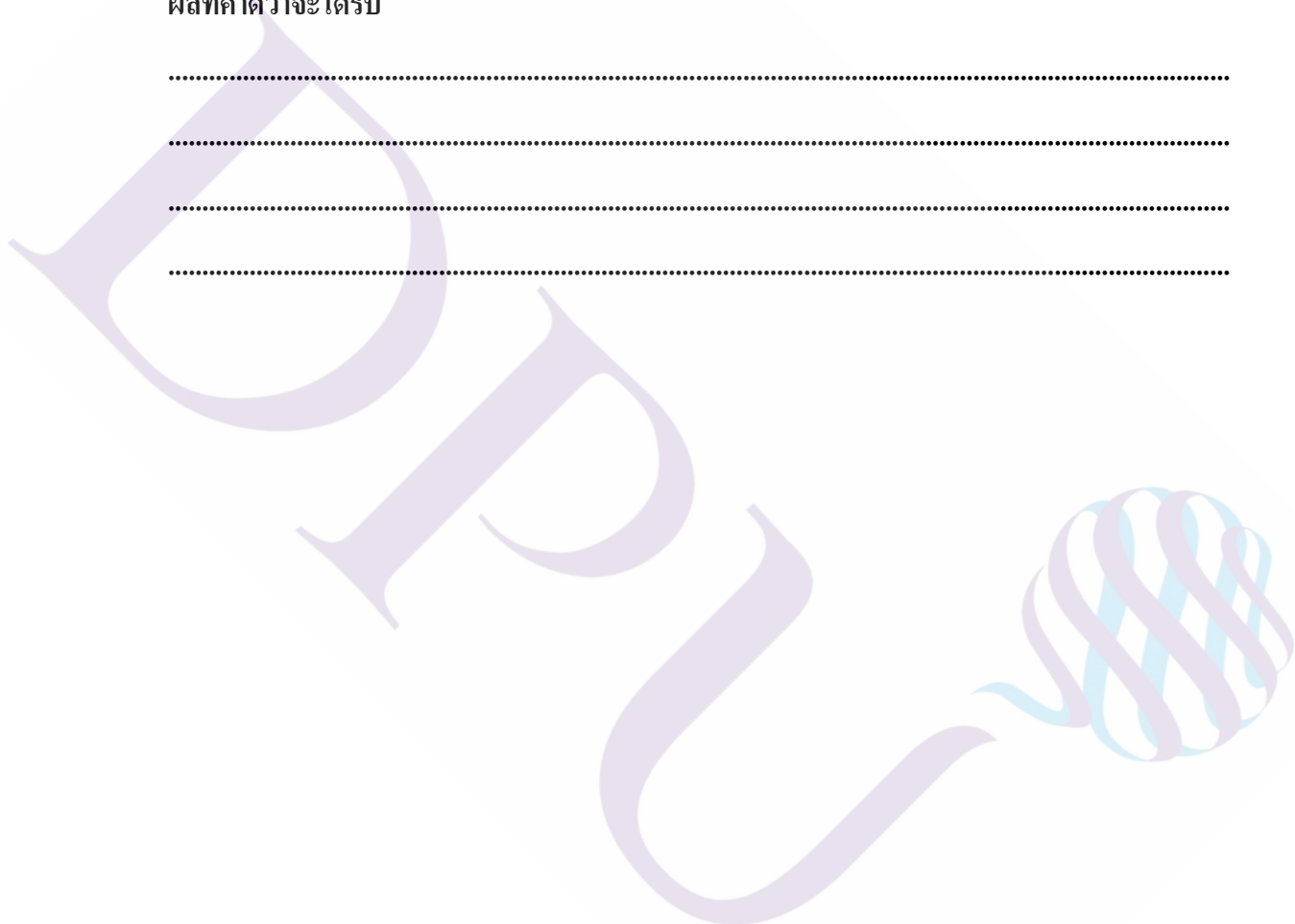
ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

.....

.....

15																				
16																				
17																				
18																				
19																				
20																				
รวม																				
เฉลี่ย																				

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้เรียนเขียนบรรยายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้(ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน)

ข้อ 1. สภาพอารมณ์ของตนเอง

1)จำแนกอารมณ์ของตนเอง 2)เข้าใจสภาพอารมณ์ของตนเอง 3)นำเอาอารมณ์มา

ปรับใช้กับผลงาน 4)อย่างมีเหตุผล

ข้อ 2. เนื้อหาสาระที่ตนเองจะทำในผลงานศิลปะ

1)เลือกเนื้อหาสาระในการทำงานศิลปะได้ 2)มีความสอดคล้องกับทักษะที่เลือก 3)

มีความ 4)สอดคล้องกับอารมณ์ของตนเอง อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ 3. อิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของตนเอง

1)อธิบายถึงลักษณะสังคมของตนเอง 2)เลือกอิทธิพลที่มีผลต่อตนเอง 3)สามารถ

นำไปปรับใช้ในผลงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ 4. สิ่งที่ต้องการจะสื่อสารผ่านผลงานของตนเอง

1)อธิบายถึงสิ่งที่ต้องการสื่อสาร 2)อธิบายสาเหตุของผลงาน 3)เพื่ออะไร ต้องการ

สื่อสาร 4)ถึงคนกลุ่มไหน

ข้อ 5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1)สามารถสร้างผลงานศิลปะ2)ได้ เข้าใจผลงานศิลป์ 3)เข้าใจสภาพสังคม 4)เข้าใจตนเอง

คำชี้แจง ระดับคุณภาพ	1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
ระดับคุณภาพ	2	หมายถึง	พอใช้
ระดับคุณภาพ	3	หมายถึง	ดี
ระดับคุณภาพ	4	หมายถึง	ดีมาก

นักเรียนได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้น ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
1. สาระสำคัญของชิ้นงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
2. องค์ประกอบของชิ้นงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
3. ทักษะการทำงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน

	2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	
4. ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและรูปแบบผลงานศิลปะ	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน
5. เวลาที่กำหนด	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	อธิบายให้เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 4 คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

คะแนน	17 – 20	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	15 – 16	หมายถึง	ดี
คะแนน	12 – 14	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	0 – 11	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่าน ระดับ พอใช้

วิเคราะห์ผลงาน(ก่อนเรียน)

เลขที่	ประเด็นการประเมิน																รวมคะแนน	สรุปผล						
	สภาพอารมณ์ของตนเอง				เนื้อหาสาระที่ตนเองจะทำในผลงานศิลปะ				อิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของตนเอง				สิ่งที่ต้องการจะสื่อสารผ่านผลงานของตนเอง							ผลที่คาดว่าจะได้รับ				
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		1	2	3	4			
1		/				/				/					/						8		/	
2		/				/				/					/							8		/
3		/				/				/					/							9		/
4		/				/				/					/							8		/
5		/				/				/					/							9		/
6		/				/				/					/							9		/
7		/				/				/					/							9		/
8		/				/				/					/							8		/
9	/					/				/					/							7		/
10	/					/				/					/							7		/
11	/					/				/					/							8		/
12		/				/				/					/							8		/
13		/				/				/					/							9		/
14	/					/				/					/							7		/

15			/		/			/			/			/			10		/
16			/		/			/			/			/			10		/
17		/			/			/			/			/			9		/
18		/			/			/			/			/			9		/
19		/			/			/			/			/			9		/
20		/			/			/			/			/			9		/
รวม																	170		
เฉลี่ย																	8.5		/

วิเคราะห์ผลงาน(หลังเรียน)

เลขที่	ประเด็นการประเมิน																รวมคะแนน	สรุปผล				
	สภาพอารมณ์ของตนเอง				เนื้อหาสาระที่ตนเองจะทำในผลงานศิลปะ				อิทธิพลทางสังคมที่ส่งผลต่อผลงานของตนเอง				สิ่งที่ต้องการจะสื่อสารผ่านผลงานของตนเอง							ผลที่คาดว่าจะได้รับ		
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		1	2	3	4	ผ
1			/				/				/				/				/	15	/	
2			/				/				/				/				/	15	/	
3			/				/				/				/				/	16	/	
4			/				/				/				/				/	17	/	

5			/		/			/		/			/		17	/	
6			/		/		/		/		/		/		18	/	
7			/		/		/		/		/		/		18	/	
8		/		/		/		/		/		/		/	17	/	
9		/		/		/		/		/		/		/	16	/	
10		/		/		/		/		/		/		/	18	/	
11		/		/		/		/		/		/		/	18	/	
12		/		/		/		/		/		/		/	19	/	
13		/		/		/		/		/		/		/	17	/	
14		/		/		/		/		/		/		/	17	/	
15		/		/		/		/		/		/		/	18	/	
16		/		/		/		/		/		/		/	17	/	
17		/		/		/		/		/		/		/	18	/	
18		/		/		/		/		/		/		/	19	/	
19		/		/		/		/		/		/		/	19	/	
20		/		/		/		/		/		/		/	20	/	
รวม															349		
เฉลี่ย															17.45	/	

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

ชื่อ.....ชั้น...../..... เลขที่.....

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์ และมีความสุข การรู้จักความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองเพื่อพัฒนาและการใช้ศักยภาพตนเองในการดำเนินชีวิตครอบครัว การทำงานและการการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

กรมสุขภาพจิต ได้ตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์จึงได้สร้างแบบประเมินเพื่อใช้ประเมินตนเอง

คำแนะนำ

แบบประเมินนี้เป็นประโยชน์ที่มีข้อความเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะต่างๆ แม้ว่าประโยคอาจไม่ตรงกับที่ท่านเป็นอยู่ก็ตามให้ท่านเลือกคำตอบที่ตรงกับท่านมากที่สุด ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี โปรดตอบตามความเป็นจริงและตอบทุกข้อ เพื่อท่านจะได้รู้จักตนเองและวางแผนพัฒนาตนเองต่อไป มีคำตอบ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยค คือ ไม่จริง จริงบางครั้ง ก่อนข้างจริง จริงมาก โปรดใส่เครื่องหมาย / ในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ก่อนข้าง จริง	จริงมาก	คะแนน
1. เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับฉัน					
2. ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					

รายการประเมิน	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก	คะแนน
3. เมื่อถูกขัดใจฉันรู้สึก หงุดหงิดจนควบคุมอารมณ์ ไม่ได้					
4. ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายที่พอใจ					
5. ฉันมีปฏิกิริยาโต้ตอบปัญหา เพียงเล็กน้อย					
6. ฉันถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจน ผู้อื่นยอมรับได้					
รวม					
7. ฉันสังเกตได้ เมื่อคนใกล้ชิด มีอารมณ์เปลี่ยนแปลง					
8. ฉันไม่สนใจกับความทุกข์ ของผู้อื่นที่ฉันไม่รู้จัก					
9. ฉันไม่ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นทำ ต่างจากที่ฉันคิด					
10. ฉันยอมรับได้ว่าผู้อื่นก็มี เหตุผลที่จะไม่พอใจในการ					

รายการประเมิน	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก	คะแนน
กระทำของมัน					
11. ฉันรู้สึกว่าคุณอื่นเรียกร้อง ความสนใจมากเกินไป					
12. แม้จะมีภาระที่ต้องทำก็ยินดี รับฟังความทุกข์ของผู้อื่นที่ ต้องการความช่วยเหลือ					
รวม					
13. เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอา เปรียบเทียบกับผู้อื่นเมื่อมีโอกาส					
14. ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ ผู้อื่นมีต่อฉัน					
15. เมื่อทำผิดฉันสามารถกล่าว คำว่า “ขอโทษ” ผู้อื่นได้					
16. ฉันยอมรับข้อผิดพลาดของ ผู้อื่นได้ยาก					
17. ถึงแม้จะต้องเสียประโยชน์ ส่วนตัวไปบ้าง ฉันก็ยินดีที่จะ ทำเพื่อส่วนรวม					
18. ฉันรู้สึกลำบากใจในการทำ					

รายการประเมิน	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก	คะแนน
สิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้อื่น					
รวม					
19. ฉันไม่รู้ว่าคุณเก่งเรื่องอะไร					
20. แม้จะเป็นงานยาก ฉันก็ มั่นใจว่าสามารถทำได้					
21. เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ฉัน รู้สึกหมดกำลังใจ					
22. ฉันรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำ สิ่งต่างๆอย่างเต็มความสามารถ					
23. เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและ ความผิดหวัง ฉันจะไม่ยอมแพ้					
24. เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ฉัน มักทำต่อไปไม่สำเร็จ					
รวม					
25. ฉันพยายามหาสาเหตุที่ แท้จริงของปัญหาโดยไม่คิดเอา เองตามใจชอบ					
26. บ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่าจะไร ทำให้ฉันไม่มีความสุข					

รายการประเมิน	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก	คะแนน
27. ฉันรู้สึกว่าการตัดสินใจ แก้ปัญหาเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน					
28. เมื่อต้องการทำอะไรหลาย อย่างในเวลาเดียวกัน ฉัน ตัดสินใจได้ว่าจะทำอะไร ก่อนหลัง					
29. ฉันลำบากใจเมื่อต้องอยู่กับ คนแปลกหน้าหรือคนที่ไม่ คุ้นเคย					
30. ฉันทนไม่ได้เมื่อต้องอยู่ใน สังคมที่มีกฎระเบียบขัดกับ ความเคยชินของฉัน					
รวม					
31. ฉันทำความรู้จักผู้อื่นได้ง่าย					
32. ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่ คบกันมานาน					
33. ฉันไม่กล้าบอกความ ต้องการของฉันให้ผู้อื่นรับรู้					
34. ฉันทำในสิ่งที่ต้องการ โดย					

รายการประเมิน	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก	คะแนน
ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
35. เป็นการยากสำหรับฉันที่จะ โต้แย้งกับผู้อื่น แม้จะมีเหตุผล เพียงพอ					
36. เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ฉัน สามารถอธิบายเหตุผลที่เขา ยอมรับได้					
รวม					
37. ฉันรู้สึกค้อยกว่าผู้อื่น					
38. ฉันทำหน้าที่ได้ดี ไม่ว่าจะ อยู่ในบทบาทใด					
39. ฉันสามารถทำงานที่ได้รับ มอบหมายได้ดีที่สุด					
40. ฉันไม่มั่นใจในการทำงาน ที่ยากลำบาก					
รวม					
41. แม้ว่าสถานการณ์จะเลวร้าย ฉันก็มีความหวังว่าจะดีขึ้น					
42. ทุกปัญหาจะมีทางออกเสมอ					

รายการประเมิน	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก	คะแนน
43. เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียด ฉันมักปรับเปลี่ยนให้เป็นเรื่อง ผ่อนคลายหรือสนุกสนานได้					
44. ฉันสนุกสนานทุกครั้งกับ กิจกรรมในวันสุดสัปดาห์และ วันพักผ่อน					
45. ฉันรู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่น ได้รับสิ่งดี ๆ มากกว่าฉัน					
46. ฉันพอใจกับสิ่งที่ฉันเป็นอยู่					
รวม					
47. ฉันไม่รู้ว่าจะหาอะไรทำ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่าย					
48. เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ ฉันจะทำในสิ่งที่ฉันชอบ					
49. เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ ฉันมี วิธีผ่อนคลายอารมณ์ได้					
50. ฉันสามารถผ่อนคลาย ตนเองได้ แม้จะเหนื่อยเหนื่อย จากภาระหน้าที่					

รายการประเมิน	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก	คะแนน
51. ฉันไม่สามารถทำใจให้เป็น สุขได้จนกว่าจะได้ทุกสิ่ง ที่ต้องการ					
52. ฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่อง เล็กน้อยๆที่เกิดขึ้นเสมอ					
รวม					

การให้คะแนน แบ่งเป็น 2 กลุ่มในการให้คะแนนดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่อข้อ														
1	4	6	7	10	12	14	15	17	20	22	23	25	28	
31	32	34	36	38	39	41	42	43	44	46	48	49	50	
แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้														
ตอบไม่จริง								ให้	1	คะแนน				
ตอบจริงบางครั้ง								ให้	2	คะแนน				
ตอบค่อนข้างจริง								ให้	3	คะแนน				
ตอบจริงมาก								ให้	4	คะแนน				

กลุ่มที่ 2 ได้แก่อข้อ													
2	3	5	8	9	11	13	16	18	19	21	24		
26	27	29	30	33	35	37	40	45	47	51	52		
แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้													
ตอบไม่จริง								ให้	4	คะแนน			
ตอบจริงบางครั้ง								ให้	3	คะแนน			
ตอบค่อนข้างจริง								ให้	2	คะแนน			
ตอบจริงมาก								ให้	1	คะแนน			

การรวมคะแนน

ด้านดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ด้านเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ด้านสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข

ด้าน	ด้านย่อย	การรวมคะแนน	ผลรวมคะแนน/การแปลผล					
			รวม	แปลผล	รวม	แปลผล	รวม	แปลผล
ดี	1.1 ควบคุมอารมณ์	รวมข้อ 1 ถึงข้อ 6						
	1.2 เห็นใจผู้อื่น	รวมข้อ 7 ถึงข้อ 12						
	1.3 รับผิดชอบ	รวมข้อ 13 ถึงข้อ 18						
เก่ง	2.1 มีแรงจูงใจ	รวมข้อ 19 ถึงข้อ 24						
	2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	รวมข้อ 25 ถึงข้อ 30						
	2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	รวมข้อ 31 ถึงข้อ 36						
สุข	3.1 ภูมิใจตนเอง	รวมข้อ 37 ถึงข้อ 40						

	3.2 ฟังพอใจ ในชีวิต	รวมข้อ 41 ถึง ข้อ 46							
	3.3 สุขสงบ ทางใจ	รวมข้อ 47 ถึง ข้อ 52							

ผลที่ได้เป็นเพียงการประเมินโดยสังเขป คะแนนที่ได้ต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ ไม่ได้หมายความว่าท่านหรือเด็กมีความผิดปกติในด้านนั้น เพราะด้านต่างๆเหล่านี้เป็นสิ่งที่มีการพัฒนาและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นคะแนนที่ได้ต่ำจึงเป็นเพียงข้อเตือนใจให้ท่านหาแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นๆให้มากยิ่งขึ้น สำหรับรายละเอียดและแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์มีอยู่ในหนังสืออีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์ หรือคู่มือความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต รวมทั้งท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่ทางกรมสุขภาพจิตหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น

1. ตารางคะแนนประเมินผลความฉลาดทางอารมณ์ (ก่อนการเรียนการสอน)

	ความดี			ความเก่ง			ความสุข			ตารางตรวจ คะแนน/แปล ผล	
	1.1 ควบคุม อารมณ์	1.2 เห็นใจ ผู้อื่น	1.3 รับผิดชอบ	2.1 มีแรงจูงใจ	2.2 ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	2.3 สัมพันธ์ภาพ กับผู้อื่น	3.1 ภูมิใจ ตนเอง	3.2 ฟังพอใจ ในชีวิต	3.3 สุข สงบ ทางใจ	รวม	แปล
1	11	10	11	12	11	10	9	8	10	103	ไม่ ผ่าน
2	7	10	7	8	12	11	8	12	11	86	ไม่ ผ่าน

3	12	7	10	7	8	7	10	7	7	75	ไม่ ผ่าน
4	15	11	12	10	12	11	8	12	10	101	ไม่ ผ่าน
5	14	12	11	10	11	8	8	10	9	93	ไม่ ผ่าน
6	14	12	12	9	8	10	12	11	9	97	ไม่ ผ่าน
7	12	13	10	10	12	9	9	12	7	94	ไม่ ผ่าน
8	9	10	8	7	7	8	10	9	9	77	ไม่ ผ่าน
9	10	11	11	8	12	10	10	12	10	94	ไม่ ผ่าน
10	10	10	12	12	11	9	8	10	10	92	ไม่ ผ่าน
11	13	10	11	9	10	11	6	10	12	92	ไม่ ผ่าน
12	16	12	12	10	12	14	10	13	12	111	ไม่ ผ่าน

	ความดี			ความเก่ง			ความสุข			ตารางตรวจ คะแนน/แปล ผล	
	1.1 ควบคุม อารมณ์	1.2 เห็นใจ ผู้อื่น	1.3 รับผิดชอบ	2.1 มีแรงจูงใจ	2.2 ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	2.3 สัมพันธ์ภาพ กับผู้อื่น	3.1 ภูมิใจ ตนเอง	3.2 พึงพอใจ ในชีวิต	3.3 สุข สงบ ทางใจ	รวม	แปล ผล
13	14	12	10	11	11	10	9	10	11	98	ไม่ ผ่าน
14	12	14	10	12	12	9	7	10	10	96	ไม่ ผ่าน
15	12	10	11	9	12	10	10	11	11	96	ไม่ ผ่าน
16	12	9	8	12	10	10	10	9	9	89	ไม่ ผ่าน
17	14	12	12	13	11	12	8	10	10	102	ไม่ ผ่าน
18	16	14	17	10	13	12	9	10	12	113	ไม่ ผ่าน
19	10	12	12	11	12	14	10	10	12	103	ไม่ ผ่าน
20	13	14	14	12	10	11	9	9	12	104	ไม่ ผ่าน
	รวม									1916	ไม่ ผ่าน

ผ่าน 60 %

ผ่าน 125 คะแนน

ผ่านคะแนนรวม 2,496 คะแนน

2. ตารางคะแนนประเมินผลความฉลาดทางอารมณ์ (หลังการเรียนรู้การสอน)

	ความดี			ความเก่ง			ความสุข			ตารางตรวจ คะแนน/แปล ผล	
	1.1 ควบคุม อารมณ์	1.2 เห็นใจ ผู้อื่น	1.3 รับผิดชอบ	2.1 มี แรงจูงใจ	2.2 ตัดสินใจ และ แก้ปัญหา	2.3 สัมพันธ์ภาพ กับผู้อื่น	3.1 ภูมิใจ ตนเอง	3.2 พึง พอใจ ในชีวิต	3.3 สุข สงบ ทางใจ	รวม	แปล ผล
1	14	17	14	13	13	15	9	12	11	118	ไม่ ผ่าน
2	15	12	13	13	12	10	10	11	11	107	ไม่ ผ่าน
3	12	13	14	16	18	15	8	11	14	121	ไม่ ผ่าน
4	17	18	15	15	16	15	12	13	15	136	ผ่าน
5	13	15	16	14	17	18	10	11	12	126	ผ่าน
6	14	14	17	12	14	16	10	10	10	117	ไม่ ผ่าน
7	15	12	13	14	14	17	11	14	15	125	ผ่าน
8	16	14	14	15	17	15	13	14	16	134	ผ่าน
9	18	16	16	15	18	18	14	17	15	147	ผ่าน
10	15	15	17	14	14	15	12	10	13	125	ผ่าน
11	13	14	15	18	17	17	12	14	16	136	ผ่าน
12	16	14	14	14	17	16	11	12	12	126	ผ่าน
13	17	15	15	14	15	13	10	12	11	122	ไม่ ผ่าน

14	15	17	18	16	16	17	10	10	13	132	ผ่าน
15	14	14	15	18	19	18	12	12	11	133	ผ่าน
16	17	18	20	20	21	18	14	19	17	164	ผ่าน
17	15	17	14	14	14	17	12	18	17	138	ผ่าน
18	15	18	18	17	16	17	10	13	14	138	ผ่าน
19	15	19	14	14	17	16	9	15	16	135	ผ่าน
20	18	18	16	14	15	17	12	16	14	140	ผ่าน
รวม										2,620	ผ่าน

ผ่าน 60 %

ผ่าน 125 คะแนน

ผ่านคะแนนรวม 2,496 คะแนน

16																				
17																				
18																				
19																				
20																				
รวม																				
เฉลี่ย																				

คำชี้แจง ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง

ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง ดี

ระดับคุณภาพ 4 หมายถึง ดีมาก

นักเรียนได้คะแนนร้อยละ 60 ขึ้น ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินผลชิ้นงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การพิจารณา
1. สาระสำคัญของชิ้นงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	ผลงานมีเนื้อหาสาระ สามารถสื่อสารกับผู้ชมได้ สร้างความรู้สึแก่ผู้ชม สร้างความรู้สึในทิศทางเดียวกันของผู้ชมผลงาน
2. องค์ประกอบของชิ้นงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	มีการจัดการองค์ประกอบของภาพ มีทักษะในการจัดการองค์ประกอบ สร้างความสมดุลขององประกอบ มีความงามด้านองค์ประกอบ
3. ทักษะการทำงาน	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	มีทักษะการทำงานพอใช้ มีทักษะการทำงานขั้นพื้นฐาน มีทักษะการทำงานที่ดี มีทักษะการทำงานที่ดีเยี่ยม
4. ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและรูปแบบผลงานศิลปะ	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	มีความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและรูปแบบผลงานศิลปะระดับพอใช้ มีความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและรูปแบบผลงานศิลปะระดับดี มีความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและรูปแบบผลงานศิลปะระดับดีมาก มีความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและรูปแบบผลงานศิลปะระดับดีเยี่ยม
5. เวลาที่กำหนด	4 (ดีมาก) 3 (ดี) 2 (พอใช้) 1 (ต้องปรับปรุง)	ผลงานเสร็จก่อนเวลาที่กำหนด ผลงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด ผลงานยังไม่ครบถ้วนแต่ส่งตรงเวลา ผลงานไม่ครบถ้วนและไม่ทันเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

คะแนน 17 – 20 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 15 – 16 หมายถึง ดี

คะแนน 12 – 14 หมายถึง พอใช้

คะแนน 0 – 11 หมายถึง ต้องปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

ผ่าน ระดับ พอใช้

ผลการประเมินผลงานศิลปะ(ก่อนทำการทดลอง)

เลขที่	ประเด็นการประเมิน																รวม คะแนน	สรุปผล					
	สาระสำคัญของ ชิ้นงาน				องค์ประกอบของ ชิ้นงาน				ทักษะการทำงาน				ความสัมพันธ์ ระหว่างแนวคิดและ รูปแบบผลงาน ศิลปะ							เวลาที่กำหนด			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		1	2	3	4	ผ	มผ
1	/				/				/				/				/				7		/
2		/				/				/				/			/				11		/
3		/				/				/				/			/				12	/	
4	/				/				/				/				/				5		/
5	/				/				/				/				/				6		/
6			/			/				/				/				/			12	/	
7			/			/				/				/			/				13	/	

8			/			/			/			/			/			14	/	
9			/			/			/			/			/			16	/	
10			/			/			/			/			/			15	/	
11	/				/				/			/			/			10		/
12		/			/				/			/			/			10		/
13	/			/				/	/			/			/			7		/
14	/			/				/		/		/			/			8		/
15	/			/				/		/		/			/			5		/
16	/			/				/		/		/			/			9		/
17		/		/				/		/		/			/			9		/
18	/			/				/		/		/			/			5		/
19	/			/				/		/		/			/			5		/
20	/			/				/	/			/			/			7		/
รวม																		186		/
เฉลี่ย																		9.3		/

ผลการประเมินผลงานศิลปะ(หลังการทดลอง)

เลขที่	ประเด็นการประเมิน																รวมคะแนน	สรุปผล								
	สาระสำคัญของชิ้นงาน				องค์ประกอบของชิ้นงาน				ทักษะการทำงาน				ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและรูปแบบผลงานศิลปะ							เวลาที่กำหนด						
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		1	2	3	4	พ	มพ			
1			/				/				/				/								13	/		
2				/				/				/			/	/								17	/	
3		/						/				/			/		/							15	/	
4			/					/				/			/		/							14	/	
5				/				/				/			/	/								17	/	
6				/				/				/			/	/								17	/	
7		/						/				/			/		/							13	/	
8				/				/				/			/	/								17	/	
9				/				/				/			/	/								18	/	
10				/				/				/			/	/								16	/	
11			/					/				/			/		/							13	/	
12			/					/				/			/	/								17	/	
13		/						/				/			/		/							12	/	
14		/						/				/			/		/							12	/	

15			/		/		/		/	/							15	/	
16		/		/		/		/		/							14	/	
17		/		/		/		/	/								16	/	
18		/		/		/		/		/							13	/	
19	/			/		/		/		/		/					11		/
20		/		/		/		/		/		/					13	/	
รวม																	293	/	
เฉลี่ย																	14.65	/	

**แบบประเมินความพึงพอใจการจัดกิจกรรมรูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมความคิดวิจรรย์ญาณ
และความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาศิลปประดิษฐ์ คณะศิลปกรรม
ศาสตร์**

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจดังนี้

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

กิจกรรม	ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้สอนมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม)					
2. การจัดสภาพห้องเรียน					
3. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย					
4. ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน					
5. กิจกรรมการเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียน					
6. ผู้สอนให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา					
7. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดวิจรรย์ญาณ					
8. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความฉลาดทางอารมณ์					
9. ผู้สอนยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครู					
10. ผู้สอนให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน					
11. ผู้เรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า					
12. ผู้สอนประเมินผลอย่างยุติธรรม					
13. ผู้สอนตั้งใจสอน ให้คำแนะนำผู้เรียนในการทำกิจกรรม					
14. ผู้เรียนชอบเรียนวิชานี้					
15. ผู้เรียนชอบครูที่สอนวิชานี้					
16. ผู้เรียนนำความรู้จากวิชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
17. ความรู้จากวิชานี้สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพได้					
18. ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข					

ผลการประเมินความพึงพอใจ

กิจกรรม	ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ผู้สอนมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม)	8	7	5		
2. การจัดสภาพห้องเรียน	5	6	6	3	
3. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย	10	7	3		
4. ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน	5	9	6		
5. กิจกรรมการเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียน	8	6	6		
6. ผู้สอนให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	12	8			
7. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดวิจารณ์	9	8	3		
8. ผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความฉลาดทางอารมณ์	7	7	6		
9. ผู้สอนยอมรับความคิดเห็นของนักเรียนที่ต่างไปจากครู	6	6	8		
10. ผู้สอนให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	8	9	2	1	
11. ผู้เรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า	3	7	8	2	
12. ผู้สอนประเมินผลอย่างยุติธรรม	6	9	4	1	
13. ผู้สอนตั้งใจสอน ให้คำแนะนำผู้เรียนในการทำกิจกรรม	12	6	2		
14. ผู้เรียนชอบเรียนวิชานี้	15	3	2		
15. ผู้เรียนชอบครูที่สอนวิชานี้	8	7	5		
16. ผู้เรียนนำความรู้จากวิชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	11	8	1		
17. ความรู้จากวิชานี้สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพได้	5	9	6		
18. ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข	5	8	7		

ภาคผนวก ง
ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

	<p>ตนเอง</p> <p>4.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>	1	1	1	0	1	4	0.8	เหมาะสม
		0	0	0	0	0	0	0	ไม่เหมาะสม
2	<p>1. ท่านจัดเตรียมความพร้อมของตัวท่านก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย</p> <p>1.1 ศึกษาบทบาทของนักศึกษาที่ต้องปฏิบัติก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>1.2 หาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>1.3 ศึกษากระบวนการคิดเพื่อส่งเริ่มการคิดก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>1.4 ปรับสภาพอารมณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเรียน</p> <p>1.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>	1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		0	1	1	1	1	4	0.8	เหมาะสม
		1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		0	0	0	0	0	0	0	เหมาะสม
									ไม่เหมาะสม
	<p>2. ท่านคาดว่าจะได้รับวิธีการสอน โดย</p> <p>2.1 การสอนแบบเน้นการบรรยาย</p> <p>2.2 การสอนแบบเน้นการอภิปราย</p> <p>2.3 การสอนแบบเน้นการทำงานศิลปะ</p>	1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		1	0	0	1	1	3	0.6	เหมาะสม
		1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		1	1	0	0	1	4	0.8	เหมาะสม

2.4 การสอนแบบเน้นกระบวนการคิด	1	1	1	0	1	4	0.8	เหมาะสม
2.5 การสอนแบบเน้นความฉลาดทางอารมณ์	0	0	1	0	0	0	0	เหมาะสม
2.6 การสอนแบบอื่น ๆ (โปรดระบุ).....			0					ไม่เหมาะสม

ตอนที่ 1 (ต่อ)สภาพการเรียนรู้การสอนวิชาศิลปะกับความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์
ในระดับปริญญาตรี

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	3. ท่านคาดว่าจะได้รับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้								
	3.1 ใช้ตัวอย่างประกอบ	0	0	0	0	0	0	0	ไม่เหมาะสม
	3.2 ให้การส่งเสริมการคิด	1*	1	0	1	0	3	0.6	เหมาะสม
	3.3 ให้การส่งเสริมทักษะทางอารมณ์	1	1	1	0	0	3	0.6	เหมาะสม
	3.4 ใช้การแสดงความคิดเห็น อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิด	1	1	1	0	0	3	0.6	เหมาะสม
	3.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	0	0	0	0	0	0	0	ไม่เหมาะสม
3	1. ท่านคิดว่าสื่อประกอบการเรียนการสอนมีสาระแบบไหน								
	1.1 มีเนื้อหาสอดคล้องเกี่ยวกับการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1	เหมาะสม
	1.2 มีความร่วมสมัย	1	1	1	1	1	5	1	เหมาะสม

2.1 ประเมินก่อนการจัดการเรียนการสอน	0	0	0	0	1	1	0.2	
2.2 ประเมินระหว่างการจัดการเรียนการสอน	0	0	0	0	1	1	0.2	ไม่เหมาะสม
2.3 ประเมินหลังการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1	ไม่เหมาะสม
2.4 ประเมินในทุกขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	0	1	4	0.8	เหมาะสม
2.5 ประเมินในบางขั้นตอน	1	1	1	0	1	4	0.8	เหมาะสม
2.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	0	0	0	0	0	0	0	เหมาะสม
								ไม่เหมาะสม
3. ท่านคาดว่าผู้สอนจะใช้วิธีการใดในการประเมินผลการเรียนการสอน								
3.1 การสังเกตพฤติกรรม	0	0	0	0	1	1	0.2	ไม่เหมาะสม
3.2 การสอบถาม	1	1	0	1	1	4	0.8	เหมาะสม

3. ท่านพบปัญหาเวลาในการจัดการเรียนการสอน คือ									
3.1 เวลาในการเรียนการสอนน้อยในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	0	0	3	0.6	เหมาะสม	
3.2 เวลาในการเรียนการสอนมากในการจัดการเรียนการสอน	1	1	0	1	1	4	0.8	เหมาะสม	
3.3 เวลาไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1	เหมาะสม	
3.4 เวลาไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	0	0	3	0.6		
3.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	0	0	0	0	0	0	0	เหมาะสม	
				0	0			ไม่เหมาะสม	

ตอนที่ 2 (ต่อ)สภาพปัญหาสภาพการเรียนการสอนวิชาศิลปะ กับความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ในระดับปริญญาตรี

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่							
		1	2	3	4	5			
2	1. ท่านพบปัญหาจากอาจารย์ผู้สอน คือ								
	1.1 กระบวนการคิดไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
	1.2 ระยะเวลาในการกิจกรรมไม่สอดคล้องในการส่งเสริมการคิด	1	1	1	0	0	4	0.8	เหมาะสม
	1.3 การส่งเสริมการคิดยากเกินไปสำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	0	1	0	3	0.6	
	1.4 ผู้สอนขาดความเชี่ยวชาญด้านกระบวนการคิด	1	1	1	1	1	5	1	เหมาะสม

3	1. ท่านพบปัญหาในการใช้สื่อ คือ								
	1.1 สื่อไม่น่าสนใจ	1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
	1.2 สื่อไม่มีความทันสมัย	1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม

ตอนที่ 2 (ต่อ)สภาพปัญหาสภาพการเรียนการสอนวิชาศิลปะ กับความคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์
ในระดับปริญญาตรี

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่	1	2	3	4			
	1.3 สื่อไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1	เหมาะสม
	1.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	0	0	0	0	0	0	0	ไม่เหมาะสม
4	1. ท่านพบปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอน คือ								
	1.1 ขาดความรู้ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	0	0	0	0	1	1	0.2	ไม่เหมาะสม
	1.2 ไม่ทราบเกณฑ์การประเมินผลการเรียนการสอน	1	1	1	0	1	4	0.8	เหมาะสม
	1.3 ไม่มีการแจ้งหลักการประเมินผลการเรียนการสอน	1	1	0	1	1	4	0.8	
	1.4 การประเมินผลไม่สอดคล้องกับการเรียนการสอน								

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาศิลปะในระดับปริญญาตรี

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5			
	1. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาศิลปะกับการคิดวิจารณ์ญาณ ในด้านการออกแบบการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1	เหมาะสม
	2. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาศิลปะกับการคิดวิจารณ์ญาณ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1	เหมาะสม
	3. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาศิลปะกับการคิดวิจารณ์ญาณ ในด้านการใช้สื่อในการเรียนการสอน	1	1	0	1	1	4	0.8	เหมาะสม
	4. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาศิลปะกับการคิดวิจารณ์ญาณ ในด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	1	1	0	1	1	4	0.8	เหมาะสม

ตารางที่ 2. แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแบบประเมินแบบสอบถามหน่วยงานเอกชน

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของหน่วยงานเอกชน

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5			
1	1. หน่วยงานของท่านเป็นหน่วยงาน								
	1.1 หน่วยงานธุรกิจขนาดเล็ก ไม่เกิน 50 คน	1	1	0	1	0	3	0.6	เหมาะสม
	1.2 หน่วยงานธุรกิจขนาดกลาง ระหว่าง 50 – 200 คน	1	1	1	1	0	4	0.8	เหมาะสม
	1.3 หน่วยงานธุรกิจขนาดใหญ่ 200 คนขึ้นไป	1	1	0	1	0	3	0.6	เหมาะสม
	1.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	0	0	0	0	0	0	0	ไม่เหมาะสม
2	2. อายุของบริษัทของท่าน								
	2.1 น้อยกว่า 5 ปี	0	0	0	1	0	1	0.2	ไม่เหมาะสม
	2.2 5 – 10 ปี	1	1	0	1	0	3	0.6	เหมาะสม
	2.3 11 – 20 ปี	0	0	1	1	0	2	0.4	ไม่เหมาะสม
	2.4 มากกว่า 20 ปี	0	0	0	1	0	1	0.2	ไม่เหมาะสม
3	3. ลักษณะงานของหน่วยงานของท่าน								
	3.1 งานด้านภาพยนตร์	1	1	0	1	0	3	0.6	เหมาะสม
	3.2 งานด้านจัดการแสดงงาน (Event)	1	1	0	1	0	3	0.6	เหมาะสม
					1	0		0.6	

	3.3 งานด้านสื่อโทรทัศน์	1	1	0	1	0	3	0.6	เหมาะสม
	3.4 งานด้านการตกแต่ง	1	0	1	1	0	3	0.6	เหมาะสม
	3.5 งานด้านโฆษณา	1	1	0	1	0	3	0.6	เหมาะสม
	3.6 งานด้านสื่อสิ่งพิมพ์	1	1	0	0	0	3	0	เหมาะสม
	3.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	0	0	0	0	0	0	0	ไม่เหมาะสม
2	1. สาเหตุที่หน่วยงานของท่านต้องการบุคลากรใหม่								
	1.1 ต้องการทดแทนบุคลากรเก่า	1	0	0	1	1	3	0.6	เหมาะสม
	1.2 ขาดแคลนบุคลากร	1	0	0	1	1	3	0.6	เหมาะสม
	1.3 ต้องการขยายขนาดองค์กร	1	1	1	1	1	5	1	เหมาะสม
	1.4 ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน	1	0	0	1	1	3	0.6	เหมาะสม
	1.5 ต้องการมุมมองแนวคิดใหม่	1	0	0	1	1	3	0.6	เหมาะสม
	1.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	0	0	0	0	0	0	0	เหมาะสม
			0			0			ไม่เหมาะสม

	<p>3 ปัญหาด้านความลักษณะนิสัยของบุคลากรใหม่</p> <p>3.1 การควบคุมอารมณ์ตนเอง</p> <p>3.2 ความสัมพันธ์ในที่ทำงาน</p> <p>3.3 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม</p> <p>3.5 ทักษะคิดเชิงลบ</p> <p>3.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>	1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		0	1	1	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		0	0	0	0	0	0	0	ไม่เหมาะสม
2	<p>1. ปัญหาด้านกระบวนการคิดวิจารณ์ของบุคลากรใหม่</p> <p>1.1 การนิยามปัญหา</p> <p>1.2 การรวบรวมข้อมูล</p> <p>1.3 การจัดระบบข้อมูล</p> <p>1.4 การตั้งสมมติฐาน</p> <p>1.5 การสรุปอ้างอิงโดยใช้หลักตรรกศาสตร์</p> <p>1.6 การประเมินสรุปอ้างอิง</p> <p>1.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....</p>	1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		1	0	0	1	1	3	0.6	เหมาะสม
		0	1	1	0	1	3	0.6	เหมาะสม
		1	1	1	0	1	4	0.8	เหมาะสม
		1	1	1	0	1	4	0.8	เหมาะสม
		0	0	0	0	1	0	0	ไม่เหมาะสม
						0			เหมาะสม
									ไม่เหมาะสม

ตอนที่ 2 (ต่อ)สภาพปัญหาในความคิดวิจารณ์ญาณและความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา

หลังจากรับเข้าเป็นบุคคลากรภายในหน่วยงาน

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5			
	2. สาเหตุของปัญหากระบวนการคิดวิจารณ์ญาณ ของบุคลากรใหม่								
	2.1 ขาดความมั่นใจ	1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
	2.2 มีปัญหาส่วนตัว	1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
	2.3 สถาบันการศึกษา	1	1	1	0	0	3	0.6	เหมาะสม
	2.4 ระบบการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	เหมาะสม
	2.5 ระยะเวลาในการทำงาน	1	1	1	0	0	3	0.6	เหมาะสม
	2.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	0	0	0	0	0	0	0	เหมาะสม ไม่เหมาะสม
3	1 ปัญหาด้านความฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากร ใหม่								
	1.1 การควบคุมอารมณ์ตนเอง	1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
	1.2 เห็นใจผู้อื่น	1	0	0	1	1	3	0.6	เหมาะสม
	1.3 ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	1	1	0	0	1	3	0.6	เหมาะสม
	1.5 มองโลกในแง่ดี	1	0	1	0	1	3	0.6	เหมาะสม
	1.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	0	0	0	0	0	0	0	เหมาะสม ไม่เหมาะสม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการคิดวิจารณ์และความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา หลังจาก
รับเข้าเป็นบุคลากรภายในหน่วยงาน

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	2	3	4	5			
	1. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ แนวทางการแก้ปัญหาการคิดวิจารณ์และความ ฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาในสถาบันการศึกษา	1	1	1	1	0	4	0.8	เหมาะสม
	2. ให้ท่านเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ แนวทางการแก้ปัญหาการคิดวิจารณ์และความ ฉลาดทางอารมณ์ของบุคลากรใหม่ในองค์กรของ ท่าน	1	1	1	1	0	4	0.8	เหมาะสม

ตารางวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแบบประเมินเครื่องมือประกอบการเรียนการสอนเรียนการสอน

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่							
		1	2	3	4	5			
1	ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบผลสำรวจสภาพการเรียนการสอนศิลปะเป็นของการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
2	ความเหมาะสมของเหตุผลในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							0.80	เหมาะสม
3	แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้เป็นพื้นฐานของรูปแบบความชัดเจนในการบรรยายถึงแนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	0	1	1	1	0	3	0.60	เหมาะสม
4	ความเหมาะสมในการนำแนวคิดทฤษฎีมาใช้ในการพัฒนารูปแบบ	1	1	0	1	1	5	0.80	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							0.70	เหมาะสม
5	หลักการของรูปแบบการเรียนการสอนความชัดเจนของหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
6	ความสอดคล้องของหลักการกับแนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							1.00	เหมาะสม
7	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอนความชัดเจนของจุดประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
8	ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับหลักการของรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	0	0	1	3	0.60	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							0.70	เหมาะสม

ตารางที่ 3 (ต่อ)แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5			
9	ชั้นการจัดการเรียนการสอน ความเหมาะสมของเนื้อหาที่กำหนดไว้ในรูปแบบ การเรียนการสอน	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
10	ความชัดเจนของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							0.80	เหมาะสม
11	ชั้นการจัดการเรียนการสอน ความเหมาะสมของเนื้อหาที่กำหนดไว้ในรูปแบบ การเรียนการสอน	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
12	ความชัดเจนของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							0.90	เหมาะสม
13	การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน ความชัดเจนของหลักเกณฑ์และแนวทางการวัด และประเมินผลที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียน การสอน	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
14	ความเหมาะสมของหลักเกณฑ์และแนวทางการวัด และประเมินผลที่กำหนดไว้ในรูปแบบการเรียน การสอน	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
15	ความสอดคล้องของแนวทางการวัดและ ประเมินผลกับจุดประสงค์ของรูปแบบการเรียน การสอน	1	1	0	0	1	3	0.60	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							0.80	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ยทั้งหมด							0.80	เหมาะสม

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของกลุ่มการใช้รูปแบบการเรียนการสอน

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่							
		1	2	3	4	5			
1	“คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” ให้รายละเอียดเพียงพอต่อการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้	1	1	0	0	1	3	0.60	เหมาะสม
2	รายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” ระบุถึงการจัดเตรียมสิ่งที่จำเป็นก่อนการสอนได้ชัดเจน	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
3	รายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” ระบุถึงการจัดเตรียมสิ่งที่จำเป็นก่อนการสอนได้ครบถ้วน	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
4	รายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” มีการบรรยายให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเรียนการสอนมีความชัดเจน	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
5	รายละเอียดใน “คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน” มีการบรรยายให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่าย	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							0.70	เหมาะสม

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 1

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความ คิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	จุดประสงค์การเรียนรู้กับสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
2	สาระการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
3	กิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
4	การวัดและประเมินผล	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							1.00	เหมาะสม

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 2

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความ คิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	จุดประสงค์การเรียนรู้กับสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
2	สาระการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
3	กิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
4	การวัดและประเมินผล	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							1.00	เหมาะสม

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 3

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความ คิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	จุดประสงค์การเรียนรู้กับสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
2	สาระการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
3	กิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
4	การวัดและประเมินผล	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							1.00	เหมาะสม

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 4

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความ คิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	จุดประสงค์การเรียนรู้กับสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
2	สาระการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
3	กิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
4	การวัดและประเมินผล	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							1.00	เหมาะสม

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ค่าความเหมาะสม (IOC)					เฉลี่ย รวม	แปลผล
		แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4			
1	จุดประสงค์การเรียนรู้กับสาระ การเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	เหมาะสม	
2	สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	เหมาะสม	
3	กิจกรรมการเรียนรู้	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	เหมาะสม	
4	การวัดและประเมินผล	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	เหมาะสม	
	ค่าเฉลี่ย					1.00	เหมาะสม	

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมเครื่องมือวัดความคิดวิจารณ์ วิเคราะห์ 3
ด้าน วิเคราะห์ผลงาน วิเคราะห์สังคม และวิเคราะห์ตนเอง

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่							
		1	2	3	4	5			
1	ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับคำถาม	1	1	0	1	1	4	0.80	เหมาะสม
2	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
3	ความเหมาะสมด้านการวิเคราะห์	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
4	การประเมิน	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							0.95	เหมาะสม

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเหมาะสมความพึงพอใจของผู้เรียน

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าความคิดเห็น					ผลรวม	ค่าเฉลี่ย IOC	แปลผล
		ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่							
		1	2	3	4	5			
1	การเตรียมตัวก่อนการเรียนการสอน	1	1	0	0	1	3	0.60	เหมาะสม
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
3	การประเมิน	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
4	ความพึงพอใจของผู้เรียน	1	1	1	1	1	5	1.00	เหมาะสม
	ค่าเฉลี่ย							0.9	เหมาะสม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ- นามสกุล

อนุศักดิ์ จินดา

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2549

(ศป.บ.) สาขาทัศนศิลป์-ศิลปะจินตทัศน์ คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปี พ.ศ. 2553(ศป.บ.) ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขา ทัศนศิลป์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

วิทยากร ,อาจารย์พิเศษทางด้านทัศนศิลป์

